

Ýermeýa pygamberiň kitaby

Giriş

Ýermeýa pygamber Ýahuda ýurdunda, Iýerusalimiň demirgazyk tarapynda ýerleşýän Anatot obasynda ruhanynyň maşgalasynda dogulýar. Ysraýyl ýurdy ikä bölünenden soň, Ýahuda Günorta patyşalygyna degişlidi.

Ýermeýa b. e. öň 626-njy ýylda pygamberlik edip başlaýar. Onuň ady «Reb beýgeldýär», «Reb berkarar edýär», «Reb aýlap taşlaýar» diýmegi aňladýar. «Aýlap taşlaýar» – bu ýerde duşmançylykly dünýä pygamberi taşlaýar ýa-da milletleri günäleri zerarly ýere pylçap urýar diýen manyda ulanylýar.

Reb Ýahuda ýurdunyň üstünden jeza inderjek bolany üçin, Ýermeýa pygambere öýlenmegi we çaga edinmegi gadagan edýär. Şol jezalandyrylyşyň dowamynda indiki nesil бүтінleý ýok edilmelidi. Ýermeýa ýahudy halky jezalandyrylyp, Babyla sürgün ediljekdigi barada pygamberlik edeni üçin, öz döwürdeşleriniň arasynda halanlymaýardy. Ýöne şeýle bolandygyna garamazdan, Baruk atly adam onuň sadyk ýoldaşyna öwrülip, pygamberiň ähli aýdanlaryny ýazga geçirýär. Ýermeýa ömrüniň ahyrky günlerini Babylada däl-de, Müsürde geçirýär. Alymlaryň çaklamalaryna görä, ol hut şol ýerde aradan çykýar ýa-da öldürilýär.

Ýermeýanyň pygamberlikleri käwagt, aýratyn hem Babyl sürgünliginde ruhdan düşen halka teselli berýärdi. Reb olara Babyl ýurdunda ornaşmagy buýrup, şeýle diýýär: «Öýler gurup, olarda ýaşañ; baglar ekip, miwesini iýiň. Öýleniň, ogullaryňyz hem gyzlaryňyz bolsun. Ogullaryňyzy öýlendirin, gyzlaryňyzy durmuşa çykaryň. Olardan-da ogullar we gyzlar dünýä insin. Ol ýerde azalmaň-da, gaýtam köpeliň. Sizi ýesir edip getiren şäherimiň parahatlygyny gazanmaklyga çalşyň. Ol şäher üçin Rebbe dileg ediň, çünki siziň parahatlygyňyz onuň parahatlygyna baglydyr» (29:5-7). Şeýle pygamberlik ýahuda halkyny geň galdyryýar, sebäbi olar ata-babalarynyň ýurduna dolanmagy küýseýärdiler. Emma Reb sözünü dowam edip, ýahudylara şeýle diýýär: «Siziň üçin niýetlän meýillerimi Özüm bilýarin. Muny Reb aýdýandyr. Bular size ýamanlyk etmek däl-de, umytlý geljek bermek üçin parahatlyk niýetleridir». (29:11).

Kitapda Rebbiň halkynyň gal-kynysy, Onuň gelejekde olar bilen baglanyşjak täze ähti barada hem pygamberlikler bardyr. Bu pygamberlikler kitabyň 30 – 33-nji bablarynda, aýratyn-da 31-nji babnda beýan edilýär.

Kitabyň ahyrky bablarynda Babyl we Müsür ýaly daş-töwerekde ýerleş-ýän ýurtlarda ýaşayan halklara garşy aýdylan pygamberlikler beýan edilýär (46 – 51-nji bablar). Bu pygamberlikler Rebbiň tutuş dünýäni gözegçilikde saklaýandygyna şaýatlyk edýär. Kitap Ýermeýanyň ähli pygamberlikleri aý-

dylyp bolnandan soň sözsoňy, ýagny Iýerusalimiň ýykyljakdygy barada-ky pygamberligi bilen tamamlanýar. Bu gözəl şäheriň weýran ediljekdigi hem Ýermeýa pygamber tarapyndan aýdylypdy.

Ýermeýa pygamber «Ýermeýanyň agysy» atly kitabyň hem awtorydyr.

Mazmuny

Reb Ýermeýa pygamberi çagyryýar.....	1:1-19
Ýoşyýa, Ýehoýakym, Ýehoýakyn we Sidkiýa patyşalaryň şalyk süren döwründe aýdylan pygamberlikler.....	2:1–25:38
Ýermeýanyň durmuşynda bolan wakalar.....	26:1–45:5
Milletlere garşy aýdylan pygamberlikler.....	46:1–51:64
Iýerusalimiň ýykylmagy.....	52:1-34

1-nji bab

¹Bular benýamin topragyndaky Anatot obasynda ýaşayan ruhanylaryň biri bolan Hilkiýanyň ogly Ýermeýanyň sözleridir. ²Amon ogly Ýoşyýanyň Ýahudada patyşalygynyň on üçünji ýylynda Ýermeýa Rebbiň sözi aýan boldy. ³Ýoşyýanyň ogly Ýehoýakymyň döwründen, onuň beýleki ogly Sidkiýanyň şalygynyň on birinji ýylynyň başinji aýyna çenli, ýagny Iýerusalim halkynyň ýesir edilip äkidilen wagtyna çenli Ýermeýa Rebbiň sözünüň gelmegi dowam etdi.

Reb Ýermeýany çagyryýar

⁴Maňa Rebbiň şu sözi aýan boldy:
⁵«Men seni eneniň göwresinde şekil bermezimden öň tanadym. Eñeden dogulmazyňdan öň seni Özüme bagyş etdim, milletlere pygamber belledim».

⁶Şonda men: «Wah, Hökmürowan Rebbim! Men düzüwli geplemäni-de

oňaramok. Men entek ýaş oglan ahyry» diýdim. ⁷Emma Reb maňa şeýle diýdi:

«Sen özüňe ýaş oglan diýme.

Kimiň ýanyna ibersem, gidersiň; näme buýursam, şony aýdarsyň.

⁸Olardan gorkma, seni halas etmek üçin Men seniň bilendirin».

Muny Reb aýdýandyr.

⁹Soňra Reb elini uzadyp, agzyna degirdi we maňa şeýle diýdi:

«Ine, Men sözlerimi seniň agzyňa saldym.

¹⁰Bu gün Men saňa milletleri hem şalyklary sogrup taşlamagy we ýykmagy, ýok etmegi we ýer bilen ýegsan etmegi, gurmagy we bina etmegi tabşyrýaryn».

¹¹Maňa Rebbiň şu sözi aýan boldy: «Ýermeýa, sen näme görýärsiň?» diýip sorady. Men: «Badam agajynyň şahasyny

görýärin» diýdim. ¹²Onsoň Reb maňa: «Dogry gördüň, çünki Men her bir sözümiň amala aşmagyna gözegçilik edýärin» diýdi. ¹³Maňa ýene Rebbiň sözi gelip, Ol: «Näme görýärsiň?» diýip sorady. Men: «Demirgazykda biz tarapa gyşaryp gaýnap duran gazany görýärin» diýip jogap berdim. ¹⁴Reb maňa şeýle diýdi: «Ýurduň ähli ilatynyň üstüne demirgazykdan betbagtlyk iner. ¹⁵Ine, Men demirgazykdaky ähli milletleri çagyryýaryn, muny Men – Reb aýdýandyryn. Olaryň patyşalarynyň ählisi gelip, özleriniň tagtyny Iýerusalim derwezeleriniň girelgesinde, onuň daş-töweregindäki diwarlarynyň we Ýahudanyň ähli şäherleriniň garşysynda gurarlar. ¹⁶Olaryň Menden ýüz öwürüp eden ähli pislikleri üçin, başga hudaýlara sadakalar berip, öz elleriniň ýasan işlerine sežde edendikleri üçin, Men olaryň garşysyna Öz hökümimi yglan ederin. ¹⁷Emma sen welin, biliniň berk guşa. Tur-da, buýurýan ähli zatlarymy olara aýt. Olardan gorkma, ýogsam Men-de seni olaryň gözüniň alnynda gorka salaryn. ¹⁸Ine, bu gün Men seni tutuş ýurduň garşysyna – Ýahuda patyşalaryna, onuň ýolbaşçylaryna, ruhanylaryna, ýurduň halkyna garşy berk gala, demir sütün we бүрүнч diwar etdim. ¹⁹Olar seniň garşyňa söweşerler, emma senden üstün çykmazlar. Çünki seni halas etmek üçin Men seniň bilendirin». Muny Reb aýdýandyr.

2-nji bap

Ysraýyl halky Rebden ýüz öwürýär

¹Maňa Rebbiň şu sözi aýan boldy: ²«Git-de, şulary Iýerusalim halkyna jar et. Reb şeýle diýýär diý:

„Men seniň ýaşlygyňdaky wepaňy, gelin wagtyňdaky söýgiňi ýatlaýan, çölde – ekin bitmeýän ýerde, Meniň yzyna eýerişiňi ýatlaýan. ³Ysraýyl Reb üçin mukaddes halkdyr, Onuň hasylynyň ilkinji miwesidir. Ondan iýenleriň ählisi ýazykly bolup, üstlerinden betbagtlyk indi“. Muny Reb aýdýandyr.

⁴Rebbiň sözüne gulak asyň, eý, Ýakup nesli, Ysraýylyň ähli kowumlary!

⁵Reb şeýle diýýär: „Menden uzaklaşar ýaly, ata-babalaryňyz Menden näme ýamanlyk gördüler? Biderek zatlaryň yzyna eýerip, özlери-de biderek boldular.

⁶Olar: ‘Bizi Müsürden çykaran, çölde, çukurlykda hem çolalykda, gurak hem tüm garaňkylykda, hiç kimiň aýak basmadyk, hiç kimiň ýaşamadyk ýerinde bize ýol görkezzen Reb niredе?’ diýip soramadylar.

⁷Miwesidir näz-nygmatyndan iýsin diýip, getirdim Men sizi bereketli ýere. Emma gireniziňde ol ýere, haram etdiňiz siz ölkämi, nejis zada öwürdiňiz mülkümi.

⁸Ruhanylar: ‘Reb hany?’ diýip soramadylar.

Kazylar Meni tanamadylar, ýolbaşçylar Maňa garşy pitne turuzdylar,

^a 1:12 *Gözegçilik edýärin* – ýewreýçe *badam* we *gözegçilik edýärin* sözleriň aýdylyşy meňzeşdir. Bu söz oýnatmadyr.

- pygamberler Bagal butunyň
adyndan
pygamberlik edip,
biderek zatlaryň yzyna
eýerdiler.
- ⁹ Şonuň üçin hem Men ýene bir
gezek sizi ýazgarýaryn.
Muny Reb aýdýandyr.
Men siziň çagalaryňyzyň
çagalaryny hem ýazgarýaryn.
- ¹⁰ Kipriň kenarýakalaryna gidip
görüň,
Kedara adam ýollap, üns bilen
gözden geçiriň.
Ser salyň, heý, öň bolupmy
şeýle zatlar?
- ¹¹ Öz hudaýlaryny çalşan millet
barmy?
Ýogsam olaryň hudaýlary
Hudaýam däl.
Emma Meniň halkym öz şöhratly
Hudaýyny
çalyşdy biderek zada.
- ¹² Eý, gökler, muňa aňk-taňk boluň,
gorkudan titreşiň.
Muny Reb aýdýandyr.
- ¹³ Çünki Meniň halkym iki sany pis
iş etdi:
akar suwlaryň gözbaşy bolan
Meni terk etdiler,
özlerine howdanlar, gyrasy çat
açan,
suw saklamayan howdanlar
gazdylar.
- ¹⁴ Ysraýyl gulmy näme?
Ol dogabitdi hyzmatkärmi?
Onda neçün ol olja boldy?
- ¹⁵ Arslanlar oňa garşy arladylar,
seslerine bat berdiler.
Ysraýyl ýurduny weýran etdiler,
şäherlerini haraba öwürdiler,
ol ýerde bir adam-da galmady.
- ¹⁶ Memfis we Tahpanhes halky
pytratdy kelleçanagyňy.
- ¹⁷ Terk etdiň ýol görkezýän
Hudaýyň Rebbi,
inderdiň şeýdip öz başyňdan
bulary.
- ¹⁸ Indi näme üçin Niliň suwundan
içmäge
gidýärsiňiz Müsüre?
Ýewfrat derýasyndan ganmaga
gidýärsiňiz Aşura?
- ¹⁹ Sizi öz pislighiňiz jezalandyrrar,
dönüklighiňiz paş eder.
Öz Hudaýyňyz Rebbi terk
etmegiň,
Ondan gorkmazlygyň
pislikdigini,
ajdygyňy biliň hem görüň.
Muny Gudratygüýçli–Hökmürowan
Reb aýdýandyr.
- ²⁰ Sen bireýýäm boýuntyrygyňy
döwüp,
diýdiň tanaplaryňy üzüp:
‘Saňa gulluk etmerin’.
Her bir beýik baýyrylykda butlara
sežde etdiň,
gür ýaprakly her bir agajyň
astynda
yzyna etdiň serlip ýatyp.
- ²¹ Ekipdim seni iň oňat tohumdan
saýlama üzüm agajy hökmünde.
Eýsem nädip sen azyň,
öwrüldiň ýabany üzüm agajyna?
- ²² Ýuwsaň-da aşgar bilen özüňi,
sürtseň-de köp sabyny,
durandyr huzurymda
ýazygyňyň tagmasy.
- Muny Hökmürowan Reb aýdýandyr.
- ²³ Sen nädip: ‘Men haram däl.
Bagal butunyň yzyna
eýermedim’ diýip bilýärsiň?
Jülgede eden günäňe seret, näme
edeniňi gör!

- Sen özüni ol ýere, bu ýere urýan
ýyldam maýasyň.
- ²⁴ Sen çöle öwrenişen,
gyzgyn demi bilen şemala
pyşgyran gulansyň.
Esrän wagty ony kim saklap
biler?
- Ýadamaz ony gözleýänleň hijisi,
esrän wagty taparlar ony.
- ²⁵ Aýagyňy ýalaňaçlykdan,
bogazyňy suwsuzlykdan gora.
Emma sen: ‘Tamakin bolma!
Men keseki hudaýlary söýdüm,
olaryň yzyna eýererin!’ diýdiň.
- ²⁶ Tutulanynda ogrynyň utanyşy dek,
ysraýyl halky-da, onuň
patşalary-da,
ýolbaşçylarydyr ruhanylary-da,
pygamberleri-de utandylar.
- ²⁷ Olar bir agaja ‘Sen meniň
atamsyň’,
bir daşa ‘Meni sen dogurdyň’
diýýärler.
Olar Maňa ýüzlerini däl-de,
ýeňselerini öwürdiler.
Emma başlaryndan bela inende,
‘Gel-de, bizi halas et!’ diýýärler.
- ²⁸ Hany, özüňize ýasan
hudaýlaryňyz nirede?
Başyňyzdan bela inende,
sizi halas edip bilýän bolsalar,
goý, gelsinler.
Eý, ýahuda halky, şäherleriň
sany näçe bolsa,
hudaýlaryňyň sany hem
şonçadyr.
- ²⁹ Neçün siz Maňa şikáýat edýäňiz?
Baryňyz Maňa garşy baş
galdyrdyňyz.
Muny Reb aýdýandyr.
- ³⁰ Perzentleriňize nähak temmi
beren ekenim,
barybir olar ýola gelmediler.

- Öz gyljyňyz ýyrtyjy arslan deý
pygamberleriňizi ýuwutdy.
- ³¹ Eý, bu döwrüň nesilleri,
Rebbiň sözüne gulak goýuň.
Men Ysraýyl üçin bir çöllük,
boldummy tüm garaňky ýurt?
Neçün diýýär halkym: ‘Biz erkin,
barmarys ýanyňa gaýdyp’?
- ³² Heý-de gyz öz şaý-seplerini,
gelin öz kürtesini unudarmy?
Emma halkym Meni sansyz
günläp unutdy.
- ³³ Sen oýnaşlaryňy gözläniňde,
ýoluňy tapmaga nähili ussat!
Hatda pis aýala-da ýollaryňy
öwretdiň.
- ³⁴ Etegiň-de bigünä garybyň ganyna
boýalan,
ony sen ogurlykda tutmadyň
ýogsam.
Bu zatlaryň baryna garamazdan,
³⁵ sen diýýäň: ‘Men günäsiz, elbetde,
Rebbiň gahary sowuldy
menden’.
Ine, ‘Men günä etmedim’ diýeniň
üçin,
Men seniň üstüňden höküm
çykararyn.
- ³⁶ Neçün yzly-yzyna edýärsiň sen
dönüklik?
Aşurda masgara bolşuň dek,
masgara bolarsyň Müsürde hem.
- ³⁷ Reb ret etdi bil baglaýan
halklaryňy,
indi rowaçlyk gazanmarsyň
olaň üsti bilen.
Çykarsyň elini ýüzüňe tutup, ol
ýerden hem“».

3-nji bab

¹«Aýdaly, bir adam aýalynyň tala-
gyny berýär, ol aýal hem onuň bilen

áýrlyşyp, başga birine barýar. Mundan soň ýaňky adam bu aýaly ikinji gezek alarmy? Beýle etse ýurt бүтінleý haram bolmazmy? Sen bolsa, eý, Ysraýyl, köp oýnaşlar bilen zyna etdiň. Indi bir Maňa tarap öwürülersiňmi? Muny Reb aýdýandyr. ²Seret, ýalaňaç gaýalara nazar sal!

Heý, seniň zyna etmedik ýeriň barmy?

Çöldäki garakçylar ýaly
ýollaryň gyrasynda oturyp,
oýnaşlaryňa garaşdyň.
Loluçylygyň hem pislighiň bilen
ýurdy harama çykardyň.

³Şonuň üçin ýagmyrlaryň yzy
kesildi,

ýaz ýagşy ýagmady.

Sen bihaýa lola meňzediň,
utanjyň nämedigini bilmediň.

⁴Indi sen Maňa: „Atam,
ýaşlygymdan Sen dostumsyň!

⁵Sen ömürlük gaharlanjakmy?
Öýke-kinäni baky saklajakmy?“
diýip aýtdyň.

Ine, sen şu zatlary aýtsaň-da,
edip bilen ýamanlyklaryňy
etdiň».

Biwepa Ysraýyl we Ýahuda

⁶Ýoşyýa patyşanyň döwründe Reb maňa şeýle diýdi: «Sen biwepa Ysraýylyň eden zatlaryny gördüňmi? Her bir beýik baýyrd, gür ýaprakly her bir agajyň astynda zyna etdi. ⁷Men ol bu zatlary edenden soň, Maňa tarap öwürüler öýtdüm, emma ol öwürülmedi; muny onuň haýyn uýasy gördi. ⁸Men ähli eden zynalary üçin biwepa Ysraýylyň talagyny berip, kowup goýberenimde hem onuň haýyn uýasy Ýahudanyň hiç

gorkmandygyny, gaýtam onuň hem loly bolup, zyna edendigini gördüm. ⁹Ysraýyl hiç ähmiýet bermedi, daşlara we agaçlara sežde etmek bilen, zyna etdi we ýurdy бүтінleý harama çykardy. ¹⁰Bu ähli zatlara garamazdan, onuň haýyn uýasy Ýahuda Maňa çyn ýürekden däl-de, ýalandan dolandy». Muny Reb aýdýandyr.

¹¹Reb maňa şeýle diýdi: «Biwepa Ysraýyl haýyn Ýahuda garanda adyl bolup çykdy. ¹²Git-de, bu sözleri demirgazyga jar edip, şeýle diý: „Eý, biwepa Ysraýyl, Maňa dolan! Muny Reb aýdýandyr. Men merhemetlidirin, indi Men saňa gazaply bakmaryn, gaharymy baky saklamaryn. Muny Reb aýdýandyr. ¹³Emma sen öz ýazygyňy boýun al: öz Hudaýyň Rebbiň garşysyna baş galdyrdyň, gür ýaprakly her bir agajyň astynda keseki hudaýlara köňül berdiň, Maňa gulak asmadyň. Muny Reb aýdýandyr. ¹⁴Eý, biwepa halk, Maňa dolan, muny Men – Reb aýdýandyryn, çünki siziň hojaýynyňyz Mendirin. Men sizi bir-birden şäherden, iki-ikiden urugdan çykaryp, Siona^a getirerin. ¹⁵Men size Öz göwnümdäki ýaly çopanlary berjek, olar sizi bilim we düşünje bilen bakarlar. ¹⁶Siz ýurtda köpelip, san-sajaksyz bolanyňyzda, olar gaýdyp Rebbiň Äht sandygyny agzamazlar. Muny Reb aýdýandyr. Ol kellä gelmez ýa-da ýatlanylmaz, ony küýsemezler, başgasyny-da ýasamazlar. ¹⁷Şol döwür Iýerusalim Rebbiň tagty diýlip atlandyrylar we ähli milletler şol ýerde, Iýerusalimde Rebbiň huzuryna üýşerler. Mundan beýläk olar kesirlik bilen ýaman niýetlerine kowalaşmazlar. ¹⁸Şol günlerde ýahuda halky ysraýyl halky bilen birleşer. Ikisi birlikde demirgazyk ýurtdan çykyp, Meniň ata-babalaryna mülk edip beren ýurduma geler.

^a 3:14 *Sion* – bu Iýerusalimiň beýleki ady. Sözlüğe seret.

¹⁹ Sizi çagalarymyň arasynda
 ornaşdyryp,
 size gözəl ýurdy –
 ähli milletleriň iň ajaýyp
 mirasyny bermekçidim.
 Siz Meni Atam diýip
 çagyarsyňyz,
 Menden ýüz öwürmersiňiz
 öýtdüm.

²⁰ Emma bir aýalyň öz ärine
 biwepalyk edişi ýaly,
 siz hem Maňa biwepalyk
 etdiňiz, eý, ysraýyl halky!“»
 Muny Reb aýdýandyr.

²¹ Ýalaňaç gaýalardan bir ses eşidilýär,
 bu ysraýyl halkynyň agysy hem
 ahy-nalasydyr.
 Çünki olar ýollaryny urdurdylar,
 özleriniň Hudaýy Rebbi
 unutdylar.

²² «Dolanyň, eý, biwepa perzentler,
 Men biwepalygyňyza şypa
 bererin».
 Halk diýer: «Ine, biz Seniň
 ýanyňa gelyäris,
 çünki Hudaýymyz Reb Sensiň!»

²³ Dogrudan-da, depelerden,
 daglardan gelyän
 gykylykdyr gowgalar ýalandyr.
 Hakykatdan hem Hudaýymyz Reb
 Ysraýyly halas edýär.

²⁴ Ýaşlygymyzdan bári ata-babalary-
 myzyň bar zähmetini, olaryň sygyrdyr
 goýun sürülerini, oguldyr gyzlaryny
 bihaýa butlar ýuwudyp-ýalmap gelyär-
 ler. ²⁵ Utanjymyzda ýatalyň, ryswalyk
 ýorganymyz bolsun; çünki ata-baba-
 larymyz we biz ýaşlygymyzdan tä şu
 güne çenli Hudaýymyz Rebbe garşy
 günä edip geldik. Hudaýymyz Rebbe
 gulak asmadyk.

4-nji bap

¹⁻² «Eý, Ysraýyl! Eger dolanmak
 isleseň,
 Maňa tarap dolan.
 Eger azaşmasaň,
 ýigrenji butlaryňy
 huzurymdan aýyrsaň,
 hakykatda, adylykda we
 dogrulykda
 „Diri Rebden ant içýäriň!“ diýseň,
 onda milletler Rebden pata
 alarlar,
 Onuň bilen magtananlar».
 Muny Reb aýdýandyr.

³ Şonuň üçin Reb ýahuda halkyna
 we Iýerusalim ilatyna şeýle
 diýýär:

«Sürülmedik ýeriňizi sürüň,
 tikenleriň arasyna ekin ekmäň.

⁴ Eý, ýahuda halky we Iýerusalim
 ilaty,

Men-Reb üçin ýüregiňizi
 sünnetläp,
 özüňizi Maňa bütinleý bagşy
 ediň.

Ýogsam pis işleriňiz sebäpli
 Men gazabymy ot kimin
 lowladaryn,
 ony hiç kim söndürip bilmez».

Demirgazykdan betbagtlyk gelyär

⁵ Şuny Ýahudada yglan et, Iýerusa-
 limde jar et:

«Ýurtta surnaý çalyň!
 Batly gygyryp diýiň:
 „Geliň, üşşüp, berk galalara
 gireliň!“».

⁶ Siona tarap ýoly görkezýän bir
 nyşan goýuň,
 gaçyp gutulyň, eglenmäň!
 Çünki Men demirgazykdan bela,
 äpet betbagtlyk indererin.

⁷ Arslan süreninden çykdy,
milletleri heläkleyji ýola düşdi.
Ýurduňyzy weýran etmek üçin,
Ol mekanyndan çykdy.
Şäherleriňiz ýer bilen ýegsan bolup,
ilatsyz haraba döner.
⁸ Munuň üçin jul geýniň,
zarynlap aglaň.
Çünki Rebbiň gahar-gazaby
bizden sowulmady».

⁹ «Şol gün patyşanyň we baştutanlaryň
ýüregi hopugar. Ruhanylar aňk-taňk bo-
larlar, pygamberler geň galarlar». Muny
Reb aýdýandyr.

¹⁰ Onsoň men şeýle diýdim: «Wah,
Hökmürowan Reb! Bu halky we Iýe-
rusalimi bütinleý aldap, siziň üçin
sag-salamatlyk boljak diýdiň. Emma
gylyç bogazymyza goýuldy!» ¹¹ Şol wagt
bu halka we Iýerusalime şeýle diýler:
«Sähradaky ýalaňaç gaýalardan eziz
halkymyň üstüne gyzgyn epgek öwser,
bu harman sowurmak ýa-da arassalamak
üçin dälär. ¹² Menden gelen bu epgek
bulardan has güýçli bolar. Olara garşy
höküm eden Men-Rebdirin.

¹³ Ine, duşman bulut kimin gelyär,
söweş arabalary harasat
kimindir.
Onuň atlary bürgütten
ýyldamdyr.
Dat günümize, biz weýran
bolduk!

¹⁴ Ýüregiňi tämizläp päkle pislükden,
eý, Iýerusalim, halas bolarsyň
sonda.
Erbet niýetlerini ýene
näçe wagt saklajak içiňde?
¹⁵ Çünki Dandan bir ses eşidilýär,
Efraýym dagyndan ölüm
habary gelyär».

¹⁶ Milletlere yglan ediň, Iýerusalime jar
ediň: «Ine, olar geldiler! Uzak ýurtdan

gabawçylar gelip, Ýahuda şäherlerine
garşy söweş nagralaryny çekerler. ¹⁷ Olar
ekin sakçylary ýaly onuň daş-töwere-
gini gabarlar, çünki Iýerusalim Maňa
garşy baş galdyrdy. Muny Reb aýdýan-
dyr. ¹⁸ Bulary seniň başyňa getiren öz
ýollaryň we işleriňdir. Bu seniň jezaň!
Nähili aý! Bu seniň ýüregiňiň törüne
ýetdi».

¹⁹ Wah janym, wah janym!
Agyryma çydamok!
Wah, kalbymyň aýnasy!
Ýüregim hasrat çekýär,
üsmüm bolup bilemok, çünki sen,
eý, janym,
eşitdiň surnaý sesin, söweş
nagrasyn.

²⁰ Betbagtlyk üstüne betbagtlyk geldi,
tutuş ýurt wes-weýran boldy,
ýok boldy birdenkä çadyrlarym,
bir demde perdelerim.

²¹ Haçana çenli men söweş tuguny
görüp,
surnaý sesini eşitmeliäm?

²² «Meniň halkym akmak,
olar Meni tanamaýarlar.
Olar kemakyl çagalar, olarda
düşünje ýok.
Olar ýamanlyk etmegi
başarýarlar-da,
ýagşylyk etmegiň nämedigini
bilenok».

²³ Men—Ýermeýa ýere syn etdim,
ine, ol şekilsiz boşlukdy.
Asmana bakdym, onda ýşyk
ýokdy.

²⁴ Dağlara seretdim, olar titreýärdi,
ähli depeler ikiýana yraň
atýardy.

²⁵ Seretdim, hiç bir ynsan ýokdy,
gökäki ähli guşlar uçup
gidipdir.

²⁶ Seretdim, ine, Rebbiň
huzuryndan,

Onuň lowlaýan gazabyndan ýaňa
hasylly toprak çöle döňüpdir,
ähli şäherler weýran bolupdyr.

²⁷ Munuň üçin Reb şeýle diýýär: «Tutuş
ýurt haraba döner, ýöne Men onuň бү-
tintleý soňuna çykmaryn.

²⁸ Şonuň üçin ýurt ýas tutar, asman
garalar.

Men sözledim, Men karar etdim,
gaýtmyşym etmerin,
pikirimden dänmerin».

²⁹ Ähli şäheriň halky atlylaryň we ýaý-
çylaryň güpürdisinden gaçýar. Kimsi
jeňnele sümyär, kimsi gaýalara dyrmaş-
ýar. Şäherleriň ählisi terk edildi, olarda
hiç kim ýaşamaýar. ³⁰ Eý, sen, weýran
bolan şäher! Sen gymyzy eşikler geý-
seň-de, altyn şaý-sepler dakynsaň-da,
gözüňe sürme çekseň-de, gazanan zadyň
bolmaz. Özüňi biderek ýere bezeýärsiň.
Oýnaşlaryň seni ýigrenýärler, olar seniň
janyňyň kastyna çykdylar. ³¹ Men burgu-
sy tutýan aýalyň sesini, ilkinji çagasyny
dogurýanyň iňňildisini, ellerini uzadyp:
«Waý halyma! Ganhorlaryň öňünde ja-
nym tapdan düşýär-le!» diýip, sojaýan
Sion gyzynyň^a agysyny eşitdim.

5-nji bap

Hudaýyň tutuş halky bihaýalyk edýär

¹ «Iýerusalimiň köçelerine aýlanyň,
daş-töweregiňizi synlaň, belläň!
Şäher meýdançalarynda agtaryň.
Eger adalaty berjaý edip,
hakykaty gözleýän bir adam
tapsaňyz,
onda Men bu şäheri bagyşlaýyn.

² „Rebden ant içýäriň“ diýseler-de,

olar aslynda ýalan ýere ant
içýärler».

³ Ýa Reb, Seniň nazaryň hakykata
dikilen dälmidir?

Olary urduň, emma olar agryy
duýmadylar.

Olary heläk etdiň, emma olar
ýüz öwürdiler dogry ýoldan.

Olar ýüzlerini gaýadan-da
gataldyp,

yzlaryna dolanmak islemediler.

⁴ Men şeýle diýdim:

«Bular bir garyp hem akmaklar;
çünki olar Rebbiň ýoluny,
öz Hudaýynyň kanunyny
bilmeýär.

⁵ Men atly-abraýly adamlaryň
ýanyna gidip,

olar bilen gepleşýin. Olar
Rebbiň ýoluny,

öz Hudaýynyň kanunyny
bilýändirler».

Emma olaryň bary birmeňzeş
bolup,

boýuntyrygy döwdüler, ýüpleri
gyrdylar.

⁶ Şonuň üçin olaryň ýazyklarynyň
sansyzdygy,

dönükliginiň çökderdigi üçin
tokaýdan arslan çykyp,

olary parçalar, çölden bir möjek
çykyp, olary heläklär.

Şäherleriniň gapdalynda bir
gaplaň bukuda ýatyp,

kim ol ýerden daşa çyksa,
bölek-bölek eder.

⁷ «Mundan soň Men seni nädip
bagyşlaýyn?

Çagalaryň Meni terk etdiler,
olar hudaýlaryndan ant içdiler,

ýogsam olar Hudaýam däl.

^a 4:31 *Sion gyzý* – bu Iýerusalim halky diýmekdir. Sözlüğe seret.

- Olary doýranymda zyna etdiler,
toparlanyşyp, lolularyň öýlerine
gittiler.
- ⁸ Olar esrän aýgyr atlar ýaly bolup,
hersi öz goňsusynyň aýalyňa
kişňeýär.
- ⁹ Bu zatlar üçin Men olary jezasyz
galdyrarýnmy?
Janyň beýle milletden aç
almazmy?»
Muny Reb aýdýandyr.
- ¹⁰ «Üzüňçiligiň içinden geçip, ony
weýran ediň,
emma bütinleý ýok etmäň.
Şahalaryny döwüp taşlaň,
olar Rebbe deňişli dälidir.
- ¹¹ Ysraýyl we ýahuda halklary
Maňa bütinleý biwepalyk etdiler».
Muny Reb aýdýandyr.
- ¹² «Olar Rebbiň aýdanyny ret edip,
şeýle diýdiler:
„Ol hiç zat etmez.
Bela-beter başymyzdan inmez,
biz uruş ýa-da açlyk görmeris.
- ¹³ Pygamberler şemal ýalydyr,
Rebbiň sözi olara aýan dälidir.
Bu külpetler olaň öz başyndan
insin!“».
- ¹⁴ Munuň üçin Hökmürowan Beýik Hu-
daý şeýle diýýär:
«Şeýle sözleri aýdandyklary üçin,
sözlerimi agzyňda alawa
öwrelin.
Bu halky bolsa odun ederin,
ot olary ýandyryp ýok eder».
- ¹⁵ «Eý, ysraýyl halky, siziň üstüňize
uzak ýurtdan bir milleti
çozdurjak.
Ol güýçli hem gadymy millettir.
Sen ol milletiň dilini bilmersiň,
näme aýdýanyna düşünmersiň.
Muny Reb aýdýandyr.
- ¹⁶ Olaryň sagdagy aýyk gabyr
ýalydyr,
barysy batyr söweşijilerdir.
- ¹⁷ Olar siziň hasylyňyzy we
ýýmitiňizi,
ogul-gyzlaryňyzy
ýuwudyp-ýalmarlar.
Goýunlaryňyzdyr sygyrlaryňyzy,
üzümleriňizdir injirleriňizi
iýerler.
Siziň bil baglaýan berk
galalaryňyzy
gylyç bilen weýran ederler.
- ¹⁸ Men hatda şol günlerde-de seni bütin-
leý ýok etmerin. Muny Reb aýdýandyr».
- ¹⁹ «Halk senden: „Näme üçin Hudaýy-
myz Reb bize bu zatlary etdi?“ diýip
sorasa, sen olara şeýle jogap ber: „Siz
Ony terk edip, ýurduňyzdaky keseki
hudaýlara gulluk etdiňiz. Indi siz hem
özünüze deňişli bolmadyk bir ýurtda
kesekilere gulluk edersiňiz“.
- ²⁰ Muny Ýakubyň nesline jar et,
ýahuda halkyna yglan et.
- ²¹ Eý, gözli bolup görmeyän,
gulakly bolup eşitmeýän
nadan hem düşünjesiz halk,
indi muňa gulak as:
- ²² Menden gorkmarsyňyzmy? Muny
Reb aýdýandyr.
Huzurymda titreşmersiňizmi?
Men çägäni deňze araçäk etdim,
bu ebedilik araçäk bolar, hiç
haçan bozulmaz.
Tolkunlar daşsa-da, üstün
çykamaz,
güwüldese-de, ondan aşmaz».
- ²³ Emma bu halk tekepbir we pitneçi.
Olar azdylar, ýoldan çykdylar.
- ²⁴ Olar muny ýürekden diýmeýärler:
«Geliň, güýz hem ýaz ýagyşlaryny
öz möwsüminde ýagdyrýan,

- biz üçin orak-ýygym
hepdelerini saklaýan
Hudaýymyz Rebden gorkalyň».
- ²⁵ Etmişleriňiz bulary sizden
uzaklaşdyrды,
günäleriňiz sizi ýagşylykdan
mahrum etdi.
- ²⁶ «Meniň halkymyň arasynda erbet
adamlar bar.
Olar guş awlamak üçin, bukuda
ýatýanlar ýaly
duzak gurup, ynsanlary tutýarlar.
- ²⁷ Guşlardan doly kapasa ýaly,
olaryň öýleri-de hileden doly.
Şeýdip, olar beýgeldiler, baýadylar,
- ²⁸ semrediler, ýognadylar.
Hetden aşdy olaryň betpälligi,
çözmediler adalatly ýetimiň
dawasyny,
goramadylar garybyň hiç bir
hukugyny.
- ²⁹ Bu zatlar üçin Men olary
jezalandyrmarmy?
Munuň ýaly milletden, heý-de,
öç almarynmy?
Muny Reb aýdýandyр.
- ³⁰ Ýurtda geň hem elhenç zat boldy:
- ³¹ pygamberler galp pygamberlik
edýärler,
ruhanylar olaryň görkezmesi
bilen dolandyрýarlar.
Meniň halkym bolsa muny
söýýär.
Emma bu zatlaryň soňy gelende
näme edersiňiz?»

6-njy bab

Duşmanlar Iýerusalimi gabaýarlar

- ¹«Eý, benýamin halky, janyňyzy halas
etmek üçin
Iýerusalimden gaçyň!

- Tekowada surnaý çalyň,
Beýthakeremde bir nyşan dikiň,
çünki demirgazykdan bir
betbagtlyk,
äpet weýrançylyk ýetip gelýär.
- ² Sion gyzy – owadan hem näzik
gyzy heläk ederin.
- ³ Çopanlar sürüleri bilen onuň
ýanyna giderler.
Çadyrlaryny onuň daş-
-töwereginde dikip,
her kim özüniň öri meýdanynda
otlar.
- ⁴ Iýerusalime garşy söweşmäge
taýýarlanyň.
Turuň, gündiziň günü çozalyň!
Işimiz gaýtdy!
Gün ýaşyp barýar,
öýläň kölegeler uzalýar!
- ⁵ Turuň, gije çozalyň,
galalaryny weýran edeliň!»
- ⁶ Munuň üçin Hökmürowan Reb
şeýle diýýär:
«Iýerusalimiň agaçlaryny kesiş,
diwaryna çykmak üçin ýapgyt
guruň.
Bu şäher jezalandyrylmalydyр,
munuň içinde zulumdan başga
zat ýokdur.
- ⁷ Çeşmeden suw nähili joşýan bolsa,
bu şäherden-de pislik şeýle
joşýandyр.
Içinde eşi dilýär zorluk hem zulum,
hassalyk hem ýaralar bar
görýänim.
- ⁸ Eý, Iýerusalim, akylyňa aýlan,
ýogsam Men senden ýüz öwrerin.
Seni harabaçylyga,
ilatsyz bir ýurda öwrerin».

- ⁹ Hökmürowan Reb şeýle diýýär:
«Üzümiň soňky salkymynyň
ýygna lyşy ýaly,

- Ysraýylyň aman galanlary hem
soňkusyna çenli ýygnalar.
Şonuň üçin üzüm ýygýançy deý
eliňi soňky gezek şaha uzat».
- ¹⁰ «Olar esider ýaly men kime
aýdaýyn,
kime duýduryş bereýin?
Serediň, olaryň gulaklary gapyk,
eşitmeýärler.
Olar Rebbiň sözünden hoşal
bolmaýarlar,
gaýtam, ony ýaňsylaýarlar.
- ¹¹ Munuň üçin men Rebbiň
gazabyndan doludyrýn,
gaharymy saklamakdan halys
irdim».
- «Ony köçedäki çagalaryň,
toplanan ýigitleriň üstüne dök.
Är-aýalyň ikisini-de tutup
äkiderler,
garrydyr goja-da olardan
sypmaz.
- ¹² Olar öýleridir mellekleri bilen
aýallary berler başgalara,
Men elimi galdyrýryn
bu ýurduň ilatyna».
- Muny Reb aýdýandyr.
- ¹³ «Uludan-kiçä ählisi haram
gazanjyň yşkynda,
pygamberden ruhana çenli
her kes gün görýär hile bilen.
- ¹⁴ Sag-salamatlyk bolmasa hem
„sag-salamatlyk, sag-salamatlyk“
diýip,
halkymyň ýarasyny ýüzleý
bejerdiler.
- ¹⁵ Olar özlerini bihaýa alyp baryp,
nejis işler etdiler, emma muňa
utanmadylar.
Utanyň gyzarmagyň nämedigini
bilmediler.

- Şonuň üçin olar-da heläk bolup,
ýykylanlaryň arasyna
ýykylarlar,
jezalandyranymda, ýer bilen
ýegsan bolarlar».
- Muny Reb aýdýandyr.
- ¹⁶ Reb şeýle diýýär:
«Ýoluň çatrygynda durup
serediň,
owalky ýodalar hakda sorap,
ýagşy ýoluň nirededigini
öwreniň;
ondan ýöräň, janyňyz rahatlyk
tapar.
Emma olar: „Ol ýoldan
ýöremes“ diýdiler.
- ¹⁷ Men siziň üstüňizden gözegçi
goýup:
„Surnaýyň sesine gulak asyň!“
diýdim.
Emma olar: „Gulak asmarys“
diýdiler.
- ¹⁸ Şonuň üçin hem, eý, milletler
gulak goýuň.
Olaryň başyndan näme injegini,
eý, şaýatlar biliň.
- ¹⁹ Diňle, eý, ýer ýüzi.
Bu halkyň başyndan betbagtlyk
índerin.
Bu olaryň eden niýetleriniň
miwesi bolar,
sebäbi Meniň sözlerime gulak
asmarylar,
taglymatymy bolsa ret etdiler.
- ²⁰ Näme üçin Maňa Şebadan
ýakymly ysly tütetgi,
uzak ýurtdan hoşboý ysly
gamyş getirilýär?
Ýakma gurbanlyklaryňyzy kabul
etmerin,
sadakalaryňyz-da turmaýar
göwnümden».

²¹ Şonuň üçin hem Men-Reb şeýle diýýärin:
«Ine, Men bu halkyň önüne
büdreme daşyny goýaryn,
ata-eneler çagalary bilen büdräp
ýykylyr,
goňsusy dosty bilen birlikde
heläk bolar».

²² Reb şeýle diýýär:
«Ine, demirgazyk ýurtdan bir
halk gelýär,
ýeriň ujundan bir beýik millet
aýaga galýar.

²³ Olar ýaýdyr naýza bilen
ýaraglanan,
özleri-de rehimsiz hem
zalymdyrlar.
Sesleri deňiz ýaly güwwüldeýär.
Eý, Sion gyzy! Olar atlara
atlanyp,
bir adam ýaly söweşe taýýarlanyp,
seniň garşyňa nyzama
durdular».

²⁴ «Olar hakdaky habary
eşidenimizde,
ellerimiziň ysgyny gaçdy.
Dogurýan aýal kimin
çekýäris dert-azaplary.

²⁵ Daşary çykmaň, ýoldan ýöremäň,
çünki duşmanyň elinde
gylyç bar,
ähli tarapdan howp abanýar.

²⁶ Eý, Meniň eziz halkym!
Jul geýnip, kül üstünde otur.
Ýalňyz çagaň üçin ýas tutýan dek
ajy gözyaş dök,
çünki üstümize duýdansyz
heläkleyji geler».

²⁷ «Men seni halkymyň arasynda
barlagçy hem derňewçi goýdum,

eden işlerini barlarsyň,
derňärsiň.

²⁸ Olaryň bary tekepbir
pitneçidirler,
gybatdyr töhmet bilen
ýaşaýarlar.

Ýüregi бүрүнç, demir deý gatap,
hemmesi ýoldan çykandyr.

²⁹ Körük gyzdyrylýar, otda gurşun
ereýär,
emma zergäriň bu eden işi
puçdur,
şonda-da pislik hiç aýrylmaýar.

³⁰ Olara „ýalan kümüş“ diýler,
çünki Reb olary ret etdi».

7-nji bap

Ýermeýa ybadathanada wagyz edýär

¹ Ýermeýa Rebbiň sözi aýan boldy:
²«Rebbiň öýüniň derwezesinde du-
rup, şu sözi jar et: „Eý, Rebbe ybadat
etmek üçin, bu derwezelerden girýän
tutuş Ýahuda! Rebbiň sözüne gulak
as“. ³Ysraýylyň Hudaýy, Hökmürowan
Reb şeýle diýýär: „Yollaryňyzy hem
işleriňizi düzediň, şonda Men sizi bu
ýerde ýaşadaryn. ⁴‘Bu Rebbiň ybadat-
hanasy! Rebbiň ybadathanasy! Rebbiň
ybadathanasy bu ýerde!’ diýen sözlere
bil baglamaň.

⁵Eger yollaryňyzdyr işleriňizi çyndan
düzetseňiz, biri-biriňize hakykatdan
hem adalatly garasaňyz, ⁶gelmişege,
ýetim bilen dul hatyna zulum etmeseňiz,
bu ýerde nähak gan dökmeseňiz, özü-
ňize zyýan ýetirýän başga hudaýlaryň
yzyna düşmeseňiz, ⁷onda Men sizi bu
ýerde, owaldan ata-babalaryňyza baky
hem ebedilik beren ýurdumda ýaşada-
ryn. ⁸Ine, siz dereksiz ýalan sözlere bil
baglaýarsyňyz. ⁹Siz ogurlyk edýärsiňiz,
adam öldürýärsiňiz, zyna edýärsiňiz,

ýalandan ant içýärsiňiz, Bagal butuna sadaka hödür edýärsiňiz, tanamaýan başga hudaýlaryňyzyň yzyna eýerýärsiňiz. ¹⁰Soňra şu nejis işleri etmek üçin Meniň adym dakylan öýe gelip, huzurymda durup, ‘Biz halas bolduk!’ diýýärsiňizmi? ¹¹Meniň adym dakylan bu öý siziň üçin garakçylaryň sürenine öwrüldimi? Emma Men näme edýäniňizi görýärin. Muny Reb aýdýandyr. ¹²Indi Şilodaky ilkinji gezek adymy dakan ýerime gidiň we ysraýyl halkymyň pislige üçin, oňa näme edendigimi görüň. ¹³Bu nejis zatlaryň ählisini etdiňiz; muny Reb aýdýandyr. Men size öwran-öwran aýdanymda gulak asmadyňyz, sizi çagyranymda jogap bermediňiz. ¹⁴Munuň üçin Meniň adym dakylan, siziň bil baglan bu öýüňizi – size we ata-babalaryňyza beren bu ýerimi Şilony nähili ýok eden bolsam, şeýle ederin. ¹⁵Ähli garyndaşlaryňyzy, tutuş efraýym nesillerini kowşum ýaly, sizi hem huzurymdan kowaryn“.

Halkyň boýnuýogynlygy

¹⁶Eý, Ýermeyä, sen bu halk üçin dileg etme, olar üçin perýat etme, ýalbarma, huzurymda olara töwellaçy bolma, barybir Men seni diňlemerin. ¹⁷Ýahudanyň galalarynda, Iýerusalimiň köçelerinde olaryň näme edýändiglerini görmeýärsiňmi? ¹⁸Çagalary odun ýygnaýar, atalary ot ýakýar, aýallary hamyr ýugrup, asman melikesi üçin köke bişirýär. Bu halk başga hudaýlara içgi sadakasyny hödürleýär. Bu zatlar Meniň gaharymy getirýär. ¹⁹Olar Meni ynjadýarlarmy? Ýok, özlerini ynjadyp, utanja galýarlar. Muny Men-Reb aýdýandyr. ²⁰Munuň üçin Men – Hökmürowan Reb şeýle diýýärin: „Ine, Men gahar-gazabymy bu ýeriň, ynsandyr haýwanlaryň,

meýdandaky açaçlaryň, topragyň hasylynynyň üstüne dökerin. Ol ot bolup tutaşar we söndürilmez“.

²¹Ysraýylyň Hudaýy, Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Ýakma gurbanlygyňyzy beýleki sadakalaryňyza goşup, ikisiniň hem etini iýiberiň. ²²Çünki Men ata-babalaryňyzy Müsürden çykaryp getirenimde, olara ýakma gurbanlygy bilen beýleki gurbanlyklar hakda hiç zat aýtmadym ýa-da buýruk bermädim. ²³Olara diňe şu buýrugy beripdim: ‘Maňa gulak asyň. Men siziň Hudaýyňyz, siz hem Meniň halkymyňyz. Diňe Meniň görkezen ýolumdan ýöräň, şonda gowy günler görersiňiz’. ²⁴Emma olar diňlemediler, gulak asmadylar, gaýtam, kesirlik bilen öz ýaman niýetlerine kowalaşyp, pis ýüreklerine görä hereket etdiler. Ilerlemegiň deregine gaýra tesdiler. ²⁵Ata-babalaryňyzyň Müsürden çykan gününden tä şu güne çenli Men siziň ýanyňyza gullarym bolan pygamberlerimiň ählisini her gün yzly-yzyna iberdim. ²⁶Emma halk Meni diňlemedi, Maňa gulak asmady, gaýtam boýnuýogynlyk edip, ata-babalaryndan hem beter pislilik etdi“.

²⁷Sen olara şu sözleriň baryny aýdarsyň, emma olar seni-de diňlemezler. Sen olary çagyarsyň, emma olar jogap bermezler. ²⁸Munuň üçin sen olara şeýle diý: „Bu özleriniň Hudaýy Rebbe gulak asmaýan, dogry ýola gelmeýän milletdir. Hiç kim hakykaty aýtmayar, ol hakda dil hem ýarmaýar.

²⁹Eý, ýahuda halky, saçyňy syr-da, ýalaňaç gaýalarda agy aýt. Çünki Reb gazabyny üstüne döken bu neslini terk edip, ony taşlady. ³⁰Ýahuda halky Meniň nazarymda erbet işleri etdi, muny Men – Reb aýdýandyr. Olar Meniň adym dakylan öýde nejis zatlaryny goýup, ony murdar

etdiler. ³¹Ogul-gyzlaryny oda ýakyp, gurbanlyk etmek üçin, Benhinnom deresinde Topet seždegählerini gurdular. Beýle işi Men olara buýurmady, beýtmek kelläme-de gelmedi. ³²Şonuň üçin hem şeýle günler geler, muny Reb aýdýandyr, ol ýere Topet ýa-da Benhinnom deresi diýilmän, Ölüm jülgesi diýler. Topetde ölüleri jaýlamak üçin ýer galmaz. ³³Bu halkyň jesetleri guşlara we ýyrtýjy haýwanlara şam bolar, olary hiç kim kowmaz. ³⁴Ýurduň harabaçylyga öwürüldiği üçin, Ýahudanyň şäherlerinde, Iýerusalimiň köçelerinde şatlykdyr gülki sesini, ýigit bilen gelniň toý sesini keserin“».

8-nji bap

¹«Şol wagt Ýahuda patyşalarynyň, ýolbaşçylarynyň, ruhanylarynyň, pygamberleriniň süňkleri, Iýerusalimiň ilatynyň süňkleri gabyrlaryndan çykarylýar. Muny Reb aýdýandyr. ²Bu süňkler olaryň öz söýen, gulluk eden, yzlaryna eýeren, maslahat sorap sežde eden zatlarynyň, ýagny Günüň, Aýyň, tutuş asman jisimleriniň astyna serler. Olar ýygnalyp jaýlanylmaz, topragyň ýüzünde ders ýaly ýatar. ³Bu pis kowumdan aman galanlaryň hemmesi dargadan ýerlerimde ýaşayşy däl-de, ölümi saýlar». Muny Hökmürowan Reb aýdýandyr.

Halkda utanç ýok

- ⁴Sen olara Reb şeýle diýýär diý:
«Ýykylan ynsan galmazmy gaýdyp?
Yolundan azaşanlar gelmezmi
ýola?
⁵Näme üçin bu halk ýoldan çykdy?
Iýerusalim dyngysyz dönüklük
edýär.
Olar ýalana berk ýapyşyp,
yza dolanmakdan boýun towlaýar.
⁶Men üns berip diňledim,

dogrusyny aýtmaýar olar.
Hijisi: „Bu edenim näme?“ diýip,
öz pislighine toba etmeýär.
Söweşde çapýan at kimin
hersi öz ýoluna ýortýar.

⁷Hatda leglek hem öz möwsümini
bilýär.

Gumry, garlawaç, durna-da
göçmeli pursadyny bilýär.
Emma halkym Men-Rebbiň
parzlaryny bilmeýär.

⁸Nädiş siz muny aýdyp bilýäňiz:
„Biz akyly, Rebbiň kanuny
bizdedir“?

Hakykatda, bu kanuny ýalana
öwren

hilegär kanunçylaryň galamydyr.

⁹Akyldarlar utanja galdylar,
howp içinde duzaga düşdüler.
Olar Rebbiň sözünü ret etdiler.
Olarda näme pähim bar?

¹⁰Uludan-kiçä ählisi
haram gazanjyň yşkynda,
pygamberden ruhana çenli
her kes hile bilen gün görýär.
Şonuň üçin aýallaryny başgalara,
melleklerini talaňçylara bererin.

¹¹Sag-salamatlyk bolmasa hem
„sag-salamatlyk, sag-salamatlyk“
diýip,
halkymyň ýarasyny ýüzleý
bejerdiler.

¹²Nejis işleri edenlerinde
utandylarmy?
Ýok, asla utanmadylar.
Ýüz gyzarmanyň nämedigini hem
bilmediler.

Şonuň üçin hem olar-da heläk
bolup,

ýykylanlaryň arasyna ýykylarlar,
jezalandyranymda ýer bilen
ýegsan bolarlar.

Muny Reb aýdýandyr.

¹³ Olaň hasylyny wes-weýran
ederin,
üzüm şahalary-da,
injir agajy-da miwe bermez,
hatda ýapraklary-da gurar.
Olara näme beren bolsam,
ellerinden alnar».
Muny Reb aýdýandyr.

¹⁴ Näme üçin biz entek hem bu
ýerde otyrys?
Geliň, üýşüp, berk galalara
çozalyň-da,
ol ýerde heläk bolalyň.
Rebbe garşy günä edendigimiz
üçin,
Hudaýymyz Reb zäherli suw
berip,
bizi ölüme sezewar etdi.

¹⁵ Sag-salamatlyga garaşdyk,
emma hiç gowulyk ýok.
Şypa pursadyna garaşdyk,
emma oňa derek howp abandy.

¹⁶ Duşman atlarynyň horruldysy
Dandan eşidilýär,
bedewleriniň kişňemesinden
tutuş ýer ýüzi titreýär.
Olar bu ýurdy, onuň içindäki ähli
zatlary,
şäheri hem onda ýaşaýanlary
ýok etmäge geldiler.

¹⁷ «Ine, Men üstüňize zäherli
ýylanlary,
alahöwrenleri ibererin,
olar sizi çakarlar».
Muny Reb aýdýandyr.

Pygamber halk üçin ýas tutýar

¹⁸ Derdime şypa ýokdur,
ýüregim ýaralydyr meniň.
¹⁹ Ine, eziz halkymyň perýady

ýeriň aňry ujundan eşidilýär:
«Reb Sionda dälmidir?
Onuň Patyşasy ol ýerde dälmi?»

«Näme üçin olar özleriniň
ýigrenji zatlary,
özge nejislikleri bilen gaharymy
getirdiler?»

²⁰ Halk: «Orak döwri ötdi, tomus
gutardy,
emma biz halas bolmadyk»
diýýär.

²¹ Biçäre halkymyň ýarasyndan ötri
men-de ýaraly,
ýas tutýaryn, üstüme howp
abandy.

²² Gilgatda melhem ýokmudyr?
Ol ýerde tebip ýokmudyr?
Onda näme üçin biçäre
halkymyň
ýarasyna em edilmeyär?

9-njy bab

¹ Wah, kâşge başym bir bulak,
gözlerim gözyaş çeşmesi
bolsady!

Biçäre halkymyň öldürilenleri
üçin
aglasadym men gije-gündiz!

² Kâşge halkymy taşlap,
olardan uzakda bolarym ýaly
çölde bir kerwensaraý tapsadym!
Çünki olaryň hemmesi
zynahor, birtopar haýyn.

³ «Ýalan üçin dillerini ýaý kimin
egredilýärler.

Ýurtda olaryň güýji nädogrulyk
bilen güýçlenýär,

çünki pislik üstüne pislik
edýärler,

Meni asla tanamaýarlar».

Muny Reb aýdýandyr.

- ⁴ Her kes öz dostundan ägä bolsun,
hiç bir dogana ynam etmän.
Çünki her bir dogan ýalançydyr,
her bir dost ýalan gep gezdirýär.
- ⁵ Her kim öz dostuny aldaýar,
hiç kim hakykaty sözlemeýär.
Dillerine ýalan sözlemegi
öwretdiler,
şer işler edip, toba etmegi
bilmediler.
- ⁶ Zulum üstüne zulum, ýalan
üstüne ýalan ýagýar!
Olar Meni tanamakdan ýüz
öwürýärler.
Muny Reb aýdýandyr.
- ⁷ Munuň üçin Hökmürowan Reb
şeýle diýýär:
«Men olary eredip, synagdan
geçirerin.
Biçäre halkymy başga näme
edip bilerin?»
- ⁸ Dilleri öldüriji peýkamdyr,
hile bilen sözleýärler.
Goňşularyna hoş sözler aýdýarlar,
ýüreginde bolsa duzak
gurýarlar.
- ⁹ Bu zatlar üçin Men olary, heý-de,
jezalandyrmarmy?
Beýle milletden aç
almarmy?»
Muny Reb aýdýandyr.
- ¹⁰ Men daglar üçin aglaýaryn, ahy-
-nala çekýärin,
çölün örüleri üçin ýas tutýaryn,
sebäbi olar harabalyga öwrüldi,
ol ýerden geçýän yok.
Mal-garalaryň sesi eşidilmeýär,
guşlar-da, haýwanlar-da gaçyp
gitdiler.
- ¹¹ Men Ýerusalimi weýran edip,
şagallar sürenine öwrerin.
Ýahuda şäherlerini ilatsyz goýup,
harabaçylyga öwrerin.

¹² Muňa düşüner ýaly paýhasly biri
barmydyr? Muny yglan eder ýaly Reb-
biň sözlän kişisi kim? Näme üçin ýurt
weýran bolup, içinden hiç kim geçmez
ýaly, çöl kimin boşap ýatyr? ¹³ Reb şeýle
diýýär: «Olar özlerine beren kanunymy
ret etdiler, sözüme gulak asmadylar, ol
boýunça hereket etmediler. ¹⁴ Gaýtam,
kesirlik bilen niýetlerini ýamana düwüp,
ata-babalarynyň öwreidişi ýaly, Bagal
butunyň yzyna eýerdiler». ¹⁵ Şonuň üçin
hem Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb
şeýle diýýär: «Men bu halka aýy ýowşan
iýdirerin, zäherli suw içirerin. ¹⁶ Men
olary özleriniň hem, ata-babalarynyň
hem tanamadyk milletiniň arasyna pyt-
radaryn. Olary yok edýänçäm, yzlaryna
gylyç salaryn».

Halk jezasy üçin ýas tutýar

- ¹⁷ Hökmürowan Reb şeýle diýýär:
«Ýagşy oýlanyp görüň, agyçy
aýallary çagyryň, gelsinler.
Iň ezberlerini çagyrdyň,
gelsinler.
- ¹⁸ Derrew gelip, biziň üçin agy
aýtsynlar.
Goý, gözlerimiziň ýaşy
kepemesin,
gabaklarymyzdan sil bolup
aksyn».
- ¹⁹ Ine, Siondan perýat eşidilýär:
«Bizi, gör, nähili weýran etdiler!
Gaty utanja galdyk,
çünki ýurdumyzy terk etdik,
öýlerimiz ýer bilen ýegsan
boldy».
- ²⁰ Eý, aýallar, Rebbiň sözünü eşidiň,
agzyndan çykýan söze gulak
asyň.
Gyzlaryňyza ýas tutmagy,
goňşyňyza agy aýtmagy
öwredilň.

²¹ Köçelerden çagalary,
meýdançalardan ýaş ýigitleri
gyryp taşlamak üçin,
ölüm penjirelerimize dyrmaşyp,
galalarymyza girdi.

²² Reb şeýle aýdýar diý:
«Ynsan jesetleri ekin
meýdanyna sepilen ders deý,
orakçynyň yzyndaky desseler deý
topraga serler.

Olary hiç kim ýygnamaz».

²³ Reb şeýle diýýär: «Paýhasly paýhasyna, güýçli güýjüne magtanmasyn, baý baýlygyna öwünmesin. ²⁴Öwünýän diňe Maňa düşüňänligi we tanaýanlygy bilen öwünsin, ýer ýüzünde sadyk söýgi, adalat we dogruçylyk bilen hereket edýän Men – Rebdirin. Çünki Men bulardan lezzet alýaryn. Muny Reb aýdýandyr. ²⁵Şeýle günler geler, teni sünnetli bolup-da, ýüregi sünnetsiz adamlary jezalandyrarın. Muny Reb aýdýandyr. ²⁶Müsüri, Ýahudany, Edomy, ammonlary, Mowaby we çölde ýaşayan gyrçuw sakgallylaryň hemmesini jezalandyrarın. Çünki bu milletleriň ählisi sünnetsiz, tutuş ysraýyl halkynyň ýüregi-de sünnetsiz».

10-njy bap

Butlardan gorkmaň!

¹Eý, ysraýyl halky, Rebbiň size aýdýan sözünü diňläň. ²Reb şeýle diýýär:
«Göğün almatlaryndan gorkmaň,
olardan diňe milletler
gorkýandyr.
Milletleriň ýolundan görelde
almaň.

³Halklaryň döp-dessurlary boşdur,
tokaýdan kesilen agaja
ussanyň guraly şekil berýär.

⁴Ony altyn-kümüş bilen bezäp,

gymyldamaz ýaly,
çekiç bilen çüýläp berkidýärler.

⁵Olaryň butlary ekin garantgasy
ýaly,
gepläp bilýän dälidirler.
Ýöräp bilmeýändigleri üçin
olary göterip äkitmelidir.
Olardan gorkmaň:
Çünki olar ne ýamanlyk ederler,
ne-de ýagşylyk».

⁶Saňa meňzeş ýokdur, ýa Reb.
Sen beýiksiň, gudratda adyň
beýikdir.

⁷Senden gorkmajak barmy, eý,
milletler Şasy?!
Çünki bu diňe Saňa
ýarashýandyr.
Milletleriň ähli akyldarlarynyň,
bar patyşalyklarynyň arasynda
Seniň ýalysy ýokdur.

⁸Olaryň bary akmak hem
akylsyzdyr.
Biderek butlardan tälil alýarlar,
olar guran agaçdan ýasalandyr!
⁹Tarşyşdan – ýenjilen kümüş,
Upazdan altyn getirilýär.
Ussanyň hem zergäriň hünäridir
butlar,
gök hem gyrmyzy eşik
geýdirerler olara,
barysy hem ökde
hünärmentleriň işidir.

¹⁰Emma Reb hakyky Hudaýdyr,
Ol diri Hudaý hem baky
Patyşadyr.
Onuň gaharyndan titreyär tutuş
ýer,
gazabyna garşy durup bilmez
milletler.

¹¹«Olara şeýle diý: „Gögi hem ýeri ýaratmadyk hudaýlar ýer ýüzünden we göğün astyndan ýok bolarlar“».

¹² Ýeri Öz gudraty bilen ýaradan
Rebdir.

Ol paýhasy bilen dünýäni
berkarar etdi,
akyly bilen gökleri ýaýdy.

¹³ Ol gürlände, şaglaýar gökdäki
suwlar,
göterilýär ýeriň uçlaryndan
bulutlar.

Ýagys üçin ýyldyrymlar
çakdyrýar,
ammarlaryndan şemal
öwürdirýär.

¹⁴ Her bir adam akmak hem
nadandyr,
her zergär ýasan butlaryndan
uýada galar,
olar ýasalandy, olarda jan
ýokdur.

¹⁵ Bular biderekdir, masgarabazlaň
işidir;
jezalandyranymda olar ýok
bolarlar.

¹⁶ Emma Ýakubyň paýy beýle dälär,
çünki ähli zatlary ýaradan
Hudaýdyr,

Ysraýyl tiresi Onuň mirasydyr,
Onuň ady Hökmürowan Rebdir.

Betbagtlyk gelýär

¹⁷ Eý, gabawda oturanlar,
şaýyňyzy tutuň!

¹⁸ Çünki Reb şeýle diýýär:
«Ine, bu gezek Men bu ýurduň
ilatyny

uzaklara taşlaryn.
Görsünler diýip,
üstlerine bela indererin».

¹⁹ Çekýän hasratymdan ýaña dat
günüme!
Ýaram agyr, emma men:
«Dogrudanam, bu meniň derdim,
muny çekmegim gerek» diýdim.

²⁰ Çadyrym ýykyldy, üzüldi ähli
tanaplary.

Çagalarym taşlap gitdiler meni,
ýok olar indi.

Çadyrymy täzedən dikmäge,
hiç kim ýok perdelerimi asmaga.

²¹ Çünki azaşdylar çopanlar
akylyndan,
Rebbi agtarmadylar.
Şonuň üçin bolmady ugruna işleri,
dargady ähli sürüleri.

²² Diňläň, bir habar gelýär!
Ýahuda şäherlerini harabalyga,
şagallar sürenine öwürmek üçin
demirgazyk ýurtdan uly
gopgun gelýär.

²³ Ýa Reb, men ynsanyň ýolunyň öz
elinde dældigini,
dogry ädim basmagyň
ygtyýarynda dældigini
bilýärim.

²⁴ Gazabyň bilen däl-de, adalatyň
bilen,
ýa Reb, meni terbiýele!
Ýogsam meni hiç edersiş.

²⁵ Gazabyňy dök Seni tanamaýan
milletleriň,
adyňy çagyрмаýan halklaryň
üstünden.

Çünki olar Ýakubyň neslini
ýalmadylar,
ony ýuwudyp, ýok etdiler,
mekanyny weýran etdiler.

11-nji bap

Ysraýyl we ýahuda halky ähti bozýar

¹ Ýermeýa Rebbiň şu sözi aýan boldy:

² «Bu ähtiň şertlerine gulak goý. Ýahuda
halky bilen Iýerusalim ilatyna beýan et.

³ Olara Ysraýyl Hudaýy Reb şeýle diýýär
diý: „Bu ähtiň şertlerine gulak asmanyk

adama nälet bolsun! ⁴Men ata-babalaryňzy Müsürden – demir ojagyndan çykaran günüm olara şeýle buýruk berdim: ‘Meniň sözüme gulak asyp, Meniň buýran ähli tabşyryklarymy ýerine ýetiriň. Şonda siz Meniň halkym, Men hem siziň Hudaýyňyz bolaryn. ⁵Şeýtseňiz, Men ata-babalaryňyza süýt we bal akýan ýurdy bermegi ant içip, beren sözümi ýerine ýetirerin’. Ine, görşüňiz ýaly, ony size berdim“». Onsoň men: «Goý, şeýle bolsun, ýa Reb!» diýip jogap berdim. ⁶Reb maňa bu sözleriň hemmesini Ýahudanyň şäherlerinde, Iýerusalimiň köçelerinde jar et-de, şuny aýt diýdi: «Bu ähtiň sözlerine gulak asyň, olary berjaý ediň. ⁷Çünki Men siziň ata-babalaryňzy Müsürden çykaran günümden tä şu güne çenli dyngysyz „Sözüme gulak asyň“ diýip, berk duýdurýş berip geldim. ⁸Emma olar diňlemediler, gulak asma-dylar, gaýtam, kesirlik bilen öz ýaman niýetlerine eýerip, hersi özüçe hereket etdi. Munuň üçin Men bu ähtiň ähli sözlerini olaryň başlaryndan inderdim. Men olara bulary berjaý etmegi buýrupdym, emma olar etmediler».

⁹Reb maňa şeýle diýdi: «Ýahuda halky bilen Iýerusalimiň ilatynyň arasyndaky dildüwşügiň üsti açyldy. ¹⁰Olar ýene-de sözlerime gulak asmak islemedik ata-babalarynyň etmişlerine tarap dolandylar. Başga hudaýlaryň yzyna düşüp, olara gulluk etdiler. Ysraýyl we ýahuda halky özleriniň ata-babalary bilen eden ähtimi bozdular. ¹¹Şonuň üçin hem Reb şeýle diýýär: „Men olaryň başyndan bela indererin, olar gaçyp, gutulyp bilmezler. Olar Maňa dady-perýat ederler, emma Men olary diňlemerin. ¹²Onsoň Iýerusalimiň we Ýahuda şäherleriniň ilaty gidip, özleriniň sadaka beren hudaýlaryna dady-perýat ederler, emma

betbagtlyk gelende, bu hudaýlar olary asla halas etmez. ¹³Çünki hudaýlaryň sany şäherleriň sany bilen deňdir, eý, Ýahuda! Siz Iýerusalimiň köçeleriniň sanyna görä utançly zatlar üçin gurbanlyk sypalaryny, Bagal butuna gurbanlyklar hödür etmek üçin gurbanlyk sypalaryny gurduňyz. ¹⁴Eý, Ýermeyá, sen-de bu halk üçin dileg etme, olar üçin dady-perýat etme, ýalbarma, çünki betbagtçylyga uçrap, Meni çagyranlarynda, olary diňlemerin. ¹⁵Köp pis işler edeninden soň, söýgüli halkymyň Meniň öýümde näme işi bar-ka? Hatda Rebbe bagyş edilen et kömek etmez. Siz pislik etmede şatlanýarsyňyz. ¹⁶Reb saňa ‘Miwesi datly, ýaşyl ýaprakly zeýtun agajy’ diýip at berdi. Emma güýçli galmagally gopgun bilen ony oda berer, onuň şahalary ýanyp kül bolar. ¹⁷Ysraýyl bilen ýahuda halky pislik etdi, olar Bagal butuna sadakalar hödür edip, Meniň gaharymy getirdiler. Şonuň üçin seni ekip oturdan Men Hökmürowan Reb başyňdan betbagtlyk indermegi karar etdim“».

Halk Ýermeyá garşy hile guraýar

¹⁸Şol wagt Reb halkyň eden pisliklerini maňa görkezdi.

Ol muny maňa äşgär etdi.

Ýa Reb, olaryň eden işlerini maňa aýan etdiň.

¹⁹Men bolsam damagy çalynmaga äkidilen

ýuwaş bir guzy kimindim.

Olaryň: «Geliň, agajy miwesi bilen ýok edeliň,

mundan beýläk onuň ady

ýatlanmaz ýaly,

ony dirileriň ýurdundan kesip

taşlalyň» diýip,

meniň garşyma hile

gurýandyklaryny bilmedim.

²⁰Emma, eý, adalatly höküm edýän,

ýürekleri we pikirleri synaýan
Hökmürowan Reb!

Dawamy Saňa aýan edýäriň,
olardan aljak öjüňi göreýin!

²¹Şonuň üçin hem seniň janyňnyň kastyna çykyp: «Sen Rebbiň adyndan pygamberlik etmeli dälşiň, ýogsam biziň elimizden ölersiň» diýýän anatot halky hakynda Hökmürowan Reb şeýle diýýändir. ²²Hawa, Hökmürowan Reb şeýle diýýär: «Men olary jezalandyrarýn. Olaryň ýaş ýigitleri gylyçdan geçiriler, oguldyr-gyzlary açlykdan ölerler. ²³Olardan aman galany bolmaz. Çünki wagty gelende, Men anatot halkynyň başyndan betbagtlyk indererin».

12-nji bap

Ýermeyä Rebbe nalyş edýär

- ¹Ýa Reb, Seniň bilen dawalaşsam,
Sen hemişe hakly çykýarsyň.
Emma ýene-de adalat barada
Seniň bilen gürleşmek isleýäriň.
Näme üçin erbetleň ýoly
rowaçlanýar?
Näme üçin haýynlar asuda
ýaşayar?
- ²Oly Sen oturdýň, kök urdular.
Ösüp-ulalyp, miwe berdiler.
Seniň adyň dillerinden düşmeýär,
emma ýürekleri Senden uzakdyr.
- ³Meni bolsa, ýa Reb, Sen
tanayarsyň,
meni görýärsiň, Özüň hakynda
pikirlerimi synaýarsyň.
Olary soýulmaly goýun kimin
çykar-da,
soýuljak günü üçin taýýarla.
- ⁴Haçana çenli ýurt ýas tutup,
otlar saralyp solar?
Ol ýerde ýaşayanlaň pis
işlerinden ýaňa

haýwanlar bilen guşlar ýitip
gitdiler.

Çünki bu halk diýýär:
«Ol bize näme boljagyny
görmeýär».

Reb Ýermeyä jogap berýär

- ⁵Eý, Ýermeyä, pyýadalar bilen ylgaý
ýadaýan bolsaň,
onda atlylar bilen nädip ýaryşjak?
Eger howpsuz ýurtda бүдreyän
bolsaň,
onda Iordan jeňňelinden nädip
çykjak?
- ⁶Saňa hatda dogan-garyndaşlaryň,
öz maşgalaň-da haýynlyk etdi.
Ýeňşänden seslerine bat berdiler.
Ýüzüne ýagşy sözler aýtsalar-da,
ynanmaweri sen olara.
- ⁷Men halkymy terk etdim,
mirasymy taşladym,
jandan söýýän halkymy
duşmanlarynyň eline berdim.
- ⁸Mirasym Meniň üçin
tokaýdaky arslan kimin boldy.
Maňa tarap nagra çekdi,
şonuň üçin Men ony
ýigrenýäriň.
- ⁹Mirasym nazarymda gyrgy deý
boldumy?
Her tarapdan wagşy guşlar
üstüne çozdy.
Gidiň-de, ähli ýabany haýwanlary
toplaň,
goý, olar mirasymy
ýuwudyp-ýalmasynlar.
- ¹⁰Köp çopanlar üzüm bagymy
weýran etdiler,
ekin meýdanymy depeläp
tozdurdylar,
ajaýyp mellegimi takyr çöle
öwürdiler.
- ¹¹Ony harabaçylyga dönderdiler,

haraba içinde huzurymda
aglaýar.

Tutuş ýurt weýran boldy,
emma hiç kimiň piňine-de däl.

¹²Çöldäki ähli depelere
talaňçylar geldiler.

Çünki ýurduň bir çetinden
beýlekisine çenli
Rebbiň gyljy heläk eder, hiç
kim aman galmaz.

¹³Olar bugdaý ekip, tiken ordular,
gara zähmet çekip, haýyr
görmediler.

Rebbiň gahar-gazabyndan ýaňa
alan hasyllaryna utansynlar.

¹⁴«Ysraýyl halkym üçin beren mül-
küme el uran ähli erbet goňşularymy
ýurtlaryndan sogrup taşlaryn. Ýahuda
halkyny-da olaryň arasyndan sogrup
taşlaryn. Muny Reb aýdýandyr. ¹⁵Hem-
mesini sogrup taşlanymdan soň, olara
ýene ýüregim awar. Olaryň her birini
öz mülküne, öz topragyna gaýtaryp
getirerin. ¹⁶Halkyma Bagalyň adyndan
ant içmegi öwredişleri ýaly, özleri-de
halkymyň ýollaryny yhlas bilen öwre-
nip: „Rebden ant içýäriň“ diýip, Meniň
adymdan ant içmegi öwrenseler, onda
olar-da halkymyň arasynda ornaşarlar.
¹⁷Emma gulak asmadyk her bir milleti
köki bilen bütinleý goparyp taşlaryn
we ýök ederin».

13-nji bab

Zygyr matadan tikilen guşak

¹Reb maňa: «Git-de, özüňe nepis zy-
gyr matadan tikilen guşak satyn alyp,
ony biline guşa, ýöne ony suwa batyr-
ma» diýdi. ²Şeýlelikde, men Rebbiň
sözi boýunça bir guşak satyn alyp, ony
bilime guşadym. ³Maňa ýene Rebbiň
şu sözi aýan boldy: ⁴«Biliňdäki satyn

alan guşagyňy al-da, Ýewfrat obasyna
git. Ony ol ýerde bir gaýanyň jaýrygyn-
da gizle». ⁵Rebbiň buýrugy boýunça
men gidip, guşagy Ýewfrat obasynda
gizledim. ⁶Köp gün geçenden soň, Reb
maňa: «Tur, Ýewfrat obasyna git-de,
gizlemegi buýran guşagymy al» diýdi.
⁷Onsoň men Ýewfrat obasyna gitdim,
gizlän yerimden gazyp, guşagy aldym.
Emma guşak çüýräp zaýаланан eken. Ol
hiç zada ýarajak däl. ⁸Maňa Rebbiň
şu sözi aýan boldy: ⁹«Reb şeýle diý-
ýär: „Men Ýahudanyň tekepbirligini
we Iýerusalimiň aşa gedemligini hut
şonuň ýaly edip çüýrederin. ¹⁰Bu pis
halk kesirlik bilen öz isleglerine kowa-
laşyp, sözüme gulak asmak islemeýär.
Olar başga hudaýlaryň yzyna düşüp,
olara gulluk we sežde edýärler. Şonuň
üçin olar hem hiç derde ýaramaýan şu
guşak ýaly bolarlar. ¹¹Guşak ynsanyň
biline nähili ýapyşýan bolsa, Men hem
tutuş ysraýyl we ýahuda halklaryny
Özüme şeýle ýapyşdyrарын. Olaryň
Maňa at-abraý, öwgi we şöhrat getirjek
Öz halkym bolmagyny isledim, em-
ma olar gulak asmadylar. Muny Reb
aýdýandyr».

Şeraply küýze

¹²Olara şu sözi ýetir, Ysraýyl Hudaýy
Reb: „Ähli küýzeler şerapdan dolar“
diýýär diý. Olar saňa: „Ähli küýzäniň
şerapdan doljagyny biz näme bilýän
däldiris öýdýäňmi?“ diýerler. ¹³Şonda
olara Reb şeýle diýýär diý: „Bu ýurt-da
ýaşaýanlaryň ählisini: Dawudyň tag-
tynda oturan patyşalary, ruhanylary,
pygamberleri, Iýerusalimiň tutuş ilatyny
serhoş bolýançalar şerapdan doýrарын.
¹⁴Men olary ata-eneleri we çagalary
bilen birlikde biri-birini gyryşdyrарын.
Olary ýök edenimde, gözüm gaýgyrmaz,

haýpym gelmez, ýüregim awamaz. Muny Reb aýdýandyr“.

Iýerusalim jezalandyrylar

¹⁵ Eşidiň, gulak goýuň, tekepbirlik etmän,

çünki Reb gepeýär.

¹⁶ Garaňkylyk düşürmezden öň, zulmat daglarynda aýaklaryňyzy бүдretmezden öň, Hudaýyňyz Rebbi şöhratlandyryň.

Siz ýşyga garaşýarsyňyz, emma Reb ony ölüm kölegesine öwürüp, tüm garaňkylyga gaplar.

¹⁷ Emma siz muňa gulak asmasaňyz, tekepbirligiňiz üçin gizlinlikde aglaryn;

Rebbiň sürüsiniň ýesir edilendigi üçin, gözlerimiň ýaşy dökülip, sil bolup akar.

¹⁸ Patýşa bilen onuň ejesine aýt: „Tagtyňyzdan düşüp, aşakda oturyň, çünki şöhrat täjiňiz başyňyzdan aýryldy“.

¹⁹ Negebiň şäherleri ýapyldy, olary açjak ýokdur. Bütün Ýahuda sürgün edildi, tutuşlygyna sürgün edildi.

²⁰ Başyňyzy galdyryp, demirgazykdan gelyňanleri görüň.

Saňa berlen süri, ajaýyp süriň nirede?

²¹ Ýolbaşçy edip ýetişdiren adamlaryň Reb özüňe hojaýyn etse, näme diýersiň? Dogurýan aýalyň burgusy ýaly seni-de sanjy tutmazmy?

²² Eger içinden: „Näme üçin bu zatlar meniň başyma düşdükä?“ diýýän bolsaň, bu etmişleriňiň köplügi sebäpli etegiň açyldy we namysyňa degildi.

²³ Efiopiýaly öz teniniň reňkini, gaplaň meneklerini üýtgedip bilermi? Siz hem şonuň ýaly şer işleriňize uýgunlaşsanyňyz ýagşylyk etmegi asla bilmeyärsiňiz.

²⁴ Men olary çöl ýeli bilen sowrulyň saman külkesi kimin dargadaryn.

²⁵ Seniň nesibäň, saňa ölçäp beren paýym budur. Muny Men – Reb aýdýandyryn, çünki sen Meni unutdyň, ýalana bil bagladyň.

²⁶ Men-de uýat ýeriň açylsyn diýip, etegiňi ýüzüňe çenli galdyraryn.

²⁷ Meýdanda we depeleriň üstünde seniň eden nejis işleriňi: zynahorlygyňy, esräp kişňeýşiňi, haýasyz loluçlylygyňy gördüm. Dat günüňe, eý, Iýerusalim! Tämizlenmegiň üçin, ýene näçe wagt gerek saňa?!»

14-nji bap

Gurakçylyk we gylýç

¹ Gurakçylyk barada Ýermeýa Rebbiň şu sözi aýan boldy:

² «Ýahuda ýas tutýar, onuň şäherleri perýat edýär. Halky hasratdan ýaňa ýere çökdí, Iýerusalimiň perýady barha güýjeýär.

- ³ Han-begleri hyzmatkärlerini
suw getirmäge iberýärler.
Olar guýa gelip, suw tapmaýarlar,
yzlaryna boş küzeli
dolanýarlar.
Olar aljyraňňylyga düşüp,
utanç içinde başlaryny
büreýärler.
- ⁴ Ýurtda ýagys ýagmansoň,
toprak çat açdy.
Muňa daýhanlar utanyp,
başlaryny büreýärler.
- ⁵ Hatda çöldäki keýik hem
iýmäge ot bolmansoň,
taşlaýar ýaňy guzlan owlagyny.
- ⁶ Gulanlar ýalaňaç gaýalarda durup,
edil şagallar ýaly haşlap dem
alýarlar.
Otly ýaýla bolmansoň,
öçdi olaryň gözleriniň nury».
- ⁷ Etmişlerimiz bize garşy şaýatlyk
etse-de,
Öz adyňyň hatyrasyna bir zat
edäý, ýa Reb!
Biziň dönükligimiz çökderdir
juda,
çünki biz Saňa garşy etdik günä.
- ⁸ Eý, Ýsraýylyň Umydy,
hasratly wagtyndaky Halasgäri!
Neçün bolýaň bu ýurtda gelmişek
ýaly,
gijäni geçirmek üçin düşlän
ötegi ýaly?
- ⁹ Neçün Sen çaşan adam ýaly,
halas etmäge güýji ýetmeýän
batyr söweşiji ýaly bolýaň?
Emma Sen biziň aramyzdasyň,
biz Seniň adyň bilen çagyryldyk,
bizi terk etme, ýa Reb!
- ¹⁰ Bu halk hakda Reb şeýle diýýär:
«Olar, hakykatdan-da, aýlanyp
gezmegi haladylar,
aýaklaryna dynçlyk bermediler.

Şonuň üçin Men-Reb olardan
hoşal dældirin.
Indi olaryň etmişlerini ýatlaryn,
günäleri üçin jezalandyraryn».

Ýalan pygamberler

¹¹ Onsoň Reb maňa şeýle diýdi: «Bu halkyň abadançylygy üçin dileg etme.
¹² Olar agyz bekleseler-de, olaryň perýadyna gulak asmaryn. Olar ýakma gurbanlygyny, galla sadakasyny hödürleseler-de, Men olary kabul etmerin. Tersine, gylyç, açlyk we mergi bilen olary ýok ederin».

¹³ Onsoň men Rebbe: «Wah, Hökmürowan Rebbim! Pygamberler olara gylyç ýüzüni görmersiňiz, açlyk belasyny çekmersiňiz, bu ýerde hakykatdan-da sag-salamat ýaşarsyňyz diýýärler» diýdim.

¹⁴ Reb maňa şeýle jogap berdi: «Pygamberler Meniň adymdan ýalandan pygamberlik edýärler. Olary Men ýollamadym. Olara Men ne buýruk berdim, ne-de olar bilen gepleşdim. Olaryň size edýän pygamberlikleri galp görnüş, biderek palçylyk bilen öz ýürekleriniň hilesidir».

¹⁵ Şonuň üçin hem bu pygamberler barada Reb şeýle diýýär: «Men ýollamasam hem Meniň adymdan pygamberlik edip, „Bu ýurda gylyç we açlyk gelmez“ diýýärler. Emma bu pygamberleriň özleri gylyçdan we açlykdan heläk bolarlar.

¹⁶ Olaryň pygamberlik eden halky-da açlyk we gylyç sebäpli Iýerusalimiň köçelerine taşlanar. Olaryň özlerini, aýallaryny we ogul-gyzlaryny jaýlan bolmaz. Çünki eden pisliliklerini Men olaryň öz başlaryndan indererin.

¹⁷ Sen olara şu sözi ýetir: „Goý, gözlerimiň ýaşı gije-gündiz kepemesin, çünki boý gyzym – eziz halkym agyr ýaralandy, güýçli zarba sezewar boldy.

¹⁸ Meýdana çyksam, gylyçdan geçirilenleri görýärim! Şähre girsem, açlykdan

heläk bolanlary görýäriň! Pygamber-de, ruhany-da hiç zada düşüňmän, ýurtda enteşip ýörler“».

¹⁹ Ýahudany bütinleý ret etdiňmi?

Siony ýürekden ýigrenýärsiňmi?

Näme üçin şypa tapmaz ýaly,

bizi beýle ýaraladyň?

Biz parahatlyk gözledik,

emma haýyr tapmadyk.

Şypa wagtyňa garaşdyk,

emma howp abanýar.

²⁰ Ýa Reb, biz öz pisliligimizi,

ata-babalarymyzyň ýazygyny

boýun alýarys.

Çünki biz Saňa garşy günä

etdik.

²¹ Öz adyňyň hatyrasyna bizden

ýüz öwürme.

Öz şöhratly tagtyňy peseltme.

Biziň bilen eden ähtiňi ýada sal,

ony bozma.

²² Milletleriň butlarynyň arasynda

ýagş ýagdyryp bilýäni barmy?

Asman çabga ýagdyryp bilermi?

Muny diňe Sen edip bilýärsiň,

ýa Beýik Hudaýymyz!

Bularyň baryny edýän Sensiň.

Sendedir umydymyz!

15-nji bap

Reb rehimdarlyk etmeýär

¹ Soňra Reb maňa şeýle diýdi: «Hatda Musa bilen Şamuwel huzurymda durup ýalbarsalar-da, ýüregim bu halka tarap öwrülmez. Halkymy huzurymdan kow, goý, gitsin! ² Olar senden: „Biz nirä gideli?“ diýip sorasalar, sen olara Reb şeýle diýýär diý: „Gyrgyna höküm edilenleri gyrgyna, gylyja höküm edilenleri gylyja, açlyga höküm edilenleri açlyga, sürgüne höküm edilenleri sürgüne ibererin“».

³ «Olaryň başyndan

dört hili betbagtlyk indererin: öldürmek üçin – gylyjy, düýt-müýt etmek üçin – itleri, iýip ýok etmek üçin – wagşy guşlar bilen ýyrtyjy haýwanlary ibererin. Muny Reb aýdýandyr. ⁴ Ýahuda patyşasy Hizkiýanyň ogly Manaşanyň Iýerusalimde eden işlerinden ýaňa bütin dünýäniň patyşalyklaryny howp astyna salaryn.

⁵ Eý, Iýerusalim, kimiň saňa ýüregi awar?

Seniň üçin kim aglar?

Hal-ýagdaýyňy soramak üçin

ýolundan sowlup,

kim seniň ýanyňa geler?»

⁶ «Sen Meni ret etdiň, yza tesdiň.

Men hem elimi saňa garşy

galdyryp,

seni ýok ederin.

Merhemet etmekden halys

ýadadym.

Muny Reb aýdýandyr.

⁷ Ýurduň derwezelerinde

halkymy çarşak bilen sowraryn.

Perzentsiz goýup, olary heläk

ederin,

çünki olar pis ýollaryndan

dänmediler.

⁸ Olaryň dul aýallaryny

deňiz çägesinden-de köpelderin.

Ýigitleriň hem ejeleriniň üstüne

günorta çagy heläkleýji ibererin.

Ejelerini duýdansyz gorky

we howp astyna salaryn.

⁹ Ýedi çagaly aýal

demi-demine ýetmän jan berdi.

Onuň güneşi gündiziň günü

ýaşdy,

ol utanja galyp, masgara boldy.

Galanlaryny bolsa

duşmanlarynyň

öňünde gylyja tabşyraryn».

Muny Reb aýdýandyr.

Ýermeýa Rebbe şikayät edýär

¹⁰«Waý meniň halyma! Wah, ejem, sen meni bütin dünýä bilen jedelleşsin hem dawa etsin diýip dogrupsyň! Men hiç kime karz bermedim hem, almadym hem. Şonda-da hemmeler maňa nälet okaýarlar».

¹¹Reb şeýle diýdi:

«Men ysraýyl halkyny diňe ýagşylyk üçin goýbererin. Betbagtlyk we hasrat döwründe duşmanyňy saňa tabyn ederin.

¹²Hiç kim demir, onda-da demirgazyk demri bilen бүрүнji döwüp bilmez.

¹³Ýurduň ähli ýerinde eden günäleň üçin talaňa bererin baýlygyňy we hazynaňy.

¹⁴Men seni tanamaýan ýurduňda duşmanlaryňa gul ederin ^a, gazabym size garşy ot bolup tutaşyp, ebedilik ýanar».

¹⁵«Ýa Reb, Özüň bilýärsiň. Meni ýada sal, ýardam et maňa. Meni yzarlanlardan arymy alaýyn.

Olara sabyr-takatly bolma, meni öldürmeklerine ýol berme. Bu kemsidilmelere Seniň hatyraň üçin çydaýandygymy bilgin.

¹⁶Seniň sözleriňi tapyp iýdim. Sözleriň maňa şatlyk, ýüregime begenç berdi. Çünki men Seniň adyň bilen tutuldym, eý, Reb Hökmürowan Hudaý!

¹⁷Keýp çekýänleriň meýlisinde oturmady, şatlanmady men.

Seniň eliň üstümde bolup, meni gazapdan dolduranyň üçin ýalňyz özüm oturdym,

¹⁸Neçün meniň agyrym dyngysyz? Neçün ýaralaryma şypa ýok? Neçün olary bejerip bolmaýar? Sen meniň üçin suwy ygtybarsyz bulak, aldawçy bir çeşme boljakmy?»

¹⁹Munuň üçin Reb şeýle diýýär: «Eger toba etseň, seni ýene kabul edip, huzurymda durzaryn. Eger biderek sözleri däl-de, gymmatly sözleri aýtsaň, Meniň dilim bilen geplärsiň. Bu halkyň özi saňa tarap öwrüler, emma sen olara tarap öwürlürsiň.

²⁰Men seni bu halk üçin бүрүнçден berk diwar ederin. Olar seniň garşyňa söweşerler, emma ýeňip bilmezler. Halas etmek, ölümden gutarmak üçin Men seniň bilendirin.

Muny Reb aýdýandyr.

²¹Seni erbetleriň elinden azat ederin, rehimsizleriň penjesinden halas ederin».

16-njy bap

Rebbiň Ýermeýa beren tabşyryklary

¹Maňa Rebbiň şu sözi aýan boldy:

²«Özüňe aýal alma, bu ýerde ogullaryň,

^a 15:14 *Ýurduňda duşmanlaryňa gul ederin* – bu jümle käbir golýazmalarda *ýurduňda duşmanlaryň bilen göndererin* diýip düş gelýär.

gyzlaryň bolmasyn. ³Bu ýurtda doglan ogullar we gyzlar, olary dünýä inderen ene-atalar hakda Men-Reb şeýle diýýärin: ⁴Olar agyr kesellerden ölerler, olar üçin ýas tutulmaz, jesetleri jaýlanylmaý, topragyň ýüzünde ders ýaly bolup ýatlarlar. Olar gylyçdan we açlykdan heläk bolarlar. Jesetleri guşlara we ýyrtyjy haýwanlara şam bolar. ⁵Çünki Reb şeýle diýýär: „Ýas tutulýan öýe girme, matam tutmak, aglamak üçin gitme. Çünki Men bu halkdan sag-salamatlygymy, söýgimi we rehim-şepagatymy aýyrdym. Muny Reb aýdýandyr. ⁶Bu ýurtda uludan-kiçä hemmeler öler. Olary jaýlamazlar, hiç kim olar üçin ýas tutmaz, öz bedenini ýaralamaz ýa-da saçyny syrmaz. ⁷Ýas tutýany köşesdir-mek üçin hiç kim onuň bilen çörek iýmez. Ene-atasyny ýitirene teselli kasesinden içirmezler. ⁸Meýlis edilýän öýe girme, olar bilen oturma, iýip-içme“. ⁹Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Siziň günleriňizde gözüňiziň alnynda bu ýerden şatlykdyr gülki sesini, öýlenýän ýigit bilen gelniň toý sesini keserin“. ¹⁰Bu sözleriň ählisini halka ýetireniňde, olar saňa: „Näme üçin Reb biziň üstümüzden bu elhenç betbagtlygy inderjegini aýtdyka? Biziň ýazygymyz näme? Hudaýymyz Rebbe garşy biz näme günä etdikkäk?“ diýerler. ¹¹Şonda sen olara Reb, ine, şeýle aýdýar diý: „Bu siziň ata-babalaryňyzyň Meni terk edendikleri üçindir. Olar başga hudaýlaryň yzyna düşdüler, olara gulluk hem sežde etdiler. Menden ýüz öwürdiler, kanunymy ýerine ýetirmediler. ¹²Siz bolsa ata-babalaryňyzdan-da betar pislik etdiňiz. Maňa gulak asman, her biriňiz kesirlik bilen öz erbet niýetleriňiziň yzyna düşdüňiz. ¹³Munuň üçin Men sizi bu ýurtdan çykaryp, özüňiziň-de,

ata-babalaryňyzyň-da tanamaýan ýurduna taşlaryn. Ol ýerde gije-gündiz başga hudaýlara gulluk edersiňiz, Men size merhemet etmerin“.

Halk sürgünden gaýdyp gelýär

¹⁴Munuň üçin Reb şeýle diýýär: „Şeýle günler geler, adamlar gaýdyp ysraýyl halkyny Müsürden çykaran Rebden ant içýärin diýmezler. ¹⁵Munuň deregine ysraýyl halkyny demirgazyk ýurtdan, dargadylan beýleki ýurtlardan çykaran Rebden ant içýärin diýjek günleri geler. Çünki Men olary ata-babalaryna beren topragyma gaýtaryp getirerin“. ¹⁶Reb şeýle diýýär: „Men köp balykçylary ýollaryn, olary tutarlar. Ondan soňra Men köp awçylary ýollaryn. Her dagyň, her depäniň üstünden we her gaýanyň gowagyndan olary awlarlar. ¹⁷Çünki Meniň gözlerim olaryň edýän pis işlerindedir. Olar Meniň huzurymdan gizlenip bilmez, etmişleri nazarymdan sypmaz. ¹⁸Olar ýigrenji maslyk butlary bilen ýurdumy harama çykardylar, mülkümi nejis zatларыndan doldurdylar. Şonuň üçin Men olara etmişleridir günäleri üçin iki esse tölederin“.

¹⁹Reb meniň güýjüm hem galamdyr, betbagtlyk gününde Penakärimdir!

Dünýäniň dört künjünden milletler
Seniň huzuryňa gelip:
«Biziň ata-babalarymyz diňe
ýalan zatlary,
özlerine birjik-de peýdasy
bolmadyk
biderek butlary miras aldylar»
diýerler.

²⁰Heý, ynsan özüne hudaýlar
ýasarmy?

Olar hudaý däl ahyryn!

²¹«Şonuň üçin hem, Men-Reb bu gezek olara güýjümi we gudratymy hökman

görkezerin. Şonda olar Meniň adymyň Rebdigini bilerler».

17-nji bab

Ýahudanyň günäsi

¹«Ýahudanyň günäsi demir galam bilen ýazyldy. Bu olaryň ýürekleriniň gatyna, gurbanlyk sypalarynyň şahlaryna çakmak daşy bilen oýulyp ýazyldy.

²Her gür ýaprakly agajyň ýanyndaky we beýik baýyrdaky gurbanlyk sypalary, Aşera butlary olaryň çagalarynyň ýadyndadyr. ³Seniň baýlygyňy we tutuş hazynalaryňy ýurduňda eden günäleriňiň tölegi hökmünde ^a olja edip paýlaryn.

⁴Saňa beren mülkümi öz günäň bilen ýitirdiň. Men seni tanamaýan ýurduňda duşmanlaryňa gul ederin, çünki siz Meniň gazabymy tutaşdyrdyňyz, ol ebedilik lowlar».

Rebbe bil bagla!

⁵Reb şeýle diýýär:

«Ynsana bil baglan,
ynsanyň güýjüne daýanan,
ýüregi Rebden daşlaşan
adama nälet bolsun!

⁶Ol çöldäki bir çaly ýalydyr,
ýagşylyk gelende ony görmez.
Gurak çölde, ilatsyz şorlukda
ýaşar.

⁷Rebbe bil baglan,
Rebbe daýanan adam nähili
bagtly!

⁸Ol suwuň ýakasynda oturdyran
agaç kimindir,
çeşmäniň boýunda kökünü
ýaýradar.

Yssydan gorkýan dälidir,
ýapragy hemişe ýaşyldy.

Ýyl gurak gelende hem gaýga
batmaz,
miwe bermekden asla galmaz».

⁹Ynsan ýüregi ähli zatdan
hilegädir,
halys ýoldan çykandyr.
Oňa kim düşünip biler?

¹⁰«Men-Reb her ynsana tutan
ýoluna,
eden işlerine görä jeza bermek
üçin,
ynsanyň ýüregini barlaýaryn,
pikirlerini synaýaryn».

¹¹Haram baýlyk toplan öz
guzlamadyk
ýumurtgalarynyň üstünde
oturan käkilik kimindir.
Ömri ýarpy bolanda, ol baýlyk
elden gider,
ömrüniň ahyrynda bolsa ol
akmak bolup çykar.

¹²Mukaddes öýümiň owal-başdan
belende göterilen
şöhretly tagt kimindir.

¹³Ýa Reb! Eý, Ysraýylyň Umydy!
Seni terk edenleriň bary utanja
galar.

«Menden ýüz öwrenler toz-
-topraga siňip giderler,
çünki olar Men Rebbi – diri
suwlar çeşmesini, terk
etdiler».

¹⁴Ýa Reb, maňa şypa ber, sagalaýyn.
Meni halas et, halas bolaýyn,
çünki öwgim diňe Sensiň.

¹⁵Ine, olar maňa: «Rebbiň sözi
niredе?
Hany, ol amala aşsyn-da!»
diýýärler.

¹⁶Men hyzmatyňda çopan
bolmakdan gaçmadym.

^a 17:3 *Günäleriňiň tölegi hökmünde* – ýa-da günäleriň we seždegähleriň sebäpli.

Betbagtlyk gününüň gelmegini-
de islemedim.

Agzyndan çykýan her bir sözi

Özüň bilýänsiň,

ýa Reb, ol söz huzuryňda

aýandyr.

¹⁷Meni howp astyna salma,
betbagtlyk günü penakärim
Sensiň.

¹⁸Goý, meni yzarlaýanlar utanja
galsyn,

emma meni utanja goýma.

Goý, olar gorka düşsün,

emma meni gorka salma.

Başlaryndan betbagtlyk gününü
inderip,

goşa gyrgynçylyk bilen ýok et
olary.

¹⁹Reb maňa şeýle diýdi: «Ýahuda paty-
şalarynyň girip-çykýan Halk derwezesi
bilen Ýerusalimiň ähli derwezelerine
git-de, ol ýerde dur. ²⁰Onsoň halka şeý-
le diý: „Eý, Ýahuda patyşalary, tutuş
Ýahuda we bu derwezelerden girýän
ähli Ýerusalim ilaty, Rebbiň sözüne
gulak asyň!“». ²¹Reb şeýle diýýär: «Öz
janyňyzyň hatyrasyna Sabat günü yük
götermäň, Ýerusalimiň derwezelerinden
içeri yük salmaň. ²²Sabat günü öýüňiz-
den yük çykarmaň, hiç bir iş etmäň.
Meniň ata-babalaryňyza buýruşym ýa-
ly, Sabat gününü mukaddes hasaplaň.
²³Emma olar Meni diňlemediler, gulak
asmadylar. Boýnuýogynlyk edip, Me-
ni diňlemediler, terbiýämi almadylar». ²⁴Reb ýene şuny aýdýandyr: «Eger siz
Maňa gulak asyp, Sabat günü bu şäheriň
derwezelerinden yük salmasaňyz, hiç
bir iş etmän, Sabat gününü mukaddes
hasaplasaňyz, ²⁵onda Dawut tagtynda
oturjak patyşalar öz emeldarlary bilen
söweş arabalaryna, atlara münüp, ýa-
huda halky we Ýerusalimiň ilaty bilen

birlikde bu şäheriň derwezelerinden
girerler. Bu şäher ebedi ilatly bolar.

²⁶Ýahuda şäherlerinden, Ýerusalimiň
etraplaryndan, benýamin topragyndan,
günbatar baýyrylykdan, daglykdan we
Negepden adamlar gelerler. Olar Reb-
biň öýüne ýakma gurbanlyklary bilen
beýleki gurbanlyklary, galla sadaka-
syny, ýakymly ysly tütetgi bilen şükür
sadakasyny getirerler. ²⁷Emma Meni
diňlemeseňiz, Sabat günü Ýerusalimiň
derwezelerinden ýükli girip, Sabat gü-
nüni mukaddes hasaplasaňyz, onda
Men şäheriň derwezelerini oda bererin.
Ot Ýerusalimiň içki galalaryny ýakyp
ýandyrar, ol hiç wagt sönmez».

18-nji bap

Ýermeyä küýzegäriň öýünde

¹Ýermeyä Rebbiň şu sözi aýan boldy:
²«Tur, küýzegäriň öýüne gir, sözleri-
mi şol ýerde saňa aýan ederin». ³Men
küýzegäriň öýüne gitdim. Men onuň
çarhyň başynda işläp oturanyny gör-
düm. ⁴Küýzegäriň toýundan ýasaýan
küýzesi elinde döwlede, ol öz işleýşi
ýaly palçykdan başga bir küýze ýasady.
⁵Onsoň maňa ýene Rebbiň şu sözi aýan
boldy: ⁶«Eý, ysraýyl halky, Men-de
sizi bu küýzegäriň ýasaýşy ýaly ýasap
bilmerinmi? Muny Men-Reb aýdýan-
dyryn. Edil küýzegäriň elinde toýun
nähili bolsa, siz hem Meniň elimde
şeylesiňiz, eý, ysraýyl halky! ⁷Men bir
milleti ýa-da patyşalygy sogrup taş-
lamak, ýumrup ýok etmek barada jar
etsem, ⁸emma gürrüniň eden bu mil-
letim şonda erbetliginden dönse, onuň
başyndan inderjek betbagtlygyndan el
çekerin. ⁹Aýdaly, Men bir millet ýa-da
patyşalygy berkarar edip, bina etmek
hakyny jar eden bolsam, ¹⁰emma bu

millett meniň nazarymda pis işler edip, sözüme gulak asmasa, onda Men oňa etjek ýagşylygymdan el çekerin. ¹¹Şonuň üçin hem indi ýahuda halky bilen Iýerusalim ilatyna Reb şeýle diýýär diý: „Men size garşy erbet pikirler düzüp, başyňyza bela-beter getirerin. Indi her biriňiz pis ýollaryňyzdan döňüň, ýaşaýşyňyzy we hereketleriňizi düzediň“. ¹²Emma olar: „Bidereklik! Biz öz pikirlerimize eýeriris, kesirlik bilen öz erbet niýetlerimize görä hereket ederis“ diýerler. ¹³Munuň üçin Reb şeýle diýýär: „Milletler arasynda soraň, bular ýaly zady kim eşidipdir? Ysraýyl boý gyzy örän elhenç iş etdi. ¹⁴Liwanyň gary onuň beýik gaýalaryny, heý, terk edermi? Onuň uzakdan akýan sowuk bulaklary heý kesilermi? ¹⁵Emma halkym bolsa Meni terk etdi, biderek hudaýlara tütetgi ýakdy. Bu hudaýlar olaryň gitjek ýollarynda, owalky ýollarda bűdremeklerine sebäp boldular. Olar çarkandakly ýoldan ýöräp, dogry ýoly terk etdiler. ¹⁶Olar bu ýurdy elhençlige, ebedilik masgaraçylyga öwürdiler. Ondan geçýänleriň baryny gorky basar, olar geň galyp, başlaryny ýaýkarlar. ¹⁷Olary duşmanlarynyň önünde gündogar şemaly kimin pytradarýn. Başlaryndan betbagtlyk inen günü ýüzümi däl-de, ýeňsamı görkezerin“». ¹⁸Şonda halk: «Geliň, Ýermeýa garşy dil düwşeliň. Ruhanylaryň öwretjek kanuny-da, akyldarlaryň berjek maslahaty-da, pygamberleriň aýan etjek sözi-de ýeterlik ahýryn. Geliň, oňa dilimiz bilen hüjüm edeliň, hiç bir sözüne gulak asmalyň» diýdi.

¹⁹Ýa Reb, Sen maňa gulak goý, garşydaşlarymyň sesini eşit!

²⁰Ýagşylyga ýamanlyk edilermi? Emma olar janymy almak üçin çukur gazdylar.

Gazabyňy olardan sowmak, olara ýagşylyk dilemek üçin, huzuryňda nähili duranymy ýadyňa sal.

²¹Munuň üçin çagalaryny açlyga ber, kesgir gylyja tabşyr.

Aýallary perzentsiz dul galsyn, erkeklerini ajal alsyn, ýaş ýigitleri söweşde gylyçdan ölsün.

²²Üstlerine garakçylary duýdansyz dökeniňde,

öýlerinden dady-perýat eşidilsin. Çünki meni tutmak üçin çukur gazdylar, aýagymyň astyna gizlin duzak gurdular.

²³Ýa Reb, Sen meni öldürmek üçin edilen bu dildüwşükleriň baryny bilýänsiň.

Olaryň ýazygyny bagyşlama, günälerini nazaryňdan düşürme. Goý, olar huzuryňda ýykylynsynlar, olara garşy gazabyňda hereket et.

19-njy bap

Döwlen küýze

¹Reb şeýle diýdi: «Git-de, küýzegäriň toýundan ýasan bir küýzesini satyn al. Halkyň we ruhanylaryň ýaşulularyndan birnäçesini ýanyň bilen alyp, ²Küýze döwügi diýen derwezäniň golaýyndaky Benhinom deresine git. Saňa aýtjak sözlerimi şol ýerde yglan et. ³Olara: „Eý, Ýahuda patyşalary bilen Iýerusalim ilaty, Rebbiň sözüne gulak asyň“ diý. Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Men bu ýeriň üstünden şeýle bir betbagtlyk indererin welin, ony eşidenleriň gulaklary şaňlar. ⁴Çünki

bu halk Meni terk etdi, bu ýeri hara-
ma çykardy. Olar ata-babalarynyň hem,
Ýahuda patyşalarynyň hem tanamaýan
başga hudaýlaryna sadakalar hödür et-
diler, bu ýeri bigünä dökülen gandan
doldurdylar. ⁵Çagalaryny otda ýakyp,
Bagal butuna ýakma gurbanlyk hök-
münde hödürlemek üçin seždegähler
gurdular. Men olara beýle işi buýurman-
dym, aýtmandym, beýle zat kelläme-de
gelmandi. ⁶Şonuň üçin hem indi ol ýere
‘Topet’ ýa-da ‘Benhinom deresi’ di-
ýilmän, ‘Ölüm jülgesi’ diýiljek günler
geler. Muny Reb aýdýandyr. ⁷Bu ýerde
Ýahuda bilen Iýerusalimiň niýetlerini pu-
ja çykararyn. Olary janlarynyň kastyna
çykanlaryň eline berip, duşmanlarynyň
öňünde gylyçdan heläk ederin. Jesetle-
rini guşlara we ýyrtýjy haýwanlara şam
ederin. ⁸Men bu şäheri harabaçylyga
öwürüp, ryswa ederin. Ol ýerden geç-
ýänleriň baryny gorky basar we onuň
başyndan inen ähli bela-beterler sebäpli
oňa sykylyk çalarlar. ⁹Ogullarynyň we
gyzlarynyň etini özlerine iýdirerin. Jan-
larynyň kastyna çykan duşmanlary olary
gabawa salanda, çekýän hasratlaryndan
ýaňa biri-biriniň etini iýerler“.

¹⁰Onsoň sen özüň bilen gidenleriň
gözüniň alnynda küýzäni döw. ¹¹Ola-
ra Hökmürowan Reb şeýle diýýär diý:
„Küzegäriň küzesiniň döwluşi ýaly,
ony tazededen bejerip bolmaýşy ýaly, Men
hem bu halky we şäheri şeýdip döwerin.
Topetde ölüleri jaýlamak üçin ýer galmaz.
¹²Men bu ýeri hem, onuň ilatyny hem
şeýle ederin. Bu şäheri edil Topet ýaly
ederin. Muny Reb aýdýandyr. ¹³Iýerusal-
imiň öýleri-de, Ýahudanyň patyşalarynyň
köşkleri-de Topet ýaly murdar saýylar.
Çünki bu öýleriň ählisiniň üçeginde

asman jisimlerine ýakymly ysly tütetgiler
ýakdylar, başga hudaýlara içgi sadakasy-
ny hödürlediler“».

¹⁴Onsoň Ýermeyä özüni Rebbiň py-
gamberlik etmek üçin iberen ýeri bolan
Topetden geldi. Ol Rebbiň öýüniň how-
lusynda durup, tutuş halka şeýle diýdi:
¹⁵«Ýsraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb
şeýle diýýär: „Olaryň boýnuýogynlyk
edip, Maňa gulak asmakdan ýüz öw-
rendikleri üçin, indi Men bu şäheriň
we onuň ähli obalarynyň garşysyna
aýdan ähli bela-beterlerimi üstlerinden
indererin“».

20-nji bap

Immeriň ogly Paşhur ruhany

¹Rebbiň öýüniň baş gözegçisi Immeriň
ogly Paşhur ruhany Ýermeyanyň bu söz-
leri pygamberlik edenini eşitti. ²Onsoň
Paşhur Ýermeyä pygamberi urdy we
Rebbiň öýündäki ýokarky Benýamin
derwezesinde aýaklaryna künde saldy.
³Ertesi säher bilen Paşhur Ýermeyany
kündeden boşadanda, Ýermeyä oňa şeýle
diýdi: «Reb seni Paşhur däl-de, Magor
Misabyp^a diýip atlandyrdy. ⁴Çünki Reb
şeýle diýýär: „Men seniň özüňi we dost-
ýarlaryň baryny howp astyna salaryn.
Olaryň duşman gylyjyndan heläk bol-
şuny öz gözleriň bilen görersiň. Men
tutuş Ýahudany Babyl patyşasynyň eline
bererin. Bu patyşa olary Babylla äkider
we gylyçdan geçirer. ⁵Men bu şäheriň
ähli baýlygyny, mal-mülküni, gymmat-
baha zatlary bilen Ýahuda patyşalarynyň
ähli genji-hazynalaryny duşmanlarynyň
eline bererin. Olara talaň salyp, ähli
zatlaryny Babylla äkiderler. ⁶Eý, Paşhur,
sen bilen seniň öýünde ýaşaýanlaryň

^a 20:3 *Magor Misabyp* – bu sözler ähli tarapdan howp diýmegi aňladýar.

bary Babyla sürgün ediler. Sen-de, seni söýýänler-de, ýagny seniň ýalandan pygamberlik eden adamlaryň-da şol ýerde ölüp, şol ýerde jaýlanarsyňyz“».

Ýermeýa Rebbe şikaýat edýär

⁷ Ýa Reb, Sen meni aldadyň,
men-de aldandym.
Sen menden güýçlüsiň,
Sen meni ýeňdiň.

Bütün gün men boldum gülki,
ýaňsylaýar her kim meni.

⁸ Çünki geplesem, perýat edýärim,
«Zorluk we zulum!» diýip
gygyrýaryn.

Rebbiň sözünden ýaňa bütün gün
kemsidildim we masgara
boldum.

⁹ Men: «Indi Ol hakda dil ýarmaryn,
Onuň adyndan geplemerin»
diýsem,

Onuň sözi süýeklerime ornaşyp,
ýüregime ot berdi.

Ony içimde saklamakdan irdim,
mundan artyk çydap bilmeýärim.

¹⁰ Men: «Ähli tarapdan howp
abanýar!

Üstünden arz ediň! Bizem arz
edeliň!»

diýen pyşyrdylary eşitdim.

Ähli ýakyn dostlarym

büdre megime göz dikip:

«Belki, aldanar, şonda ýeňeris
ony,

ondan alarys arymyzy»

diýýärler.

¹¹ Emma Reb batyr söweşiji kimin
meniň bilendir,

şonuň üçin meni yzarlaýanlar

büdrärler,

ýeňip bilmezler.

Üstünlük gazanyp bilmändikleri

üçin,

olar erbet utanja galarlar.

Olaryň utanjy ebedilik bolar,
hiç wagt unudylmaz.

¹² Eý, Hökmürowan Reb, dogry
adamlary synaýan,
ýürekleri görýän we pikirleri
okaýan Sensiň!

Dawamy Saňa mälüm edýärim,
olardan aljak öjüni göreýin!

¹³ Rebbe nagma aýdyň,
Rebbe alkyş okaň!

Çünki garybyň janyny
ýaramazlaryň elinden
Ol halas etdi.

¹⁴ Meniň doglan günüme nälet bolsun!
Enemiň meni dogran gününe
alkyş bolmasyn!

¹⁵ «Ogluň boldy!» diýip,
kakamy begendiren
buşlukça nälet bolsun!

¹⁶ Goý, ol adam Rebbiň gaýgyrman
ýumran şäherleri kimin bolsun!
Säher dady-perýat,
günortan ahy-nala eşidilsin!

¹⁷ Çünki ol adam ýatgydakam
öldürmedi,
ýogsam enem meniň mazarym
bolardy,

onuň ýatgysy ebedilik göwreli
bolardy.

¹⁸ Men näme üçin eneden
doguldymkam?

Gaýgy-hasrat çekip,
ömrümi ryswalykda geçirmek
üçinmi?

21-nji bap

Reb Sidkiýanyň haýýssyny ret edýär

¹ Patyşa Sidkiýa Malkyýanyň ogly
Paşhur bilen Magaseýanyň ogly Sepanýa

ruhanyny Ýermeýanyň ýanyna iberende, Ýermeýa Rebbiň şu sözi aýan boldy. Paşhur bilen Sepanyä oňa: ²«Babyl patyşasy Nebukadnesaryň garşymyza uruşýandygy sebäpli biziň üçin Rebbe ýalbarsana. Belki, Reb biziň üçin Öz ajaýyp gudratlarynyň birini görkezip, Nebukadnesary ýurdumyzdan kowar» diýdi. ³Ýermeýa olara Sidkiýa şuny aýdyň diýdi: ⁴«Ýsraýyl Hudaýy Reb şeýle diýýär: „Siziň daşky diwarlaryňyzy gabaýan Babyl patyşasy bilen babyllylaryň garşysyna ulanýan elniňizdäki ýaraglaryňyzy yzyna öwrerin. Olaryň hemmesini bu şäheriň ortasyna üşüserin. ⁵Güýç-gudratym bilen, güýçli gaharym bilen gazap atyna atlanyp, Meniň Özüm siziň garşyňyza urşaryn. ⁶Men bu şäherdäkileriň baryny: ynsandyr haýwanyny heläk ederin. Olar aýylganç mergiden ölerler. ⁷Mundan soň Ýahudanyň patyşasy Sidkiýany, onuň emeldarlaryny, bu şäheriň ilatyny uruşdan, açlykdan we mergiden aman galanlaryň baryny Babyl patyşasy Nebukadnesaryň, öz janlarynyň kastyna çykan duşmanlarynyň eline bererin. Nebukadnesar olary gylyçdan geçirer, olary gaýgyrmaz, olara haýpy gelmez we ýüregi awamaz. Muny Reb aýdýandyr“.

⁸Bu halka hem Reb şeýle diýýär diý: „Ine, Men ýaşaýş ýoly bilen ölüm ýoluny siziň önüňizde goýýaryn. ⁹Bu şäherde galan gylyçdan, açlykdan we mergiden öler, emma daşary çykyp, özlerini gaban babyllylaryň eline düşen öz janyny gutaryp aman galar. ¹⁰Men bu şähre ýagşylyk däl-de, betbagtlyk indermek kararına geldim. Muny Reb aýdýandyr. Bu Babyl patyşasynyň eline berler we ol hem muny oda ýakar“. ¹¹Ýahuda patyşasynyň nesline aýt, Rebbiň sözüne gulak asyň diý: ¹²„Eý, Dawudyň nesli! Reb şeýle diýýär:

‘Ertirine adalaty berjaý ediň, talanany zalymyň elinden halas ediň.

Ýogsam pis işleriňiz zerarly gazabym ot kimin lowlap ýandyraýmasyn, ony hiç kim söndürüp bilmez.

¹³Men saňa garşydyryn, eý, özüni düzde gaýa saýýan jülge ilaty!‘.

Muny Reb aýdýandyr.

Siz diýýäňiz: ‘Bize kim garşy çykyp biler?

Mesgenimize kim girip biler?’

¹⁴Men sizi eden işleriňize görä jezalandyryryn, tokaýyňyza ot bererin, ot töweregiňizdäki zatlary ýakyp ýandyrar“».

Muny Reb aýdýandyr.

22-nji bap

¹Onsoň Reb maňa Ýahuda patyşasynyň öýüne bar-da, ol ýerde şu sözi aýan et diýdi: ²«Eý, Dawut tagtynda oturan Ýahuda patyşasy, seniň özüň, emeldarlaryň we bu derwezeden girýän halkyň bilen birlikde Rebbiň sözünü eşidiň! ³Reb şeýle diýýär: „Adalaty we dogruçylygy berjaý ediň, ezileni zalymyň elinden halas ediň; gelmişe, ýetim bilen dul aýala azar bermäň, zorluk etmäň, bu ýerde nähak gan dökmäň. ⁴Eger siz bu işi hakykatdan etseňiz, onda Dawut tagtynda oturjak patyşalar atlara we söweş arabalara münüp, olaryň özleri, hyzmatkärleri hem halky bu öýüň derwezelerinden girerler. ⁵Eger-de bu sözleri diňlemeseňiz, Öz barlygymdan ant içýärim, bu öý haraba döner. Muny Reb aýdýandyr“.

⁶Çünki Ýahuda patyşasynyň köşgi barada Reb şeýle diýýär:

„Sen gözüme gözel Gilgat tokaýy
deý,

Liwan agaçlaryna bürenen dag
deý bolsaň-da,

Men seni hökman çöllüge,
ilatsyz şähre öwrerin.

⁷ Garşyňa elleri ýaragly
heläkleýjileri bellärin.

Olar saýlama kedrleriňi çapyp,
olary oda atarlar.

⁸ Köp milletler bu şäheriň ýanyndan ge-
çende, biri-birine: ‘Bu beýik şäheri Reb
näme üçin beýtdikä?’ diýerler. ⁹ Olara
şeyle jogap bererler: ‘Olar özleriniň
Hudaýy Rebbiň ähtini terk etdiler, baş-
ga hudaýlara sežde we gulluk etdiler’“.

Ýahudanyň patyşalary jezalandyrylýar

¹⁰ Ölen üçin aglaman, oňa ýas
tutman,

eýsem sürgüne giden üçin
zar-zar aglaň,

çünki ol indi öwrülip gelmez,
dogduk mekanyny görmez.

¹¹ Kakasy Ýoşyýanyň ýerine Ýahudanyň
patyşasy bolan we ol ýerden çykyp gaý-
dan Şallum ^a hakynda Reb şeyle diýýär:
„Ol bu ýere indi öwrülip gelmez. ¹² Ýesir
edilip äkidilen ýerinde öler we bu ýurdy
gaýdyp görmez“.

Ýehoýakym patyşa hakýndaky pygamberlik

¹³ Öýüni nädogrulyk bilen gurýanyň,
eýwanyňy adalatsyzlyk bilen
giňeldýäniň,
başga birini mugt işledip,
onuň hakyny bermeýäniň dat
gününe!

¹⁴ „Özüme ýokarky gatda giň
otaglary bolan ajaýyp köşk
salnaryň“

diýýäniň halyna waý!

Ol köşgüne beýik penjireler
goýar,

kedr agajy bilen örtüp,
ony gyrmyzy reňke boýar.

¹⁵ Kedr agajyny başgalardan
köp ulananyň bilen näme,
patyşa bolaýarmyň?

Ataň hem doýýança bol
iýip-içýärdi,

ýöne ol adalatlydy hem
dogruçyldy.

Şonuň üçinem onuň işleri
ugruna boldy.

¹⁶ Ol garybyň, mätäjiň hakyny alyp
berdi;

munuň üçin onuňky ugruna boldy.
Bu Meni tanamagyň manysy

dälmidir?

Muny Reb aýdýandyr.

¹⁷ Emma seniň gözüň we ýüregiň
haram gazanja, bigünä gan
dökmäge,

zulüm hem zorluk etmäge
dikilipdir.

¹⁸ Munuň üçin Ýahuda patyşasy Ýo-
şyýanyň ogly Ýehoýakym hakda Reb
şeyle diýýär:

„Onuň üçin: ‘Waý, gardaşym!’

ýa-da ‘Waý, jigerim!’ diýip ýas
tutmazlar.

‘Waý, aga!’ ýa-da ‘Waý, onuň
alyhezretleri!’ diýip,
onuň üçin ýas tutup aglamazlar.

¹⁹ Maslygyny süýröp,
Iýerusalim derwezesinden
çykaryp zyňarlar,

eşek gömen ýaly edip gömerler“.

^a 22:11 *Şallum* – bu Ýehogahazyň beýleki ady.

Iýerusalim hakyndaky pygamberlik

²⁰ Liwana çyk-da, perýat et.
Başanda sesiňi gatal,
Abarymdan perýat et,
çünki ähli oýnaşlaryň gýryldy.

²¹ Işiň rowaçka, Men saňa
ýüzlendim,
ýöne sen: „Diňlemerin“ diýdiň;
yaşlygyňdan bári ýoluň şu boldy,
sözüme hiç gulak asmaýardyň.

²² Ähli ýolbaşçylaryňy ýel äkider,
oýnaşlaryň sürgün ediler.
Şonda eden pislikleriňden ýaňa,
utanja galyp, bolarsyň ryswa.

²³ Eý, Liwanda mesgen tutan,
kedr agaçlarynda höwürtege
ýasan!

Seni çaga dogurýanyňky ýaly
burgydyr
sanjy gurşanda, çekersiň
ahy-nala!

²⁴ Öz barlygymdan ant içýärim, muny
Men – Reb aýdýandyryn. Eý, Ýahuda
patyşasy Ýehoýakymyň ogly Ýehoýakyn,
sag elimdäki möhür ýüzügi bolaýa-
nam bolsaň, Men seni çykaryp taşlaryn.

²⁵ Seni janyňyň kastyndakylaryň, gork-
ýan adamlaryňyň eline, Babyl patyşasy
Nebukadnesar bilen babyllylaryň eline
bererin. ²⁶ Sen bilen seni dogran ejeňi
özüniziň dogulmadyk ýeriňiz bolan
başga ýurda zyňaryn, şol ýerde-de öler-
siňiz. ²⁷ Siziň şu ýurda ýene dolanasyňyz
geler, ýöne oňa hiç wagt ýüzüňiz düş-
mez». ²⁸ Bu Ýehoýakyn diýen adam
äşgerilmeyän döwük küýze bolup, hiç
kime gerekmejek gapdyr. Ol nesli bilen
birlikde özleriniň tanamaýan ýurduna
taşlandy. ²⁹ Eý, ýurt, ýurt, ýurt! Rebbiň
sözünü eşit! ³⁰ Reb şeýle diýýär: «Bu
adamy zürýatsyz, ömründe işi oňuna
bolmajak adam diýip ýazyň. Çünki indi

onuň neslinden hiç kimiň işi oňuna bol-
maz, hiç biri Dawut tagtynda oturmaz
we Ýahudada höküm sürmez».

23-nji bap

Dogruçyl Şaha

¹ «Meniň örimiň goýunlaryny ýok edip,
dargadýan çopanlaryň waý halyna! Mu-
ny Reb aýdýandyr. ² Şonuň üçin Ysraýyl
Hudaýy Reb halkymy bakýan çopanlar
hakda şeýle diýýär: „Siz Meniň sürimi
dargatdyňyz, kowduňyz, olary idetme-
diňiz. Ine, Men ýaramaz işleriňiz zerarly
sizi jezalandyraryn. Myny Reb aýdýandyr.
³ Sürimiň galanlaryny olary dargadan ähli
ýurtlarymdan ýygnaryn, olary gaýtadan
agyllaryna getirerin; olar köpelerler, ör-
ňärler. ⁴ Olara çopanlar goýaryn, olar indi
gorkmazlar, heder etmezler we ýitirim
bolmazlar. Myny Reb aýdýandyr.

⁵ Ine, Meniň Dawudyň neslinden bir
dogruçyl Şaha çykarjak günlerim gel-
ýär; myny Reb aýdýandyr. Ol şa tagtyna
çykyp, paýhasly höküm sürer, ýurtda
adalat we dogruçyllyk bilen hereket eder.
⁶ Onuň döwründe Ýahuda halas bolar, Ys-
raýyl howpsuz ýaşar. Ony: ‘Reb – biziň
Hakperwerimizdir!’ diýip atlandyralar.

⁷ Şonuň üçin hem şeýle günler geler,
mundan beýläk ‘Ysraýyl halkyny Müsür
ýurdundan çykaran Rebbiň barlygyndan
ant içýärim’ diýilmez. Myny Reb aýd-
ýandyr. ⁸ Muňa derek: ‘Ysraýyl halkynyň
tohum-tijini demirgazyk ýurdundan we
dargadan ýurtlaryndan çykaryp getiren
Rebbiň barlygyndan ant içýärim’ diýil-
jek günler geler. Olar öz ýurtlarynda
ýaşarlar!«.

Galp pygamberler

⁹ Pygamberler hakynda:
Ýüregim içimde syndy,

ähli süňklerim sandyraýar.
 Reb sebäpli,
 Onuň mukaddes sözleri sebäpli
 men serhoş adam kimin,
 şerabyň ýesiri kimin boldum.
¹⁰ Çünki ýurt zynahorlykdan
 doludyr,
 ýurt nälet zerarly ýas tutýar,
 çölün örüleri guraýar.
 Adamlar pis ýola düşüp,
 güýçlerini zorluga sarp edýär.
¹¹ «Pygamber-de, ruhany-da
 hudaýsyzdyr,
 olaryň pislisini hatda Öz
 öýümde-de gördüm.
 Muny Reb aýdýandyr.
¹² Munuň üçin ýöreýän ýollary olara
 garaňkydaky sürçek ýer kimin
 bolar,
 ol ýerde büräp ýykylarlar.
 Çünki jeza ýyly
 olaryň başyna bela getirerin.
 Muny Reb aýdýandyr.
¹³ Samariýa pygamberleriniň
 arasynda
 Men bu nejis işi gördüm:
 Bagalyň adyndan pygamberlik
 edip,
 olar Meniň halkym ysraýyly
 azdyrdylar.
¹⁴ Iýerusalimiň pygamberleriniň
 arasynda-da
 aýylganç zat gördüm:
 olar zyna edýärler, ýalana
 eýerýärler,
 ýamanlyk edýänleri
 güýçlendirýärler,
 şeýdip, hiç kim erbetlikden el
 çekmeýär.
 Meniň üçin olaryň ählisi Sodom
 kimin,
 boldy Iýerusalimiň ilaty
 Gomora kimin.

¹⁵ Şonuň üçin pygamberler hakynda
 Hökmürowan Reb şeýle
 diýýär:
 „Men olara aýy ýowşan iýdirjek,
 zäherli suw içirjek.
 Çünki Iýerusalim
 pygamberleriniň
 hudaýsyzlygy tutuş ýurda
 ýaýrady“.
¹⁶ Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Özü-
 ñize pygamberlik edýän pygamberleriň
 sözlerini diňlemän, olar size biderek zat-
 lar öwredýärler. Olar Rebbiň agzyndan
 çykan sözleri däl-de, öz ýürekleriniň
 hyýalyny sözleýärler. ¹⁷ Olar Meni ýig-
 renýänlere hemişe ‘Reb size rahatlyk
 bolar diýdi’ diýýärler. Kesirlik bilen öz
 ýaman niýetlerine eýerýänlere ‘Başyňy-
 za betbagtlyk gelmez’ diýýärler.
¹⁸ Rebbiň sözünü eşidip, görmek üçin,
 kim Onuň maslahatynda boldy?
 Onuň sözünü ýerine ýetirmek üçin,
 kim Oňa gulak asdy?
¹⁹ Ine, Rebbiň gyzgyn gazaby,
 hasasady gopup,
 gazaply lowlaýan hasasady
 erbetleriň başyna iner.
²⁰ Ýüreginiň niýetini amala
 aşyrýança,
 Rebbiň gahar ody ýatyşmaz.
 Siz muňa ahyrky günlerde
 düşünersiňiz.
²¹ Bu pygamberleri Men
 ýollamadym,
 olaryň özleri ylgadylar.
 Olar bilen gepleşmedim,
 özlerinden pygamberlik etdiler.
²² Emma olar maslahatymy alsadylar,
 halkyma sözlerimi eşitdirdiler,
 şonda halky ýaman ýollaryndan,
 şer işlerinden gaýtarardylar.
²³ Eýsem Men diňe ýakındaky Hudaý-
 my? Uzadaky Hudaý dälmi? Muny

Reb aýdýandyr. ²⁴Gizlin ýerlerde bukulary Meniň görmejek gümanym barmy? Muny Reb aýdýandyr. Asmany hem ýeri Men doldurmaýarynmy? Muny Reb aýdýandyr. ²⁵Meniň adymdan galp pygamberlik edýän pygamberleriň ‘Düş gördüm, düş gördüm!’ diýişlerini eşitdim. ²⁶Ýalan sözleýän, öz ýürek hilelerini beýan edýän pygamberleriň kalbynda bu haçana çenli dowam eder? ²⁷Bagal sebäpli ata-babalar Meniň adymy unutdylar. Indi bu pygamberler hem biri-birine gürrüň berýän düşler arkaly halkyma Meniň adymy unutdyrjak bolýarlar. ²⁸Pygamber öz gören boş düşlerini gürrüň beribersin, emma Meniň sözümi eşiden her kes sözümi hakyky beýan etsin. Heý-de, bugdaýy saman bilen deňäp bolarmy? Muny Reb aýdýandyr. ²⁹Meniň sözüm ot kimin, gaýany bölek-bölek edýän tokmak kimin dälmidir? Muny Reb aýdýandyr. ³⁰Munuň üçin Men biri-birlerinden sözümi ogurlaýan pygamberlere garşydyryn. Muny Reb aýdýandyr. ³¹‘Reb şeýle diýýär’ diýip, öz bilenlerini aýdýan pygamberlere Men garşydyryn. Muny Reb aýdýandyr. ³²Reb şeýle diýýär: „Men ýalan düşler bilen pygamberlik edýänlere garşydyryn. Olar bu düşleri aýdyp, ýalan sözleri we boş öwünmeleri bilen Meniň halkymy azdyrýarlar. Olary Men ýollamadym, olara Men tabşyryk bermedim. Olaryň bu halka asla peýdasy yok“. Muny Reb aýdýandyr. ³³Bu halk ýa-da bir pygamber, ýa bolmasa bir ruhany senden: „Rebden gelen pygamberlik ýüki näme?“ diýip sorasa, sen olara: „Siziň özüňiz ýük ahýryn. Men sizi terk ederin“ diýip jogap ber. Muny Reb aýdýandyr. ³⁴Eger

bir pygamber, ruhany ýa-da halkyň içinden biri „Bu Rebden gelen pygamberlik sözi“^a diýse, ol adamy hem, onuň tutuş hojalygyny hem jezalandyryryn. ³⁵Siz öz aralaryňda biri-biriňizden: „Reb näme jogap berdi? Reb näme diýdi?“ diýip soramalyсыňyz. ³⁶Emma mundan beýläk Rebden gelen pygamberlik sözüni agzamarsyňyz, çünki her kes öz sözüni pygamberlik sözi diýip saýýar. Şeýdip, siz diri Hudaýyň, Hökmürowan Hudaýymyz Rebbiň sözlerini ýoýduňyz. ³⁷Siz pygamberden: „Reb saňa näme jogap berdi? Näme diýdi?“ diýip soramalyсыňyz. ³⁸Emma siz: „Rebden gelen pygamberlik sözi“ diýýärsiňiz. Muny Reb aýdýandyr. Men size bu sözleri aýtmaň diýip habar iberen hem bolsam, siz „Rebden gelen pygamberlik sözi“ diýen sözleri ýene aýtdyňyz. ³⁹Şonuň üçin hem Men sizi terk edip, sizi-de, özüňize we ata-babalaryňyza beren şäherimi-de huzurymdan aýryp taşlaryn. ⁴⁰Üstüňize hiç wagt unudylmajak ebedilik utanç we tükeniksiz ryswalyk getirerin».

24-nji bap

Iki sebet injir

¹Babyl patyşasy Nebukadnesar Ýahuda patyşasy Ýehoýakymyň ogly Ýekonýany^b, Ýahudanyň ýolbaşçylaryny, hünärmentler bilen demirçileri Iýerusalimden Babylla ýesir edip äkitdi. Bu wakadan soň Reb maňa Özüniň ybadathanasynyň önünde goýlan iki sebet injiri görkezdi. ²Bir sebetde ir ýetişýän injirler bardy. Olar diýseň gowudy. Beýleki sebetde bolsa iýmäge ýaramaýan

^a **23:34 Pygamberlik sözi** – ýewreýçe *massa* diýen söz *pygamberlik sözi*, şeýle hem *ýük* diýmegi aňladýar. Bu söz oýnatmadyr.

^b **24:1 Ýekonýa** – bu at 2Pat 24 we 25-de *Ýehoýakyn* diýip duş gelýär.

gaty erbet injirler bardy. ³Onsoň Reb menden: «Ýermeyä, näme görýärsiň?» diýip sorady. Men: «Injir. Gowulary gaty gowy, erbetleri bolsa gaty erbet, çüýrükliginden ýaña olary iýer ýaly däl» diýdim.

⁴Onsoň maňa Rebbiň şu sözi aýan boldy: ⁵«Ysraýyl Hudaýy Reb şeýle diýýär: „Bu ýerden babyllylaryň ýurduna sürgün edilen Ýahuda ýesirlerini bu gowy injirler ýaly ýagşy saýaryn. ⁶Nazarym ýagşylyk üçin olarda bolar, olary ýene bu ýurda getirerin. Olary bina ederin, ýykmaryn; olary ekerin, sogrup taşlamaryn. ⁷Olaryň ýüreklerine Meni tanamak islegini salaryn, şonda olar Meniň Rebdigimi bilerler. Olar Meniň halkym bolar, Men-de olaryň Hudaýy bolaryn, çünki olar tutuş kalby bilen Maňa öwrülerler“.

⁸Reb şeýle diýýär: „Emma Ýahuda patyşasy Sidkiýany, onuň ýolbaşçylaryny, bu ýurtta Iýerusalimiň aman galanlary bilen Müsürde ýaşayanlary edil ýaramsyz çüýrük injir ýaly ederin. ⁹Men olary ýer ýüzüniň ähli patyşalyklary üçin howpa we ýamanlyga öwrerin. Sürgün eden her bir ýerimde bolsa, olar masgara, gep-gürrüň, gülki bolup näletlenerler. ¹⁰Özlerine hem ata-babalaryna beren ýurdumdan doly ýok bolýançaýar üstlerine gylç, açlyk, mergi ibererin“».

25-nji bab

Ýetmiş ýyl

¹Ýahuda patyşasy Ýoşyýanyň ogly Ýehoýakymyň şalygynyň dördünji ýylynda (bu Babyl patyşasy Nebukadnesaryň patyşalygynyň birinji ýylydy) Ýermeyä bütün ýahuda halky hakynda Rebbiň sözi aýan boldy. ²Ýermeyä pygamber muny bütün ýahuda halkyna we tutuş Iýerusalim ilatyna ýetirip, şeýle diýdi: ³«Ine, ýigrimi üç ýyl bäri, Ýahuda patyşasy

Amonyň ogly Ýoşyýanyň şalygynyň on üçünji ýylyndan tä şu güne çenli Rebbiň sözi maňa aýan bolup gelýär. Men-de her gün ony size dyngysyz aýtdym, ýöne siz diňlemediňiz. ⁴Reb Özüniň gullary bolan pygamberleri gaýta-gaýta size ýollady, emma siz diňlemediňiz, gulak asmadyňyz. ⁵Olar size şeýle diýdiler: „Indi her biriňiz öz ýaman ýoluňyzdan, pis işleriňizden dönüp, Men-Rebbiň owal-başdan özüňize we ata-babalaryňyza ebedilik beren ýurdumda mesgen tutuň. ⁶Başga hudaýlara gulluk we sežde etjek bolup, olaryň yzyna düşmäň. Elleriňiziň işi bilen Meniň gaharymy getirmäň, Men-de size zyýan ýetirmäýin“. ⁷Ýöne siz Meni diňlemediňiz. Muny Men – Reb aýdýandyryn. Öz elleriňiziň işleri bilen gaharymy getirip, özüňize zeper ýetirdiňiz. ⁸Munuň üçin Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Meniň sözlerime gulak asmandygyňyz üçin, ⁹Men-de bütün demirgazyk tireleri bilen Babyl patyşasy bolan bendäm Nebukadnesary çagyraryn. Muny Reb aýdýandyr. Olary bu ýurduň, onuň ilatynyň, daş-töwerekdäki ähli milletleriň üstüne alyp gelerin. Bu halklary bütünleý ýok edip, bu ýurdy howpa, ryswaçylyga we ebedilik harabaçylyga öwrerin. ¹⁰Şatlykdyr gülki sesini, öýlenýän ýigit bilen gelniň toý sesini, degirmen daşlarynyň sesini we çyranýň ysýgyny olardan aýraryn. ¹¹Bu ýurt tutuşlygyna harabaçylyga we gorkunç ýere öwrüler. Bu milletler ýetmiş ýyllap Babyl patyşasyna gulluk ederler. ¹²Ýetmiş ýyldan soň, Men Babyl patyşasyny, onuň milletini we babyllylaryň ýurduny etmişleri üçin jezalandyraryn, ony ebedilik harabaçylyga öwrerin. Muny Reb aýdýandyr. ¹³Onuň garşysyna aýdan ähli sözlerimi, Ýermeyanyň ähli milletler barada eden pygamberligini, bu kitapda ýazylan zatlaryň baryny ol ýurduň başyna

getirerin. ¹⁴Çünki köp milletler we beýik patyşalar olary gula öwrerler. Men olara etmişlerine görä, elleriniň işine görä almytlaryny bererin“».

Rebbiň gazap käsesi

¹⁵Ysraýyl Hudaýy Reb maňa şeýle diýdi: «Gazapdan pürepür bu käsäni Meniň elimden al-da, seni ýanlaryna iberjek ähli milletlerime ony şerap dek içir. ¹⁶Olar ony içip, ikiýana yranarlar we aralaryna iberjek gylyjymdan dälirärler».

¹⁷Onsoň men käsäni Rebbiň elinden aldym, ony Rebbiň meni iberen ähli milletlerine içirdim. ¹⁸Bu günki bolşy ýaly harabaçylyk, howp, ryswaçylyk, näletlenen ýer bolsun diýip, ondan Iýerusalime, Ýahuda şäherlerine, patyşalary bilen ýolbaşçylaryna içirdim. ¹⁹Başga-da Müsür patyşasy faraona, onuň emeldarlaryna, ýolbaşçylaryna, tutuş halkyna; ²⁰ähli keseki halka, Us ýurdunyň hemme patyşalaryna, bütin piliştliiler ýurdunyň patyşalaryna: Aşkelona, Gaza, Ekrona, Aşdodyň aman galanlaryna; ²¹Edoma, Mowaba, ammonlara; ²²ähli Sur hem Sidon patyşalary bilen deňziň aňyrsyndaky halklaryň patyşalaryna; ²³Dedana, Teýma, Büze hem-de saç-sakgallaryny gyrkan ähli halklara; ²⁴Arabystanyň we çölde ýaşaýan keseki halklaryň ähli patyşalaryna; ²⁵bütin Zimri, Eýlam, Madaý patyşalaryna; ²⁶demirgazygyň ýakynu-uzak patyşalarynyň hemmesine ne we ýer ýüzündäki ähli patyşalyklara nobatma-nobat içirdim. Iň soňky bolup ondan Şeşak ^a patyşasy içjekdir.

²⁷«Soňra sen olara Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär diý: „Içip, serhoş boluň, gusuň we araňyza iberjek gylyjymdan ýykylyň, gaýdyp ýeriňizden

galmaň“. ²⁸Eger olar eliňdäki käsäni alman, içmekden ýüz öwräýseler, olara Hökmürowan Reb şeýle diýýär diý: „Hökman içersiniňiz! ²⁹Ine, Men Öz adym dakylan şäheriň üstünden betbagtlyk indermäge başlaýaryn. Siz jezasyz galarsyňyz, çünki Men ýer ýüzünde ýaşaýan her bir ynsanyň üstünden gylyç indererin“. Muny Hökmürowan Reb aýdýandyr.

³⁰Şonuň üçin hem olara garşy bu sözleriň baryny pygamberlik et-de, şeýle diý:

„Reb ýokardan nagra çeker, mukaddes mekanyndan seslener, agylyna garşy günleş arlar.

Bütin dünýäniň ilatyna garşy üzüm sykýanlar kimin gygyrar.

³¹Arryldysy ýer ýüzüniň uçlaryna ýeter, çünki Rebbiň milletler bilen dawasy bar.

Ol ähli adamzada höküm çykarar, erbetleri gylyçdan geçirer“.

Muny Reb aýdýandyr.

³²Hökmürowan Reb şeýle diýýär:

„Ine, bela milletden-millete ýaýraýar, ýeriň aňry ujundan uly harasat gopar“.

³³Ol gün Rebbiň öldürenleri ýeriň bir ujundan beýleki ujuna ýeter. Olar üçin ýas tutulmaz, ýygnaýp jaýlanýlmaz. Olar zir-zibil ýaly çaşyp ýatarlar.

³⁴Möňňüriň, eý, çopanlar! Dady-perýat ediň!

Eý, süriniň baştutanlary, küle togalanyň!

Çünki geldi öldüriljek, dargadylyk günüňiz, ýykylyp parçalanarsyňyz gymmatly gap kimin.

^a 25:26 **Şeşak** – bu Babylyň beýleki ady.

³⁵ Çopanlar gaçyp bilmezler,
süri baştutanlary gutulyp
bilmezler.

³⁶ Eşit çopanlaryň perýat edýän
sesini,
süri baştutanlarynyň
uwwuldysyny!
Çünki Reb weýran edýär olaň
örüsini.

³⁷ Rebbiň gahar-gazabyndan ýaňa
parahat agyllar dargady.

³⁸ Reb arslan deý süreninden çykdy.
Onuň lowlaýan gazabyndan
ýaňa,
zalymlaryň gaharyndan ýaňa,
olaň ýurdy harabalyga döndi».

26-njy bap

Halk Ýermeyany öldürmek isleýär

¹Ýahuda patyşasy Ýoşyýanyň ogly
Ýehoýakymyň patyşalygynyň başynda
Rebbiň şu sözi aýan boldy: ²«Reb şeý-
le diýýär: Rebbiň öýüniň howlusynda
dur-da, sežde etmek üçin Ýahuda şä-
herlerinden ol ýere gelen her kese aýt.
Saňa aýtmagy buýran sözlerimiň ýeke-
jesini-de gaçyrman, baryny olara ýetir.
³Belki, diňlärler we ýaman ýollaryndan
dönerler. Şonda Men hem olaryň pis
işleri zerarly başlaryndan betbagtlyk
indirmek niýetimden el çekerin. ⁴Olara
Reb şeýle diýýär diý: „Eger siz Maňa
gulak goýmasaňyz, beren kanunyma
göra ýöremeseňiz, ⁵size gaýta-gaýta
ýollan gullarym pygamberleriň sözlerini
öňki ýaly ýene-de diňlemeseňiz, ⁶onda
Men bu öýi Şilo kimin ýok ederin. Bu
şäheri bolsa ýer ýüzüniň ähli millette-
riniň arasynda nälete duçar ederin“».

⁷Ruhanylar, pygamberler we ähli halk
Rebbiň öýünde Ýermeyanyň aýdan bu
sözlerini eşitdiler. ⁸Ýermeyä Rebbiň ähli

halka aýt diýip, özüne buýran zatlarynyň
baryny aýdyp bolanynda, ruhanylar, py-
gamberler we ähli halk ony tutup: «Sen
hökman ölersiň! ⁹Näme üçin sen: „Bu
öý Şilo kimin bolar we bu şäher ilatsyz
harabaçylyga öwrüler“ diýip, Rebbiň
adyndan pygamberlik etdiň?» diýdiler.
Rebbiň öýünde ähli halk Ýermeyanyň
daşyny gabady.

¹⁰Ýahudanyň ýolbaşçylary bu zatlary
eşidenlerinde, patyşanyň köşgünden
çykyp, Rebbiň öýüne geldiler we Tä-
ze derwezäniň girelgesinde oturdylar.
¹¹Onsoň ruhanylar, pygamberler ýol-
başçylar bilen ähli halka ýüzlenip: «Öz
gulaklaryňyz bilen eşidişiňiz ýaly, ol
adamy bu şähere garşy pygamberlik
edendigi üçin, ölüm jezasyňa höküm
etmeli» diýdiler. ¹²Şonda Ýermeyä ähli
ýolbaşçylara we tutuş halka ýüzlenip,
şeýle diýdi: «Bu öý bilen şäher hakda
ýaňky eşiden sözleriňizi pygamberlik
etmegim üçin meni Reb ýollady. ¹³Indi
ýollaryňyzy we işleriňizi düzediň, Huda-
ýyňyz Rebbe gulak asyň. Şonda Reb-de
siziň garşyňyza aýdan betbagtçylygyny
goýbolsun eder. ¹⁴Men bolsa, ine, siziň
eliňizde. Nämäni gowy hem dogry gör-
seňiz, maňa şony ediň. ¹⁵Emma şuny
berk bilip goýuň, eger meni öldürseňiz,
bu şäher-de, munda ýaşaýan ilat bilen
siz-de dökülen bigünä gan üçin jogapkär
bolarsyňyz. Hakykatdan hem, bu sözle-
riň baryny siziň gulagyňyza ýetirmegim
üçin meni Reb ýollady».

¹⁶Onsoň ýolbaşçylar bilen ähli halk
ruhanylara: «Bu adam bize Hudaýymyz
Rebbiň adyndan gepländigi üçin, ol
ölüme höküm edilmeli däl» diýdiler.
¹⁷Onsoň ýurduň birnäçe ýaşulusy öňe
çykyp, ol ýerde ýyganan halka şeýle
diýdi: ¹⁸«Ýahuda patyşasy Hizkiýanyň
döwründe moreşetli Mika pygamberlik

edip, ol ähli halka Hökmürowan Reb şeýle diýýär diýip ýüzlendi:

„Sion ekin meýdany kimin sürler.

Iýerusalim harabaçylyga

öwrülip,

dag depesindäki ybadathanany

jeňňellik basar“^a.

¹⁹Ýahuda patyşasy Hizkiýa we tutuş Ýahuda Mikany öldürdimi? Ýok, Hizkiýa Rebden gorkup, Oňa ýalbardy. Reb-de halkyň garşysyna aýdan betbagtçylygyny goýbolsun etdi. Biz bolsak öz janymyza elhenç betbagtlyk getirýäris!»

²⁰Rebbiň adyndan pygamberlik eden ýene bir adam bardy, ol kirýatýegarymly Şemagýanyň ogly Uryýady. Ol hem edil Ýermeýa ýaly sözläp, bu şäher bilen ýurduň garşysyna pygamberlik etdi.

²¹Ýehoýakym patyşa bilen onuň ähli edermen urşujylary, emeldarlary onuň sözlerini eşidenlerinde, patyşa ony öldürjek boldy. Emma Uryýa muny eşiden badyna, gorkup, Müsüre gaçyp gitdi.

²²Ýehoýakym patyşa Akboryň ogly Elnatany we onuň bilen birnäçe adamy Müsüre iberdi. ²³Olar Uryýany Müsürden çykaryp, Ýehoýakym patyşanyň ýanyna getirdiler. Ol ony gylç bilen öldürip, jesedini hem ýönekeý halkyň gonamçylygyna zyňdyrdy.

²⁴Emma Şapanyň ogly Ahykamyň Ýermeýany goraýandygy sebäpli, ol öldürilmäge halkyň eline berilmedi.

27-nji bab

Ýermeýa boýuntyryk dakynýar

¹Ýahuda patyşasy Ýoşyýanyň ogly Sidkiýanyň^b şalygynyň başlangyjynda Ýermeýa Rebbiň şu sözi aýan boldy. ²Reb

maňa şeýle diýdi: «Agaçdan bir boýuntyryk ýasap, tanap bilen ony boýnuňa dak.

³Soňra Iýerusalimdäki Ýahuda patyşasy Sidkiýanyň ýanyna gelen çaparlaryň üsti bilen Edom, Mowap, Ammon, Sur we Sidon patyşalaryna boýuntyryklar iber.

⁴Çaparlara öz hojaýynlaryna Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Rebbiň şeýle diýýändigini buýur: ⁵„Men dünýäni, ýer ýüzünde ýaşaýan ynsanlardyr haýwanlary beýik gudratym hem güýjüm bilen ýaratdym. Olary göwnümiň islän kişisine bererin. ⁶Indi bu ýurtlaryň baryny Babyl patyşasy bendäm Nebukadnesara berdim. Hyzmat etsinler diýip, ýabany haýwanlary-da oňa berdim. ⁷Ýurdunyň soňy gelýänçä, ähli milletler onuň özüne, ogluna we agtygyna gulluk ederler. Soňra bolsa, köp milletler we beýik patyşalar ony özlerine gul ederler.

⁸Emma haýsy hem bolsa bir millet ýa-da patyşalyk Babyl patyşasy Nebukadnesara gulluk etmese, onuň boýuntyrygyny dakynmasa, Men olary bu patyşanyň eli bilen doly ýok edýänçäm, şol milleti gylç, açlyk we mergi bilen jezalandyrarın. Muny Men – Reb aýdýandyryn“. ⁹„Şonuň üçin hem siz ‘Babyl patyşasyna gulluk etmän’ diýýän pygamberleriňizi, palçylaryňyzy, düýş ýorujylaryňyzy, jadygöýleriňizi, müneçimleriňizi diňlemäň. ¹⁰Olar size ýalandan pygamberlik edýärler. Munuň netijesinde Men sizi ýurduňyzdan aýryp, sürgün ederin we siz heläk bolarsyňyz. ¹¹Emma Babyl patyşasynyň boýuntyrygyny dakynyp, oňa gulluk eden milleti öz topragynda goýaryn. Olar topragy bejerip, ol ýerde ýaşarlar. Muny Reb aýdýandyryn“.

^a 26:18 Seret: Mik 3:12.

^b 27:1 *Sidkiýa* – käbir golýazmalarda *Ýehoýakym*.

¹²Men Ýahuda patyşasy Sidkiýa hem hut şol sözleri aýdyp, şeýle diýdim: «Boýnuňyza Babyl patyşasynyň boýuntyrygyny dakynyp, onuň özüne hem halkyna gulluk ediň we diri galyň.

¹³Reb Babyl patyşasyna gulluk etmejek her bir milletiň öljekdigini aýtdy ahryryn. Näme, sen hem öz halkyň bilen gylyçdan, açlykdan, mergiden ölmekçimi? ¹⁴Siz: „Babyl patyşasyna gulluk etmäh“ diý-ýän pygamberleriň sözlerini diňlemäh, çünki olar size ýalandan pygamberlik edýärler. ¹⁵Olary Men ýollamadym, olar size Meniň adymdan galp pygamberlik edýärler. Munuň netijesinde Men sizi-de, size pygamberlik edýän bu pygamberleri-de kowup çykararyn, siziň baryňyz heläk bolarsyňyz. Muny Men – Reb aýdýandyryn».

¹⁶Soňra men ruhanylara we tutuş halka Reb şeýle diýýär diýip ýüzlendim: «Siz özüňize: „Rebbiň ybadathanasyndaky gap-gaçlar basym Babyldan yzyna getiriler“ diýýän pygamberleriňiziň sözlerini diňlemäh. Olar size ýalandan pygamberlik edýärler. ¹⁷Olary diňlemäh, Babyl patyşasyna gulluk edip, diri galyň. Bu şäher näme üçin weýran bolsun? ¹⁸Eger olar pygamber bolýan bolsalar, Rebbiň sözi olarda bolsa, onda Rebbiň ybadathanasynda, Ýahuda patyşasynyň köşgünde we Iýerusalimde galan gap-gaçlar Babylla äkidilmesin diýip, Hökmürowan Rebbe ýalbarsynlar.

¹⁹⁻²⁰Babyl patyşasy Nebukadnesaryň Ýahuda patyşasy Ýehoýakymyň ogly Ýekonýa we Ýahudanyň, Iýerusalimiň begzadalaryny Iýerusalimden Babylla ýesir edip äkidende alyp gitmedik zatlary: sütünler, howuz, araba we beýleki gap-gaçlar bar. Hökmürowan Reb olar hakda söz açýar. ²¹Hawa, Ýsraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb Öz

ybadathanasynda, Ýahuda patyşasynyň köşgünde we Iýerusalimde galan şol gap-gaçlar hakda şeýle diýýär: ²²„Olar Babylla äkidiler, olara gaýtadan nazar saljak günüme çenli, şol ýerde galar. Onsoň Men olary çykaryp, bu ýere gaýtaryp getirerin“. Muny Reb aýdýandyryn».

28-nji bap

Azuryň ogly Hananýa galp pygamber

¹Şol ýylyň, ýagny dördünji ýylyň başynjy aýynda Ýahuda patyşasy Sidkiýanyň patyşalygynyň başlangyjynda gibgonly Azuryň ogly Hananýa pygamber Rebbiň ybadathanasyndaky ruhanylar bilen ähli halkyň önünde maňa şeýle diýdi: ²«Ýsraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Babyl patyşasynyň boýuntyrygyny döwdüm. ³Babyl patyşasy Nebukadnesaryň bu ýerden alyp, Babylla äkidenden Rebbiň ybadathanasynyň ähli gap-gaçlaryny iki ýylyň içinde bu ýere yzyna getirerin. ⁴Ýahuda patyşasy Ýehoýakymyň ogly Ýekonýa bilen Ýahudadan Babylla sürgün edilenleriň ählisini yzyna bu ýere getirerin, çünki Babyl patyşasynyň boýuntyrygyny döwerin“. Muny Reb aýdýandyryn».

⁵Onsoň Ýermeýa pygamber ruhanylaryň we Rebbiň ybadathanasynda duran ähli halkyň gözleriniň alnynda Hananýa pygamber bilen gepleşdi. ⁶Ýermeýa pygamber şeýle diýdi: «Omyň! Aýdanyň gelsin! Goý, Reb Öz ybadathanasynyň gap-gaçlaryny we sürgüne gidenleriň baryny Babyldan bu ýere yzyna getirip, seniň pygamberlik edip aýdan sözleriňi amala aşyrsyn! ⁷Indi bolsa saňa we ähli halka eşitdirip aýtjak bu sözümi diňle. ⁸Mendenem, sendenem öň ýaşap geçen pygamberler köp ýurtlara we beýik patyşalyklara garşy urşy, betbagtlygy,

mergini owaldan bári pygamberlik edipdiler. ⁹Emma sag-salamatlygy pygamberlik edýäniň sözi hakykatdan-da amala aşanda, diňe şonda ol pygamberi Rebbiň ýollandygy belli bolar».

¹⁰Şonda Hananýa pygamber Ýermeyänyň boýnundaky boýuntyrygy çykaryp, ony döwdi. ¹¹Onsoň Hananýa ähli halkyň önünde söz sözläp: «Reb şeýle diýýär: „Men iki ýylyň içinde Babyl patyşasy Nebukadnesaryň boýuntyrygyny ähli milletleriň boýnundan aýryp, şeýle döwerin“» diýdi. Ýermeyä pygamber bolsa öz ýoluna gitdi. ¹²Hananýa pygamber Ýermeyä pygamberiň boýnundaky boýuntyrygy döweninden soňra, Ýermeyä Rebbiň sözi aýan boldy: ¹³«Bar, Hananýa Reb şeýle diýýär diýip aýt: „Sen agaç boýuntyrygy döwdüň, emma onuň ýerine demir boýuntyryk ýasarsyň! ¹⁴Çünki Ysraýyl Hudaýy Men Hökmürowan Reb bu milletleriň hemmesi Babyl patyşasy Nebukadnesara gulluk etsinler diýip, boýnuna demir boýuntyryk saldym, olar oňa gulluk ederler. Onuň ygtyýaryna hatda ýabany haýwanlary-da berdim“». ¹⁵Onsoň Ýermeyä pygamber Hananýa pygambere şeýle diýdi: «Eý, Hananýa, indi eşit! Seni Reb ýollamadý, emma sen bu halky ýalan geplere ynanýardyň. ¹⁶Munuň üçin Reb şeýle diýýär: „Ine, Men seni ýer ýüzünden sogrup taşlaryn. Şu ýyl ölersiň, çünki sen Rebbiň garşysyna geplediň“». ¹⁷Şeýlelikde, Hananýa pygamber şol ýylyň ýedinji aýynda öldi.

29-njy bap

Ýermeyanyň sürgündäkilere ýazan haty

¹Ýermeyä pygamber sürgündäkileriň arasynda aman galan ýaşululara, ruhanylara, pygamberlere we Nebukadnesaryň

Iýerusalimden Babylla äkiden ähli halkyna Iýerusalimden bir hat ýollady. ²Bu hat Ýekonýa patyşa bilen onuň ejesi, köşk emeldarlary, Ýahudanyň we Iýerusalimiň ýolbaşçylary, hünärmentler hem-de demirçiler Iýerusalimden sürgün edilenden soň iberildi. ³Bu Ýahuda patyşasy Sidkiýanyň Babyl patyşasy Nebukadnesaryň ýanyna iberen Şapanýň ogly Elasanyň we Hilkiýanyň ogly Gemarýanyň eli bilen gowşuryldy. Onda şeýle diýilýär:

⁴«Ysraýyl Hudaýy Men Hökmürowan Reb Iýerusalimden Babylla ýesir edip äkiden ähli adamlaryma şeýle diýýärin: ⁵„Öýler gurup, olarda ýaşañ; baglar ekip, miwesini iýiň. ⁶Öýleniň, ogullaryňyz hem gyzlaryňyz bolsun. Ogullaryňyz öýlendiriň, gyzlaryňyz durmuşa çykaryň. Olardan-da ogullar we gyzlar dünýä insin. Ol ýerde azalmaň-da, gaýtam köpeliň. ⁷Sizi ýesir edip getiren şäherimiň parahatlygyny gazanmaklyga çalşyň. Ol şäher üçin Rebbe dileg ediň, çünki siziň parahatlygyňyz onuň parahatlygyna baglydyr“». ⁸Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Araňyzdaky pygamberleriňize, palmanlaryňyza özüňizi aldatmaň, siziň üçin görýän düşlerine gulak asmaň. ⁹Olar size Meniň adymdan ýalan pygamberlik edýärler. Olary Men ýollamadym, muny Reb aýdýandyr“.

¹⁰Çünki Reb şeýle diýýär: „Babyldaky sürgünligiňiziň ýetmiş ýyly dolanda, Men size nazar salaryn. Sizi bu ýere gaýtaryp getirmeklige beren hoş sözümi Men amala aşyrarýn. ¹¹Çünki siziň üçin niýetlän meýillerimi Özüm bilýärim. Muny Reb aýdýandyr. Bular size ýamanlyk etmek däl-de, umytly geljek bermek üçin parahatlyk niýetleridir. ¹²Onsoň Meni çagyrrasyňyz, gelip, Maňa dogra

okarsyňyz, Men-de sizi eşiderin. ¹³Meni agtararsyňyz; bütin ýüregiňiz bilen agtaran mahalyňyz Meni taparsyňyz. ¹⁴Şonda siz Meni taparsyňyz, muny Men – Reb aýdýandyr. Men size öňki abadançylygyňyzy gaýtaryp bererin, sizi kowan ýerlerimiň baryndan, ähli milletleriň arasyndan zýyňyza ýygnaýryn. Muny Reb aýdýandyr. Men sizi nireden sürgün eden bolsam, şol ýere hem gaýtaryp getirerin. ¹⁵Emma siz: ‘Reb Babylda biziň üçin pygamberler belledi’ diýýärsiňiz. ¹⁶Reb Dawudyň tagtynda oturan patyşa hakda, bu şäherde ýaşayan ähli halk, ýagny siziň bilen sürgüne gitmedik doganlaryňyz hakda şeýle diýýändir“. ¹⁷Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Men olaryň üstüne gylyjy, açlygy, mergini ýollaryn. Olary iýip bolmaýan çüýrük injirler kimin ederin. ¹⁸Olary gylyç, açlyk, mergi bilen kowalap, ýer ýüzündäki ähli patşalyklar üçin howp salaryn. Dargadyp goýberen ähli milletlerimiň arasynda olary gargyşa, howpa, ryswaçylyga we käýinje öwrerin. ¹⁹Çünki olar Meniň sözlerimi we gaýta-gaýta özülerine ýollan gullarym bolan pygamberleriň sözlerini diňlemediler. Muny Reb aýdýandyr. Eý, sürgündäkiler, siz hem gulak asmadyňyz. Muny Reb aýdýandyr. ²⁰Şonuň üçin hem, Iýerusalimden Babyla sürgün edilen baryňyz Men-Rebbiň sözünü diňläň“.

²¹Meniň adym bilen size ýalandan pygamberlik edýän Kolaýanyň ogly Ahap bilen Magaseýanyň ogly Sidkiýa hakda Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Men olary Babyl patşasý Nebukadnesaryň eline tabşyraryn. Ol hem gözüňiziň alnynda olary öldürer. ²²Ýahudadan Babyla sürgün edilenleriň bary olaryň adyny gargyş hökmünde ulanyň: ‘Goý, Reb seni Baby

patşasynyň diriligine oda ýakan Sidkiýa we Ahap kimin etsin!’ diýerler. ²³Olar Ysraýylda ýaramaz işlere baş goşdular, goňşularynyň aýallary bilen zyna etdiler, özülerine buýurmasam hem Meniň adymdan ýalan sözleri aýtdylar. Bilýän hem güwä geçýän Mendirin“. Muny Reb aýdýandyr.

²⁴⁻²⁵«Nehelamly Şemagýa Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär diý: „Sen Iýerusalimdäki ähli halka, Magaseýanyň ogly Sepanýa ruhana we ähli ruhanylara öz adyňdan hatlar ýollap, şeýle diýdiň:

²⁶‘Ruhany Ýehoýadanyň deregine seni Rebbiň Özi ruhany edip belledi. Rebbiň öýüniň baş gözegçileri ol ýerde özüni pygamber edip görkezýän her bir däli adamy kündeläp, demir zynjyra baglasynlar. ²⁷Onda näme üçin size pygamberlik edýän anatotly Ýermeýa çäre görmeýärsiňiz? ²⁸Ol bize ýesirligiň uzaga çekjekdigi, öýler gurup, olarda ýaşamagymyzy, baglar ekip, olaryň miwesini iýmegimizi aýdyp, bu ýere – Babyla habar ýollady ahyryn“».

²⁹Sepanýa ruhany bu haty Ýermeýa eşitdirip okady. ³⁰Onsoň Ýermeýa Rebbiň şu sözi aýan boldy: ³¹«Ähli sürgündäkilere habar ýollap, Reb nehelamly Şemagýa hakda şeýle diýýär diý: „Men ony ýollamadyk hem bolsam, Şemagýa size pygamberlik edip, ýalana bil bagladýar“. ³²Şonuň üçin hem, Reb şeýle diýýär: „Nehelamly Şemagýa Men-Rebbiň garşysyna gepländigi üçin ony we onuň neslini jezalandyraryn. Bu halkyň arasynda onuň neslinden ýekeje kişi hem aman galmaz, Meniň Öz halkyma etjek ýagşylygymy görmez. Muny Reb aýdýandyr“».

30-njy bap

Rebbiň Öz halkyna beren wadasy

¹Ýermeýa Rebbiň şu sözi aýan boldy:

²«Ysraýyl Hudaýy Reb şeýle diýýär:

„Saňa aýdan ähli sözlerimi bir kitaba ýaz. ³Çünki halkym Ysraýyl bilen Ýahudanyň öňki abadançylygyny dikeltjek günlerim yetip gelýär. Muny Reb aýdýandyr. Men olary ata-babalaryna beren ýurduma gaýtaryp getirerin, olar hem ol ýeri eýelärler. Muny Reb aýdýandyr“».

⁴Rebbiň Ysraýyl bilen Ýahuda hakyn-da aýdan sözleri şulardyr. ⁵Reb şeýle diýýär:

«Siz: „Biz sag-salamatlyk däl-de, howp hem howsala sesini eşitdik“ diýýäňiz.

⁶Indi soraň, görüň, heý, erkegem çaga dograrmy? Näme üçin çaga dogurýan aýal ýaly erkekleriň ellerini bilinde görýärin?

Näme üçin hemmäniň ýüzi soluk?

⁷Wah, bu nähili gorkunç gün, onuň ýaly gün başga ýokdur.

Bu Ýakup üçin aladaly döwürdir, emma ol ondan ýene-de gutular».

⁸⁻⁹«Ol gün şeýle bolar, Men seniň boýnuňdaky boýuntyrýgyňy döwerin, tanaplaryňy gyrarýn. Indi kesekiler seni özlerine gul etmezler. Muňa derek sen öz Hudaýyň Rebbe we Onuň Dawudyň neslinden tagtda oturtjak patyşalaryna hyzmat edersiň». Muny Hökmürowan Reb aýdýandyr.

¹⁰«Gorkma, eý, gulum Ýakup, howatyrlanma, eý, Ysraýyl!

Çünki Men seni uzak ýerlerden, nesliňi sürgün bolan ýurtdan halas ederin.

Ýakup yzyna dolanyp, dynçlykda hem asudalykda bolar, indi ony hiç kim gorkuzmaz.

Muny Reb aýdýandyr.

¹¹Men seniň bilendirin, Men seni halas ederin. Seni aralaryna dargadan milletlerimiň

baryny ýok etsem-de, seniň soňuňa çykmaryn.

Saňa adalatly temmi bererin, emma jezasyz-da galdyrmaryn».

Muny Reb aýdýandyr.

¹²Reb şeýle diýýär:

«Seniň ýaraňy bejerip bolmaz, derdiň gutulgysyzdyr.

¹³Seniň dawaňy çözüp berjek ýok; ýaraňa şypa berjek melhem ýok.

¹⁴Ähli oýnaşlaryň seni unutdy, olar seni sorap agtarmaýarlar, ýazygyňyň çökderdigi sebäpli, günäleriňiň san-sajaksyzdygy üçin

seni duşman zarbasy bilen urdum, saňa rehimsizlik bilen jeza berdim.

¹⁵Näme ýaraň üçin perýat edýärsiň? Derdiňe şypa tapylmaz.

Ýazygyňyň çökderdigi zerarly, günäleriňiň sansyzdygy sebäpli seni şu güne saldym.

¹⁶Emma seni iýenleriň ählisi iýler, ähli duşmanlaryň sürgün ediler, seni talanlar talanarlar, olja alanlar olja bolarlar.

¹⁷Saňa „Taşlanan“ diýen ady dakyp: „Bu Sion^a, halyny soraýan ýok“ diýdiler.

^a 30:17 *Sion* – bu Iýerusalim şäheriniň beýleki ady. Sözlüğe seret.

Emma Men seni ýene-de
sagaldaryn,
ýaralaryňa şypa bererin».
Muny Reb aýdýandyr.

- ¹⁸ Reb şeýle diýýär:
«Ýakubyň çadyrlarynyň
abadançylygyny dikelderin,
onuň ýaşayan mesgenlerine
rehim ederin.
Şäher öz depelerinde bina ediler,
berk gala öz ýerinde oturdylar.
- ¹⁹ Olardan şükür hem şatlyk sesleri
geler.
Men olary köpelderin, olar
azalmaz,
olara hormat goýduraryn, olar
peselmez.
- ²⁰ Çagalary öňküsi ýaly bolar,
jemagaty huzurymda berkarar
bolar,
olara sütem edýänleri
jezalandyrarın.
- ²¹ Baştutany olaryň özünden bolar,
hökümdary öz aralaryndan
çykar.
Men ony Özüme
ýakynlaşdyrarin,
ol hem Maňa ýakynlaşar.
Men çagyrmasam,
ýakynlaşmaga kim milt edip biler?
Muny Reb aýdýandyr.
- ²² Siz Meniň halkym bolarsyňyz,
Men-de siziň Hudaýyňyz
bolaryn».
- ²³ Ine, Rebbiň gyzgyn gazaby,
harasady gopup,
gazaply lowlaýan harasady
erbetleriň başyna iner
- ²⁴ Ýüreginiň niýetini amala
aşyryança,
Rebbiň gahar-gazaby ýatyşmaz.
Siz muňa ahyrky günlerde
düşünersiňiz.

31-nji bap

¹ «Şol döwürde Men ähli Ysraýyl tire-
leriniň Hudaýy bolaryn, olar-da Meniň
halkym bolar».

Muny Reb aýdýandyr.

- ² Reb şeýle diýýär:
«Özlerine rahatlyk gözläp, uzak
ýol sökenlerinde,
gylyçdan gutulan halk çölde
merhemet tapar».
- ³ Reb uzakdan maňa görnüp, şeýle
diýdi:
«Men seni tükeniksiz söýgi
bilen söýdüm,
şeydip, saňa sadyklygymy
görkezdim.
- ⁴ Men seni ýene dikelderin,
sen täzeden dikelersiň,
eý, Ysraýyl boý gyzy!
Sen ýene deprekleriňi alyp,
şadyýan tans edýänlere
goşlarsyň.
- ⁵ Samariýa daglarynda ýene-de
üzüm agaçlaryny ekersiň.
Bag ekenler miwesinden-de
iýerler.
- ⁶ Gözegçileriň Efraýym daglarynda:
„Turuň, Hudaýymyz Rebbiň
ýanyna,
Siona çykalyň“ –
diýip gygyrjak günleri geler».
- ⁷ Çünki Reb şeýle diýýär:
«Ýakup üçin begençli aýdym
aýdyň,
milletleriň baştutany üçin batly
gygyryň.
Jar ediň, öwgüler aýdyp, şeýle
diýiň:
„Ýa Reb, halas et halkyňy,
Ysraýylyň aman galanlaryny“.
- ⁸ Ine, Men olary demirgazyk
ýurdundan getirerin,

- dünýäniň aňry uçlaryndan
ýygnaryn;
olaryň arasynda kör, agsak,
göwreli we çaga dogurýan hem
bolar;
olar uly mähelle bolup bu ýere
dolanar.
- ⁹ Olar aglaý-aglaý gelerler,
yzlaryna getirenimde doga
okarlar.
Olarý akar suwlaryň boýy bilen,
taýmazlar ýaly tekiz ýoldan
ýörederin.
Çünki Men Ysraýylyň
Atasydyryn,
Efraýym-da Meniň
nowbaharymdyr.
- ¹⁰ Rebbiň sözünü diňläň, eý, milletler,
ony uzakdaky kenarlarda yglan
edip diýiň:
„Ysraýyly dargadan Hudaý ony
ýygnar,
çopanyň öz sürüsini goraýşy
ýaly gorar“.
- ¹¹ Çünki Reb Ýakuby halas eýledi,
ony özünden güýçliniň elinden
azat etdi.
- ¹² Olar gelip, Sionyň belent
depesinde aýdym aýdarlar,
Rebbiň beren bereketlerine:
bugdaýa, şeraba, ýaga,
owlak-guza we gölelere begenip,
göwnühoş bolarlar.
Olar suwarylan bag kimin
bolarlar, asla solmazlar.
- ¹³ Şonda ýaş gyzlar tans edip
bökjekleşerler,
gojalardyr ýaş ýigitler birlikde
şatlanarlar.
Çünki Men olaryň ýasyny şatlyga
öwrerin,
gaýgylaryna teselli berip, olary
şatlandyrarýn.
- ¹⁴ Ruhanylary doýraryn bol
iýmitden,
halkym hem doýar
näz-nygmatdan».
- Muny Reb aýdýandyr.
- ¹⁵ Reb şeýle diýýär:
«Ramadan bir ses eşidildi,
agy we aýy perýat sesleri,
Rahel çagalary üçin aglaýar,
teselli berilmegini islemeýär,
çünki indi olar ýok».
- ¹⁶ Reb şeýle diýýär:
«Sesiňi agydan, gözleriňi
ýaşdan sakla,
çünki çekýän zähmetiňiň öwezi
tölener,
çagalaň duşman ýurdundan
yzyna geler.
- Muny Reb aýdýandyr.
- ¹⁷ Seniň geljegiň üçin umyt bardyr,
çagalaň öz dogduk mekanyna
dolanar.
- Muny Reb aýdýandyr.
- ¹⁸ Men Efraýymyň nalaýan sesini
eşitdim:
„Men baş öwredilmedik öküz
ýalydym.
Sen maňa terbiýe berdiň,
men sapak aldym.
Meni dogry ýola sal, ýola
geleýin,
çünki meniň Hudaýym Reb
Sensiň.
- ¹⁹ Ýolumy urduramdan soň puşman
eýledim,
akylyma aýlananymda dyzýma
urdum.
Ýaşlygymda eden aýyp
işlerimden ýaňa
utandym hem ile ryswa
boldum“.
- ²⁰ Efraýym Meniň eziz oglum
dälmidir?

Ol Meniň hoşal bolan balam
dälmidir?

Onuň adyny agzan çagymda,
ony söýgi bilen ýatlaýaryn Men.
Şonuň üçin ýüregim ony küýseýär,
oňa, elbetde, rehim ederin.

Muny Reb aýdýandyr.

²¹Özüň üçin çelgiler goý,
ýol görkezýän sütünler dik,
ýoluňy, ýörän şaýoluňy gowuja
anykla.

Yzyňa dolan, eý, Ysraýyl boý
gyzy,

öz şäherleriňe tarap öwürül!

²²Sen haçana çenli ikerjiňlenip
ýörjek,
eý, biwepa gyz?

Reb dünýäde täze zat ýaratdy:
aýal goraýar erkegi».

²³Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb
şeýle diýýär: «Men olara öňki abadançy-
lygyny gaýtaryp berenimde, olar Ýahuda
ýurdunda we onuň şäherlerinde ýene-de
şu sözleri aýdardlar:

„Reb seni ýalkasyn, eý, dogrulyk
mekany,
eý, mukaddes dag!“

²⁴Daýhanlar bilen sürülerini bakýan ço-
panlar Ýahudada we onuň şäherlerinde
bile ýaşardlar.

²⁵Argyn jana dynçlyk bererin,
ähli mejalsyzlary doýraryn».

²⁶Şol pursat men oýanyp seretdim welin,
ukym şeýle süýji eken.

²⁷Reb şeýle aýdýandyr: «Ysraýylda we
Ýahudada ynsanu-haýwany köpeltjek
günlerim hökman geler. ²⁸Men olary
sogrup taşlamagyň we ýykmagyň, ýer
bilen ýegsan edip, ýok etmegiň, üstle-
rinden betbagtlyk indermegiň çemini
nähili aňtan bolsam, gurup, bina etmegi
hem şonça aňtaryn. Muny Reb aýdýan-
dyr. ²⁹Şol günler adamlar: „Atalar turşy

üzüm iýdiler, ogullaryň dişi gamaşdy“
diýip, mundan beýläk bu nakyly aýt-
mazlar. ³⁰Ýöne her kim öz ýazygy üçin
öler, turşy üzüm iýen her adamyň öz
dişi gamaşar».

Täze äht wadasy

³¹Reb şeýle diýýär: «Ysraýyl we ýahu-
da halky bilen Meniň täze äht baglaşjak
günlerim hökman geler. ³²Bu äht Meniň
olaryň ata-babalarynyň ellerinden tutup,
Müsürden çykaran günüm baglaşan äht-
tim ýaly dälidir. Men olaryň Hojaýyny
bolsam-da, olar şol ähtimi bozdular». Muny Reb aýdýandyr. ³³Reb şuny aýd-
ýandyr: «Ine, ol günlerden soň, Meniň
ysraýyl halky bilen baglaşjak ähtim
şudur: Men kanunymy olaryň aňyna
salyp, ýüreklerine ýazaryn. Men ola-
ryň Hudaýy bolaryn, olar-da Meniň
halkym bolar. ³⁴Mundan beýläk hiç kim
öz garyndaşyna ýa-da dost-ýarlaryna:
„Rebbi tanaň!“ diýip öwretmez, sebäbi
olaryň uludan-kiçä hemmesi Meni tanar.
Men olaryň etmişlerini bagyşlaryn, indi
günälerini ýatlamaryn». Muny Reb aýd-
ýandyr. ³⁵Gündizine yşyk bolsun diýip,
Güni beren, gijesine yşyk bolsun diýip,
Aýyň we ýyldyzlaryň kanunlaryny dü-
zen, tolkunlar güwwüldeşer ýaly, deňzi
öjükdiren Reb, ady Hökmürowan Reb
şeýle diýýär: ³⁶«Eger bu kanunlar Me-
niň huzurymda ýatrylsa, onda Ysraýyl
nesli-de huzurymda millet bolmaktan
ebedilik aýrylar». Muny Reb aýdýan-
dyr. ³⁷Reb şeýle diýýär: «Eger yokarda
gökleri ölçäp bolýan bolsa, aşakda ýeriň
binýatlaryny barlap bolýan bolsa, onda
eden ähli işleri üçin Men hem bütin
Ysraýyl neslini ret ederin». Muny Reb
aýdýandyr. ³⁸Reb şuny aýdýandyr: «Ha-
nanel diňinden Burç derwezesine çenli
Iýerusalim şäheriniň Men-Reb üçin

täzeden guruljak günleri hökman geler.
³⁹Bu ýerden ölçeğ ýüpi Garep depesine
 çenli dogry uzalyp gider we Gowa tarap
 öwrüler. ⁴⁰Jesetler we küller taşlanan
 jülgeleriň hemmesi, Kidron deresine
 çenli bolan ähli ýerler, gündogarda-
 ky At derwezesiniň çetine çenli Maňa
 mukaddes bolar. Şäher indi yerinden
 sökülmez, indi hiç haçan ýykylmaz».

32-nji bap

Ýermeýa ekin meýdanyny satyn alýar

¹Ýahuda patyşasy Sidkiýanyň şalygy-
 nyň onunjy ýylynda Ýermeýa Rebbiň
 sözi aýan boldy. Şol ýyl Nebukadnesaryň
 şalygynyň on sekizinji ýylydy. ²Şol wagt
 Babyl patyşasynyň goşuny Iýerusalimi
 gabapdy. Ýermeýa pygamber Ýahuda
 patyşasynyň köşgündäki garawulhanada
 tussaglykda saklanýardy. ³Ýahuda paty-
 şasy Sidkiýa ony tussag edip, şeýle diýdi:
 «Sen näme üçin beýle pygamberlik etdiň?
 Sen Reb şulary aýdýar diýdiň: „Men bu
 şäheri Babyl patyşasynyň eline bererin,
 ol ony basyp alar. ⁴Ýahuda patyşasy Sid-
 kiýa babyllylaryň elinden gaçyp gutulyp
 bilmez, gaýtam, ol Babyl patyşasynyň
 eline tabşyrylar we ony öz gözleri bilen
 görüp, onuň bilen ýüzbe-ýüz gepleşer.
⁵Ol Sidkiýany Babyla äkider. Men Sid-
 kiýa bilen Özüm hasaplaşýançam, ol şol
 ýerde bolar. Babyllylaryň garşysyna
 söweşeňiz hem ýeňiş gazanmarsyňyz“.
 Muny Reb aýdýandyr». ⁶Ýermeýa özüne
 Rebbiň şu sözünüň gelendigini aýtdy:
⁷«Daýyň Şallumyň ogly Hanamel gelip,
 saňa şeýle diýer: „Meniň Anatotdaky
 ekin meýdanymy satyn al, sebäbi iň ýa-
 kyn garyndaşym bolanyň üçin, ony satyn
 almaga sen borçlusyň“». ⁸Şeýlelikde,

Rebbiň sözüne görä daýymyň ogly Hana-
 mel garawulhana, meniň ýanyma gelip:
 «Benýamin topragynda ýerleşýän Anatot
 obasyndaky meniň ekin meýdanymy
 satyn alsana, sebäbi miras hukugy bo-
 ýunça ony satyn almaga sen borçlusyň.
 Ony özüň üçin satyn al» diýdi. Şonda
 men bu sözüň Rebbiňkidigini bildim.
⁹Onsoň men Anatotdaky ekin meýda-
 nyny daýymyň ogly Hanamelden satyn
 aldym. Ekin meýdany üçin oňa otuz baş
 mysгал ^a kümüş çekip berdim. ¹⁰Şaýatlar
 çagyryp, şertnama ýazyp möhürledim
 we kümşi terezide çekdim. ¹¹Men ka-
 da-kanunlar ýazylan möhürlü we açyk
 nusgaly satuw şertnamasyny aldym.
¹²Men satuw şertnamasyny daýymyň
 ogly Hanameliň, oňa gol çeken şaýat-
 laryň we garawulhanada oturan ähli
 ýahudalaryň gözleriniň alnynda Mah-
 seýanyň agtygy, Neriýanyň ogly Baruga
 berdim. ¹³Olaryň gözleriniň alnynda Ba-
 ruga tabşyryp, şeýle diýdim: ¹⁴«Ysraýyl
 Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär:
 „Bu iki şertnamany – möhürlenlen satuw
 şertnamasy bilen açyk şertnamany al-da,
 uzak wagtlap saklanar ýaly, bir toýun
 gaba salyp goý“. ¹⁵Çünki Ysraýyl Hu-
 daýy Hökmürowan Reb: „Bu ýurtta
 ýene öýler, ekin meýdanlary we üzüm
 baglary satyn alnar“ diýýär». ¹⁶Satuw
 şertnamasyny Neriýanyň ogly Baruga
 berenimden soň, Rebbe dileg edip, şeýle
 diýdim: ¹⁷«Eý, Hökmürowan Reb! Beýik
 gudratyň we güýjüň bilen ýeri we gögi
 ýaratdyň. Seniň üçin hiç bir kyn zat
 ýok. ¹⁸Sen münlerçe ynsanlara sadyk
 söýgiňi görkezýärsiň, emma atalaryň
 etmişiniň jezasyny olaryň çagalaryna
 çekdirýärsiň. Eý, beýik we gudratly Hu-
 daý! Seniň adyň Hökmürowan Rebdir.

^a 32:9 Otuz baş mysгал – ýewreýçe on ýedi şekel. Bu takm. 200 gr deňdir.

¹⁹Seniň taglymatyň neneňsi beýik, işleriň nähili gudratly! Gözleriň ynsanlaryň edýän ähli işlerini görýändir. Her kese öz tutan ýoluna görä, işiniň miwesine görä sylaglaýarsyň. ²⁰Sen Müsür ýurdunda alamatlar, mugjyzalar görkezdiň. Bu alamatlary Ysraýylda we tutuş adamzat arasynda hem görkezip, şu güne çenli Özüňe at gazandyň. ²¹Sen alamatlardyr mugjyzalar bilen, güýç-gudrat we äpet elhençlikleriň güýji bilen Öz halkyň Ysraýyly Müsür ýurdundan çykardyň. ²²Ata-babalaryna wada eden bu süýt we bal akýan ýurdy olara berdiň. ²³Olar gelip, ony eýelediler, emma Saňa gulak asmadylar. Seniň kanunyňa eýermediler, berjaý etmekleri üçin buýran tabşyryklaryňyň hiç birini ýerine ýetirmediler. Şonuň üçin hem, Sen bu betbagtçylyklaryň ählisini olaryň başyndan inderdiň.

²⁴Ine, duşmanlar şäheri ele salmak üçin ýapgytlar gurdular. Gylyç, açlyk we mergi sebäpli şäher öz garşysyna söweşýän babyllylaryň eline berildi. Öz görşüň ýaly, Seniň aýdanlaryň ählisi berjaý boldy. ²⁵Ýa Hökmürowan Reb! Şäher babyllylaryň eline berilse-de, Sen maňa: „Şaýatlaryň gatnaşmagynda ekin meýdanyny kümüş berip, özüňe satyn al“ diýdiň».

²⁶Onsoň Ýermeyá Rebbiň şu sözi aýan boldy: ²⁷«Ine, bütin adamzadyň Hudaýy Reb Mendirin. Meniň üçin kyn zat barmy? ²⁸Şonuň üçin hem Men-Reb şeýle diýýärin: „Men bu şäheri babyllylaryň we Babyl patyşasy Nebukadnesaryň eline bererin, ol ony basyp alar. ²⁹Bu şäheriň garşysyna söweşýän babyllylar gelip, ony otlarlar. Meniň gaharymy getirip, üçeklerinde Bagal butuna hoşboý ysly tütetgiler ýakan we başga hudaýlara içgi sadakalaryny hödürän halkymyň öýlerini oda ýakarlar. ³⁰Çünki ysraýyl

we ýahuda halklary ýaşlygyndan bäri Meniň nazarymda diňe erbet işleri etdiler. Ysraýyl halky elleriniň işi bilen hemişe Meniň gaharymy getirdi. Muny Reb aýdýandyr. ³¹⁻³²Ýahudanyň we Ýerusalimiň ilaty, olaryň patyşalary, han-begleri, ruhanylary, pygamberleri, ýagny ysraýyl we ýahuda halklarynyň bary diňe pislik edip, Meniň gaharymy getirdi. Bu şäheriň bina edilen gününden tä şu güne çenli Meniň gaharymy getirendigi üçin, ony nazarymdan ýok edip taşlajak. ³³Olar Maňa ýüzlerini däl-de, ýeňselerini öwürdiler. Meniň gaýta-gaýta öwredenlerime olar gulak asmadylar, dogry ýola gelmediler. ³⁴Meniň adym dakylan öýde öz nejis zatlaryny goýup, öýümi murdar etdiler. ³⁵Ogul-gyzlaryny Molek hudaýyna ýakma gurbanlyk edip bermek üçin, olar Benhinom deresinde Bagal butuna seždegähler gurdular. Şeýle nejis işler edip, Ýahudanyň günä gazanmagyny Men buýurmadym, bular ýaly zatlar kelläme-de gelmedi“.

³⁶Şonuň üçin hem, siziň „Gylyç, açlyk, mergi bilen Babyl patyşasynyň eline berildi“ diýýän bu şäheriňiz haka Ysraýyl Hudaýy Reb şeýle diýýär: ³⁷„Men halkymy gahar-gazabym, otly gazabym bilen dargadan ýurtlarymdan ýygnaryn. Olary bu ýere yzlaryna getirerin we howpsuzlykda ýaşadaryn. ³⁸Olar Meniň halkym bolar, Men-de olaryň Hudaýy bolaryn. ³⁹Olar hemişe Menden gorkar ýaly, bir ýürek we bir ýol bererin. Bu olaryň özleri üçin hem, özlerinden soňky çagalary üçin hem ýagşylyk bolar. ⁴⁰Ýagşylyk etmekden ýüz döndermejekdigime olar bilen ebedi äht baglaşaryn. Menden hiç ýüz öwrüp gitmezlikleri üçin, ýüreklerine Menden gorkmagy salaryn. ⁴¹Men olara ýagşylyk etmekden şatlanaryn we hakykatdan

hem tutuş janym-tenim bilen olary bu ýurtda ornaşdyrarin“.

⁴²Çünki Reb şeýle diýýär: „Bu halkyň başyna şu elhenç betbagtlygy nähili getiren bolsam, olara häzirki söz beren ähli ýagşylyklarymy-da şeýle getirerin.

⁴³Siziň: ‘Babyllylaryň eline berlip, adamsyz we haýwansyz harabalyga öwrülen’ diýýän bu ýurduňyzda ýene-de ekin meýdanlary satyn alnar. ⁴⁴Benýamin topragynda, Iýerusalimiň töweregindäki ýerlerde, Ýahuda galalarynda, daglyk galalarda, günbatar baýyrykda we Negep galalarynda ekin meýdanlary kümşe satyn alnyp, şertnamalara gol çekiler, möhürlenip, şaýatlar çagyrylar. Çünki Men olaryň öňki abadançylygyny gaýtaryp bererin“. Muny Reb aýdýandyr».

33-nji bap

Reb ýurduň öňki abadançylygyny dikelder

¹Ýermeyä garawulhanada henizem tussaglykda saklanýarka, oňa ikinji gezek Rebbiň şu sözi aýan boldy: ²«Ýeri ýaradan, oňa şekil berip, berkarar eden, ady Reb Bolan şeýle diýýär: ³„Meni çagyry, saňa jogap bereýin, seniň bilmeýän beýik hem pynhan zatlaryňyň syryny aýdaýyn“.

⁴Ýapgytlar bilen çozujylardan goranmak üçin ýykylan bu şäheriň öýleridir Ýahudanyň patyşalarynyň köşkleri hakynda Ysraýyl Hudaýy Reb şeýle diýýär:

⁵„Esgerler babyllylar bilen söweşmäge çykarlar, emma olar öýleri gahar-gazabymda heläk eden ynsanlarymyň jesetlerinden doldurular. Şol ynsanlaryň eden ähli erbetlikleri üçin, Men bu şäherden ýüzümi gizledim. ⁶Emma Men ol şähere ýene saglyk we şypa bererin, olary sagaldaryn, olara abadançylyk we parahatlyk eçileirin. ⁷Men Ýahudanyň we Ysraýylyň öňki

abadançylygyny gaýtaryp bererin, olary öňküsi ýaly edip bina ederin.

⁸ Olary Maňa garşy eden ähli günälerinden saplaryn;

Maňa garşy eden ähli günälerini, bar eden etmişlerini bagyşlaryn.

⁹Dünýädäki hemme milletler olara etjek ähli ýagşylyklarymy eşiderler. Bu şäher olaryň önünde Meniň üçin at-abraý, şatlyk, öwgi hem şöhrat bolar. Ähli milletler Iýerusalimiň halkyna eden ýagşylyklarym we eçilen parahatlygym sebäpli gorkup titreşerler“.

¹⁰Reb şeýle diýýär: „Siz bu şäher weýran bolup, ynsansyz we haýwansyz çöl bolar diýdiňiz. Emma ilaty galman, ynsansyz we haýwansyz çolaran Ýahuda şäherlerinde, Iýerusalim köçelerinde ýene-de ¹¹şatlykdyr gülki sesi, öýlenýän ýigit bilen gelniň toý sesi, Rebbiň öýüne şükür sadakalaryny getirip, şu aýdymy aýdýanlaryň sesi ýaňlanar:

‘Hökmürowan Rebbe alkyş bolsun!

Çünki Reb ýagşydyr, sadyk söýgüsi bakydyr!’

Men ýurduň öňki abadançylygyny ozalkysy ýaly gaýtaryp bererin. Muny Reb aýdýandyr“.

¹²Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Ynsansyz we haýwansyz haraba bolup galan bu ýerde, onuň ähli şäherlerinde ýene çopanlaryň öz sürülerini bakjak ýaýlalary bolar. ¹³Daglyk, günbatar baýyryk, Negep we Benýamin galalary bilen Iýerusalimiň töweregindäki ýerlerde we Ýahuda galalarynda çopanlar ýene-de goýun sanarlar. Muny Reb aýdýandyr“.

¹⁴Reb şuny aýdýandyr: „Meniň ysraýyl bilen ýahuda halky hakynda beren merhemetli sözümi ýerine ýetirjek günlerim geler. ¹⁵Şol günlerde, şol wagtda Men Dawudyň neslinden bir dogruçyl Şaha çykararyn. Ol ýurtda adalatly hem

dogruçyllygy berjaý eder. ¹⁶Şol günlerde Ýahuda halas bolar, Iýerusalim howpsuz ýaşar. Ony: ‘Reb – biziň Hakperwerimizdir!’ diýip atlandyrlarlar“.

¹⁷Çünki Reb şeýle diýýär: „Dawudyň nesli Ysraýyl tagtynda baky oturar. ¹⁸Meniň huzurymda ýakma gurbanlyklaryny, galla sadakasyny, beýleki gurbanlyklary bermekde lewi ruhanylary hiç wagt kemlik etmez“».

¹⁹Ýermeyá Rebbiň şu sözi aýan boldy:

²⁰«Reb şeýle diýýär: „Gündiz bilen gije öz wagtynda bolmaz ýaly, Meniň gije-gündiz baradaky ähtimi bozup bilseňiz,

²¹onda tagtynda patyşalyk etjek ogly bolmasyn diýip, gulum Dawut bilen we Maňa hyzmat eden lewi ruhanylarym bilen eden ähtimi-de bozup bolar.

²²Gulum Dawudyň neslini we Maňa hyzmat edýän lewileri san-sajaksyz asman jisimleri kimin, ölçäp bolmaýan deňziň çägesi kimin köpelderin“».

²³Ýermeyá Rebbiň şu sözi aýan boldy: ²⁴«Bu halkyň: „Reb Öz saýlan iki taýpasyny-da ret etdi“ diýip aýdýanyny göreňokmy? Olar indi Meniň halkymy kemsidýärler, ony millet hasap etmeýärler.

²⁵Reb şeýle diýýär: „Gije-gündiz bilen äht baglaşyp, gögüň we ýeriň düzgünlerini Men berkarar etdim. ²⁶Hut şunuň ýaly, Ýakubyň nesli bilen gulum Dawudyň neslini-de ret etmedim. Ybraýymyň, Yshagyň we Ýakubyň nesliniň üstünden Dawudyň ogullaryndan birini hökümdarlyk etmek üçin saýladym. Çünki Men olaryň öňki abadançylygyny gaýtaryp bererin we olara rehimdarlyk ederin“».

34-nji bap

Sidkiýa gelen habar

¹Babyl patyşasy Nebukadnesar ähli goşuny, öz golastynda bolan bütün

dünýädäki patyşalyklar we halklar bolup, Iýerusalim bilen onuň şäherleriniň garşysyna urşup ýörkäler, Ýermeyá Rebden şu söz geldi: ²«Ysraýyl Hudaýy Reb şeýle diýýär: „Git-de, Ýahuda patyşasy Sidkiýa ýüzlenip, oňa Reb şeýle diýýär diý: ‘Men bu şäheri Babyl patyşasynyň eline bererin, ol ony oda ýakar. ³Sen, Sidkiýa, onuň elinden gaçyp gutulyp bilmersiň, adamlar seni tutup, onuň eline tabşyrlar. Babyl patyşasyny öz gözleriň bilen görüp, onuň bilen ýüzbe-ýüz gepleşersiň. Soňra Babylla äkidilersiň. ⁴Ýöne, eý, Ýahuda patyşasy Sidkiýa, Rebbiň sözünü eşit! Reb seniň gylyçdan ölmejikdigiňi aýdýar. ⁵Sen sag-salamatlykda ölersiň. Senden öň patyşa bolan ata-babalaryň üçin hoşboý ysly tütetgiler ýakyşlary ýaly, seniň üçin-de muny ýakarlar we saňa: ‘Waý, aga!’ diýip aglaşarlar. Çünki muny Men – Reb aýdýandyryn“».

⁶Şeýdip, Ýermeyá pygamber bu sözleriň baryny Iýerusalimde Ýahuda patyşasy Sidkiýa ýetirdi. ⁷Şol wagt Babyl patyşasynyň goşuny Iýerusalimiň garşysyna we Ýahudanyň entek ele salynmadyk galalarynyň: Lakysyň we Azekanyň garşysyna urşup ýördi. Ýahudanyň berk galalaryndan diňe şular galypdy.

Gullar aldanylýar

⁸Sidkiýa patyşa Iýerusalimdäki ähli halk bilen äht baglaşyp, gullara azatlyk ygılan edeninden soň, Ýermeyá Rebbiň şu sözi aýan boldy. ⁹Bu ähte görä her kim öz ýewreý guluny we gyrnagyny azat etmelidi, olaryň hiç biri başga bir ýahudylyny gul etmeli dälidi. ¹⁰Ähli ýolbaşçylar bilen tutuş halk bu ähte gulak asdylar. Her kim öz guluny we gyrnagyny azat etmek, mundan beýläk olary gul etmezlik ähti boýunça hereket

etdiler. Olar muňa boýun bolup, olary azatlyga goýberdiler. ¹¹Emma soňra sözlerinden dänip, azat eden gullaryny we gyrnaklaryny yzlaryna getirdiler, olary ýene-de zor bilen gul we gyrnak etdiler.

¹²Şonda Ýermeyä Rebbiň sözi gelip, ¹³Ysraýyl Hudaýy Reb şeýle diýýär diýdi: «Men ata-babalaryňyzy Müsür ýurdundan, ýagny gul bolup ýaşan ýurdundan çykaran günüm olar bilen äht baglaşyp, şeýle diýipdim: ¹⁴„Özlerini gul edip satyp, size alty ýyl gulluk eden ýewreý doganyňyzy ýedinji ýylda azatlyga goýberin“. Ýöne siziň ata-babalaryňyz Meni diňlemediler, gulak asmadylar.

¹⁵Indi bolsa siz toba edip, Meniň nazarymda dogry işleri etdiňiz. Her biriňiz öz ýewreý doganyňyzyň azatlygyny ygylan etdiňiz. Huzurymda, adym dakylan öýde bu barada äht baglaşdyňyz. ¹⁶Emma soňra sözüňizden dänip, Meniň adyma ysnat getirdiňiz. Öz islän ýerlerine giden guldur gyrnagý ähliňiz yzyna getirdiňiz, olary ýene-de zor bilen gul we gyrnak edindiňiz. ¹⁷Şonuň üçin hem, Reb şeýle diýýär: „Gul bolan öz garyndaşlaryňyzy, dost-ýarlaryňyzy boşatmak barada siz Maňa gulak asmadyňyz. Indi Men-de sizi gylyç, mergi, açlyk belalaryndan goramakdan boş. Sizi dünýäniň ähli patyşalyklary üçin howpa döndererin. Muny Reb aýdýandyr. ¹⁸Äht baglaşylanda göläni ikä bölüp, onuň bölekleriniň arasyndan geçýärler. Men hem ähtimi bozup, huzurymda baglaşylan ähtiň şertlerini berjaý etmedikleri edil şol göle kimin ikä bölerin. ¹⁹Göläniň bölekleriniň arasyndan geçen Ýahuda bilen Iýerusalim ýolbaşçylaryny, köşk emeldarlaryny, ruhanylary we ýurduň tutuş halkyny ²⁰janlarynyň kastyna çykan duşmanlarynyň eline bererin. Olaryň jesetleri guşlara we ýyrtyjy haýwanlara

şam bolar. ²¹Ýahuda patyşasy Sidkiýany öz emeldarlary bilen birlikde janlarynyň kastyna çykan duşmanlarynyň eline, sizden häzirlikçe yza çekilen Babyl patyşasynyň goşunynyň eline bererin. ²²Men buýruk berip, babyllylary bu şähre gaýtaryp getirerin. Olar şähre garşy hüjüm edip, ony basyp alarlar we oda ýakarlar. Men Ýahuda şäherlerini ilatsyz harabaçylyga öwrerin“. Muny Reb aýdýandyr».

35-nji bap

Rekaplaryň göreldesi

¹Ýahuda patyşasy Ýoşyýanyň ogly Ýehoýakymyň döwründe Ýermeyä Rebbiň şu sözi aýan boldy: ²«Rekabyň kowumlarynyň ýanyna gidip, olar bilen gepleş we olary Rebbiň öýüniň otaglarynyň birine getir-de, şerap içir». ³Onsoň men Habasynyň agtygy, Ýermeyanyň ogly Ýagazany, onuň doganlaryny, ogullaryny we Rekabyň ähli kowumlaryny alyp, ⁴olary Hudaýyň adamy bolan Ýygdaýanyň ogly Hananyň ogullarynyň Rebbiň öýündäki otagyna getirdim. Bu otag ýolbaşçylaryň otagynyň gapdalynda, gapy sakçysy Şallumyň ogly Magaseýanyň otagynyň ýokarsyndady. ⁵Onsoň men Rekabyň kowumlarynyň önünde şerapdan doly küýzeler bilen käseler goýup, olara: «Şerap için» diýdim. ⁶Emma olar şeýle jogap berdiler: «Ýok, biz içjek däl, çünki atamyz Rekabyň ogly Ýonadap bize şeýle buýruk berdi: „Siziň özüňiz-de, çagalaryňyz-da hiç wagt şerap içmeli dälsiniz. ⁷Özüňiz üçin öý gurmaň, ekin ekmäň, üzüm agaçlaryny oturtmaň, bu zatlary edinmäň. Eýsem bütün ömrüňize çadyrlarda ýaşaň. Şonda gelmişek bolup ýaşayan ýurduňyzda uzak ömür sürersiniňiz“. ⁸Biz

atamyz Rekabyň ogly Ýonadabyň özümize tabşyran ähli buýruklaryny ýerine ýetirdik. Biziň özümüz-de, aýallarymyz-da, ogul-gyzlarymyz-da hiç wagt şerap içmedik. ⁹Çinde ýaşar ýaly öýler gurmadyk, baglar, üzümçilikler, ekinler ekmedik. ¹⁰Biz çadyrlarda ýaşadyk. Atamyz Ýonadaba gulak asyp, özümize tabşyran ähli buýruklaryny ýerine ýetirdik. ¹¹Emma Babyl patyşasy Nebukadnesar bu ýurda hüjüm edende, biz: „Geliň, babyllylaryň we siriýalylaryň goşunyndan gaçyp, Iýerusalamime gideliň“ diýdik. Şonuň üçin hem biz Iýerusalamide ýaşap ýörüs».

¹²Onsoň Ýermeyä Rebbiň sözi gelip, ¹³Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär diýdi: «Git-de, ýahuda halky bilen Iýerusalamiň ilatyna şeýle diý: „Siz Meniň sözlerimi diňläp, hiç bir sapak aljak dälmişiňiz? Muny Reb aýdýandyr. ¹⁴Rekabyň ogly Ýonadabyň öz nesillerine şerap içmän diýen tabşyrygy berjaý edilýär. Olar tä şu güne çenli şerap içmän, ata-babalarynyň tabşyrygyna gulak asýarlar. Men bolsam size irginsiz aýtdym, emma Meni diňlemediňiz. ¹⁵Men siziň ýanyňyza yzly-yzyna gullarym bolan pygamberlerimiň ählisini iberip: ‘Indi her biriňiz pis ýollaryňyzdan döňüp, ýagşylyk ediň, başga hudaýlara gulluk etmek üçin olaryň yzyna düşmäh, şonda siz özüňize hem ata-babalaryňyza beren ýurdumda ýaşarsyňyz’ diýdim. Emma siz Meni diňlemediňiz, Maňa gulak asmadyňyz. ¹⁶Rekabyň ogly Ýonadabyň nesilleri öz ata-babalarynyň beren tabşyrygyny berjaý etdiler, emma bu halk Meni diňlemedi“. ¹⁷Şonuň üçin hem, Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Men Öz aýdan ähli bela-beterlerimi Ýahuda bilen Iýerusalamide ýaşayan her bir adamyň başyndan

indererin. Çünki Men olara aýtdym, ýöne olar diňlemediler, olary çagyrdym, ýöne jogap bermediler“».

¹⁸Ýermeyä Rekabyň kowumларына Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär diýdi: «Siz ataňyz Ýonadabyň buýrugyna gulak asdyňyz, onuň ähli tabşyryklaryny berjaý etdiňiz, size buýran ähli zatlaryny ýerine ýetirdiňiz. ¹⁹Munuň üçin Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Rekabyň ogly Ýonadabyň neslinden Meniň huzurynda hyzmat etjek adamlaryň sany hiç wagt kemelmez“».

36-njy bap

Baruk kagyza ýazylan sözleri ybadathanada okaýar

¹Ýahuda patyşasy Ýoşyýanyň ogly Ýehoýakymyň şalygynyň dördünji ýylynda Ýermeyä Rebbiň şu sözi aýan boldy: ²«Özüňe düýrlenen kagyz alda, Ýoşyýanyň döwründe seniň bilen gepleşen günümde tä şu güne çenli Ysraýyl, Ýahuda we ähli milletler hakynda saňa aýdanlarymyň baryny ýaz. ³Belki, ýahuda halky başyndan indermegi niýet eden ähli bela-beterlerim hakynda eşidende, öz ýaman ýolundan döner, Men-de olaryň etmişlerini we günälerini bagyşlaryn».

⁴Onsoň Ýermeyä Neriýanyň ogly Barugy çagyrdy. Baruk hem Rebbiň Ýermeyä aýdan ähli sözlerini onuň dilinden bir kagyza ýazdy. ⁵Ýermeyä Baruga şeýle buýruk berdi: «Maňa Rebbiň öýüne barmak gadagan. ⁶Ýöne sen git-de, meniň dilimden ýazyp alan Rebbiň sözlerini agyz bekleme günü Rebbiň öýünde halka okap ber. Ony Ýahuda şäherlerinden gelen ähli halka eşitdirip okap ber. ⁷Belki, olar Hudaýyň huzurynda ýalbararlar

we öz ýaman ýolundan dönerler. Çünki Rebbiň bu halkyň garşysyna aýdan sözi gahar-gazapdan doludyr». ⁸Rebbiň öýünde Neriýanyň ogly Baruk düýrlenen golýazmadan Rebbiň sözlerini okady. Ol Ýermeyä pygamberiň tabşyran ähli zadyny berjaý etdi.

⁹Ýahuda patyşasy Ýoşyýanyň ogly Ýehoýakymyň şalygynyň başynjy ýylynyň dokuzynjy aýynda Iýerusalim bilen Ýahuda şäherlerinden gelen ähli halk Rebbiň öýünde agyz beklemegi ygılan etdi. ¹⁰Şonda Baruk ýokarky howluda, Rebbiň öýüniň Täze derwezesiniň girelgesinde ýerleşýän Şapanyň ogly kätip Gemarýanyň otagynda Ýermeyanyň sözlerini ähli halka eşitdirip okady.

¹¹Şapanyň agtygy, Gemarýanyň ogly Mikaýa düýrlenen golýazmadan okalan Rebbiň sözlerini eşidende, ¹²patyşanyň köşgündäki kätibiň otagyna gitdi. Ähli ýolbaşçylar, Elişama kätip, Şemagýanyň ogly Delaýa, Akboryň ogly Elnatan, Şapanyň ogly Gemarýa we Hananýanyň ogly Sidkiýa hem-de ähli köşk emeldarlary ol ýerde otyrdylar. ¹³Barugyň golýazmadan halka okap beren ähli sözlerini Mikaýa olara aýdyp berdi. ¹⁴Onsoň ähli köşk emeldarlary: «Halka okalyp berlen golýazmany al-da, ýanymyza gel» diýip, Kuşynyň çowlugy, Şelemýanyň agtygy, Netanýanyň ogly Ýegudyny Barugyň ýanyna ýolladylar. Neriýanyň ogly Baruk-da golýazmany alyp, olaryň ýanyna geldi. ¹⁵Olar oňa: «Indi otur-da, ony bize okap ber» diýdiler. Şeýlelikde, Baruk ony olara okap berdi. ¹⁶Olar bu sözleri eşidenlerinde, gorkudan ýaňa biri-birlerine bakyşyp, Baruga: «Biz bu sözleriň ählisini hökman patyşa aýdarys» diýdiler. ¹⁷Onsoň

olar Barukdan: «Indi bize aýt, sen bu sözleri nädip ýazdyň? Ýermeyanyň öz dilindenmi?» diýip soradylar. ¹⁸Baruk: «Ol bu sözleriň baryny maňa dilden aýtdy, men hem syýa bilen kagyza geçirdim» diýip jogap berdi. ¹⁹Onsoň köşk emeldarlary Baruga: «Gidiň-de, Ýermeyä ikiňizem gizleniň, nirededigiňizi hiç kim bilmesin» diýdiler. ²⁰Olar golýazmany kätip Elişamanyň otagynda goýdular, özlari bolsa, köşkdäki patyşanyň ýanyna gidip, ähli sözleri oňa ýetirdiler. ²¹Patyşa golýazmany getirmäge Ýegudyny iberdi. Ol hem ony kätip Elişamanyň otagyndan alyp geldi. Soňra Ýegudy ony patyşa we onuň huzuryndaky emeldarlara eşitdirip okady.

Ýehoýakym patyşa golýazmany oda ýakýar

²²Dokuzynjy aýdy ^a, patyşa gys köşgünde otyrdy. Öňündäki ojakda bolsa, ot ýanyp durdy. ²³Ýegudy her parçany okanda, patyşa kätibiň pyçagy bilen düýrlenen golýazmanyň şol bölegini kesip, ýanyp duran ojaga taşlaýardy, ol golýazmanyň hemmesini otda ýakyp bolýança, şeýle etdi. ²⁴Ýöne bu sözleriň hemmesini eşiden patyşadyr onuň ähli hyzmatkärleri gorkmadylar, eginbaşlarynam ýyrtmadylar. ²⁵Elnatan, Delaýa we Gemarýa patyşadan golýazmany ýakmazlygyny ýalbaryp haýyş etseler-de, patyşa olara gulak asmady. ²⁶Patyşa Ýerahmeyel şazada, Azryýeliň ogly Seraýa we Abdeýeliň ogly Şelemýa dagy Baruk kätibi we Ýermeyä pygamberi tussag etmegi buýurdy. Emma Reb olary gizläpdi.

²⁷Barugyň Ýermeyanyň dilinden ýazyp alan kagyzyň patyşa ýakanyndan

^a 36:22 *Dokuzynjy aý* – bu aý gys möwsümine degişlidir.

soň, Ýermeyä Rebbiň şu sözi aýan boldy: ²⁸«Başga bir düýrlenen kagyz al-da, Ýahuda patyşasy Ýehoýakymyň ýakan golýazmasyndaky sözleriň ählisini oňa ýaz. ²⁹Ýahuda patyşasy Ýehoýakyma bolsa, Reb şeýle diýýär diý: „Sen golýazmany ýakdyň. Babyl patyşasynyň gelip, bu ýurdy weýran etjekdigi, ondan ynsany-da, haýwany-da ýok edip taşlajakdygy hakynda näme üçin bu kagyza ýazdyň diýip, Ýermeyadan soradyň?“. ³⁰Munuň üçin Reb Ýahuda patyşasy Ýehoýakym barada şeýle diýýär: „Onuň neslinden hiç kim Dawut tagtynda oturmaz. Jesedi gündiziň yssysyna, gijäniň aýazyna taşlanar. ³¹Etmişleri üçin onuň özüni, neslini we hyzmatkärlerini jezalandyryr. Olar hakda aýdan ähli bela-beterlerimi olaryň özleriniň, Iýerusalim ilaty bilen ýahuda halkynyň başyndan indererin, sebäbi olar Maňa gulak asmadylar“». ³²Onsoň Ýermeyä başga bir düýrlenen kagyzy Neriýanyň ogly Baruk kätibe berdi. Baruk hem Ýahuda patyşasy Ýehoýakymyň oda ýakan kagyzyň ähli sözlerini Ýermeyanyň dilinden oňa ýazdy. Bu düýrlenen kagyza başga-da köp pygamberlik sözleri ýazyldy.

37-nji bab

Ýermeyä bilen Sidkiýa patyşa

¹Babyl patyşasy Nebukadnesar Ýoşýanyň ogly Sidkiýany Ýehoýakymyň ogly Ýehoýakynyň ornuna Ýahuda ýurduna patyşa edip belledi. ²Emma ne onuň özi, ne hyzmatkärleri, ne-de ýurduň halky Rebbiň Ýermeyä pygamberiň üsti bilen aýdan sözlerine gulak asdylar. ³Sidkiýa patyşa Şelemýanyň ogly Ýehukalyny we Magaseýanyň ogly Sepanyä ruhanyny şeýle habar bilen Ýermeyä

pygamberiň ýanyna iberdi: «Biziň üçin Hudaýymyz Rebbe ýalbarsana!» ⁴Ýermeyä heniz tussag edilmändi, ol halkyň arasyna arkaýyn çykýardy. ⁵Sol arada faraonyň goşuny Müsürden çykypdy. Iýerusalimiň daşyny gaban babyllylar olar hakdaky habary eşidip, Iýerusalimden çekilipdiler.

⁶Şonda Ýermeyä pygambere Rebbiň şu sözi aýan boldy: ⁷«Menden medet soramak üçin sizi Meniň ýanyma iberen Ýahuda patyşasyna Ysraýyl Hudaýy Reb şeýle diýýär diýiň: „Ine, size ýardam bermek üçin, Müsürden çykan faraonyň goşuny öz ýurduna Müsüre dolanar. ⁸Babyllylar bolsa ýene gelip, bu şähre çozarlar we ony eýeläp ýakarlar“. ⁹Reb şeýle diýýär: „‘Babyllylar hökman üstümizden aýrylyp gider’ diýip, özüňizi aldamaň; olar gitmezler! ¹⁰Özüňize garşy söweşýän babyllylaryň tutuş goşunyny derbi-dagyn etseňiz-de, aralarynda diňe ýaraly adamlar galsa-da, olar ýene öz çadrylarynda aýaga galyp, bu şähri ýakarlar“».

Ýermeyä tussag edilýär

¹¹Faraonyň goşuny zerarly babyllylaryň goşuny Iýerusalimden yza çekilende, ¹²Ýermeyä benýamin topragyna baryp, halkyň arasynda öz paýyna düşen mülkünü almak üçin Iýerusalimden gitmek isledi. ¹³Ol Benýamin derwezesine ýetende, Hananyanyň agtygy, Şelemýanyň ogly Ýiriýaý atly baş gözegçi Ýermeyä pygambere: «Sen babyllylaryň tarapyna geçjek bolýarsyň» diýip, ony tussag etdi. ¹⁴Ýermeyä bolsa: «Ýalan! Men babyllylaryň tarapyna geçjek bolamok» diýdi. Ýöne Ýiriýaý oňa gulak asmady we Ýermeyany tussag edip, ýolbaşçylaryň ýanyna getirdi. ¹⁵Ýermeyä gaharlary gelen ýolbaşçylar,

ony ýenjip, tussaghana taşladylar. Bu zyndan öň Ýonatan kätibiň öýüdi. ¹⁶Ýermeýany zyndandaky çukura gabadylar, ol ençeme günläp, ol ýerde galdy.

¹⁷Onsoň Sidkiýa patyşa adam ýollap, Ýermeýany öz köşgüne getirtti. Patyşa gizlinlikde ondan: «Rebden, heý, söz barmy?» diýip sorady. Ýermeýa-da: «Hawa, bar. Sen Babyl patyşasynyň eline tabşyrylarsyň» diýdi. ¹⁸Ýermeýa ýene-de Sidkiýa patyşa şeýle diýdi: «Meni tussaghana salar ýaly, men saňa, hyzmatkärleriňdir bu halka garşy näme günä etdim? ¹⁹„Babyl patyşasy siziň üstüňize, bu ýurduň üstüne çozmaz“ diýip, size welilik eden pygamberleriňiz hany nirede? ²⁰Indi maňa gulak goý, eý, jenabym patyşa! Bu haýyşymy berjaý etmegiňi towakga edýärim, meni gaýdyp Ýonatan kätibiň öýüne iberme, ol ýerde ölmäýin». ²¹Onsoň Sidkiýa patyşa Ýermeýany garawulhanada gabap saklamaklaryny buýurdy. Şäherde çörek бүтинleý gutarýança, her gün oňa çörekçileriň köçesinden bir çörek getirip bermeklerini buýurdy. Şeýdip, Ýermeýa garawulhanada galdy.

38-nji bap

Ýermeýa gurruk guýa taşlanýar

¹Mattanyň ogly Şepatýa, Paşhuryň ogly Gedalya, Şelemýanyň ogly Ýehukal we Malkyýanyň ogly Paşhur Ýermeýanyň ähli halka aýdan bu sözlerini eşitdiler: ²«Reb şeýle diýýär: „Bu şäherde galan adam gylyçdan, açlykdan we mergiden öler, emma babyllylaryň tarapyna geçen adam diri galar, öz janyny gutaryp aman galar“. ³Reb şeýle diýýär: „Bu şäher, elbetde, Babyl patyşasynyň goşunynyň eline berler, ol ony basyp alar“. ⁴Munuň üçin ýolbaşçylar

patyşa şeýle diýdiler: «Bu adam öldürilsin, sebäbi ol şeýle sözleri aýdyp, bu şäherde aman galan urşujylar bilen ähli halky ruhdan düşürýär. Çünki bu adam bu halka ýagşylyk däl-de, ýamanlyk işleýär». ⁵Sidkiýa patyşa: «Ine, ol siziň eliňizde, patyşa size garşy hiç bir zat edip bilmez» diýdi. ⁶Onsoň Ýermeýany tutup, patyşanyň ogly Malkyýanyň gurruk guýusyna taşladylar, ol guýy garawullaryň howlusynda ýerleşýärdi. Ony tanap bilen aşak salladylar. Guýuda suw ýokdy, diňe läbik bardy. Ýermeýa läbige batdy. ⁷Patyşanyň efioپیaly köşk emeldary Ebetmelek Ýermeýanyň guýa taşlananyň eşitdi. Şol wagt patyşa Benýamin derwezesinde otyrdy. ⁸Ebetmelek patyşanyň köşgünden çykyp, patyşa ýüzlenip: ⁹«Eý, jenabym patyşa! Bu adamlar Ýermeýa pygamberi gurruk guýa taşlap pislik etdiler. Ol açlykdan öler, sebäbi indi şäherde çörek ýok» diýdi. ¹⁰Onsoň patyşa efioپیaly Ebetmelege: «Ýanyaň otuz adam al-da, Ýermeýa pygamber ölmänkä, ony guýudan çykar» diýip buýruk berdi. ¹¹Şeýlelikde, Ebetmelek adamlary ýanyna alyp, patyşanyň köşgündäki ýerzemine girdi we ol ýerden ýyrtyk eginbaşlary, köne-söne esgileri aldy. Olary tanap bilen guýynyň içine – Ýermeýa sallady. ¹²Efioپیaly Ebetmelek Ýermeýa: «Indi ýyrtyk eginbaşlar bilen esgileri goltugyňyň aşagyna goý-da, tanapy geçir» diýdi. Ýermeýa-da aýdylşy ýaly etdi. ¹³Şeýdip, Ýermeýany tanap bilen çekip, guýudan çykardylar. Ýermeýa garawulhanada galdy.

Sidkiýa patyşa Ýermeýadan ýene maslahat sorayar

¹⁴Onsoň Sidkiýa patyşa adam iberip, Ýermeýa pygamberi Rebbiň öýüniň üçünji girelgesine getirtti. Patyşa Ýermeýa:

«Men senden bir zat sorajak, ýöne men-den hiç zady gizleme» diýdi. ¹⁵Ýermeyä Sidkiýa: «Eger saňa aýtsam, meni öldürersiň. Eger-de saňa maslahat bersem, meni diňlemersiň» diýdi. ¹⁶Sidkiýa patyşa gizlinlikde ant içip, Ýermeyä: «Bize bu jany beren diri Rebden ant içýäriň, seni öldürmerin we janyňyň kastyna çykanlaryň eline seni bermerin» diýdi. ¹⁷Onsoň Ýermeyä Sidkiýa şeýle diýdi: «Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Eger Babyl patyşasynyň ýolbaşçylarynyň ýanyna barsaň, janyň diri galar we bu şäher oda ýakylmaz, öý-içeriň bilen bile diri galarsyň. ¹⁸Emma Babyl patyşasynyň ýolbaşçylarynyň ýanyna barmasaň, bu şäher babyllylaryň eline berler. Olar ony ýakarlar, sen-de olaryň elinden gaçyp gutulmarsyň“». ¹⁹Sidkiýa patyşa Ýermeyä: «Men babyllylaryň tarapyna geçen ýahudalaryň eline berlerin, olar maňa azar bererler diýip gorkýaryn» diýdi. ²⁰Ýermeyä şeýle diýdi: «Eline bermezler. Özüňe aýdan zatlarym babatda sen Rebbe gulak goý ahyry. Şonda özüň üçin ýagşy bolar, diri galarsyň. ²¹Emma boýun egmeseň, Reb maňa şuny görkezdi: ²²Ine, Ýahuda patyşasynyň köşgünde galan ähli aýallar Babyl patyşasynyň ýolbaşçylaryna getiriler. Ol aýallar saňa:

„Ynamdar dostlaň seni aldawa
saldy,

olar seni ýeňlişe sezewar etdi;

batga batdy seniň aýaklaryň,

ynamdarlaň senden gaçyp gitdi“.

²³Seniň ähli aýallaryň bilen ogullaryň babyllylaryň eline bererler. Sen olaryň elinden gaçyp gutulmarsyň, Babyl patyşasynyň eline düşersiň. Bu şäher bolsa oda ýakylar».

²⁴Onsoň Sidkiýa Ýermeyä şeýle diýdi: «Bu gürrüňimizi hiç kim bilmesin,

ýogsam ölersiň. ²⁵Eger ýolbaşçylar meniň seniň bilen gepleşendigimi eşidip, ýanyňa gelip: „Patyşa bilen araňyzda näme gürrüň bolan bolsa, hiç zady ýaşyrman bize aýdyp ber, ýogsam seniň ýoguňa ýanarys“ diýseler, ²⁶olara: „Meni yzma Ýonatanyň öýüne iberme, ýogsam men ol ýerde ölerin diýip patyşa ýalbardym“ diýip aýt». ²⁷Onsoň ähli ýolbaşçylar Ýermeyanyň ýanyna gelip, ony sorag etdiler. Ol hem patyşanyň buýran sözlerine görä jogap berdi. Edilen gürrüň bilinmän galansoň, olar oňa hiç zat diýmediler. ²⁸Ýermeyä Iýerusalimiň basylyp alnan gününe çenli garawulhanada galdy.

39-njy bap

¹Iýerusalim basylyp alnanda, Ýermeyä heniz-de şol ýerdedi.

Iýerusalimiň synmagy

Ýahuda patyşasy Sidkiýanyň şalygynyň dokuzynjy ýylynyň onunjy aýynda Babyl patyşasy Nebukadnesar ähli goşuny bilen Iýerusalimiň üstüne ýöriş edip, onuň daşyny gabady. ²Sidkiýanyň şalygynyň on birinji ýylynyň dördünjü aýynyň dokuzy güni şäheriň diwary böwsüldi. ³Babyl patyşasynyň ähli ýolbaşçylary içerik girip, Ortaky derwezede oturdylar. Olar: samgarly Nergal Şareser, köşk emeldary Nebosarsekim, baş geňeşçi Nergal Şareser we patyşanyň ähli beýleki ýolbaşçylarydy. ⁴Ýahuda patyşasy Sidkiýa we onuň ähli esgerleri diýerler görenlerinde, gije patyşanyň bagynyň ýolundan, iki diwaryň arasyndaky derwezeden çykyp, Araba düzlüğine tarap gaçyp gitdiler. ⁵Emma babyllylaryň goşuny olaryň yzyndan kowdy we Ýeriho düzlüginde yzlaryndan ýetip, Sidkiýany tutdy. Onsoň babyllylar ony tutup, Hamat ýurdunyň Ribla galasynda

bolan Babyl patyşasy Nebukadnesaryň ýanyna getirdiler, ol hem Sidkiýa barada höküm çykardy. ⁶Babyl patyşasy Riblada Sidkiýanyň ogullaryny öz gözünüň alnynda öldürtdi. Şeýle-de, ol Ýahudanyň ähli ýolbaşçylaryny öldürtdi. ⁷Ol Sidkiýanyň gözlerini oýdurdy, ony zynjyr bilen daňyp, Babylla alyp gitdi. ⁸Babyllylar patyşanyň köşgüni, halkyň öýlerini ýakdylar we Iýerusalimiň diwarlaryny ýykdy. ⁹Janpenalaryň baştutany Nebuzaradon halkyň şäherde aman galanlarynyň, Babyl patyşasynyň tarapyna geçen gaçgaklar bilen beýleki galan ilatyň baryny ýesir edip äkitdi. ¹⁰Emma janpenalaryň baştutany şol wagt ýurtdaky hiç bir emlägi bolmadyk garyp-gasarlara üzüm baglary bilen ekin meýdanlaryny berdi.

¹¹Babyl patyşasy Nebukadnesar janpenalaryň baştutany Nebuzaradona Ýermeyä barada şeýle buýruk berdi: ¹²«Ony al-da, oňa gowuja göz-gulak bol, hiç bir zeper ýetirme, näme sorasa, şony et». ¹³Janpenalaryň baştutany Nebuzaradon, köşk emeldary Nebuşazban, baş geňeşçi Nergal Şareser we Babyl patyşasynyň ähli beýleki ýolbaşçylary ¹⁴adam ýollap, Ýermeyany garawulhanadan getirdiler. Olar Şapanyň agtygy, Ahykamyň ogly Gedalyä ony öýüne äkitmegi tabşyrdylar. Şeýdip, Ýermeyä öz halkynyň arasynda galdy.

¹⁵Garawulhanada tussaglykdaka, Ýermeyä Rebbiň şu sözi aýan boldy: ¹⁶«Git-de, efiopiýaly Ebetmelege Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär diý: „Men bu şähre garşy aýdan sözlerimi ýagşylyk bilen däl-de, ýamanlyk üsti bilen amala aşyrar. Bular şol gün seniň gözleriňiň alnynda amala aşar. ¹⁷Emma ol gün Men seni halas ederin, muny Men – Reb aýdýandyryn.

Sen gorkup ýören adamlaryňyň eline düşmersiň. ¹⁸Men seni hökman halas ederin. Sen gylyçdan ölmersiň, Maňa bil baglandygyň üçin, sen öz janyňy gutaryp aman galarsyň“. Muny Reb aýdýandyr».

40-njy bap

Ýermeyä ikinji gezek boşadylýar

¹Babylla sürgün edilen ähli Iýerusalim we Ýahuda ýesirleri bilen birlikde Ýermeyä hem zynjyr bilen baglanyp, Rama äkidildi. Ol ýerde janpenalaryň baştutany Nebuzaradon Ýermeyany tanap, ony boşatdy. Soňra Ýermeyä Rebbiň sözi aýan boldy. ²Janpenalaryň baştutany Ýermeyany ýanyna çagyryp, oňa şeýle diýdi: «Bu ýurduň üstünden betbagtlyk inderjekdigi hakynda Hudaýyň Reb aýdypdy. ³Ine, ony inderip, aýdyşy ýaly hem etdi. Bu zatlaryň bary Rebbe garşy günä edendigiňiz we Oňa gulak asmandygyňyz üçin siziň başyňyzdan indi. ⁴Indi men seni elleriňi zynjyrdan boşadaýyn. Eger meniň bilen Babylla gitmek isleseň, ýör, gideli, men saňa göz-gulak bolaryn. Emma meniň bilen Babylla gitmek islemeseň, onda gal. Ine, önünde tutuş ýurt ýatyr! Nirä gitmek gözüňe hoş ýaksa we dogry bolsa, şoňa git». ⁵Ýermeyä entek jogap gaýtarmanka, ol ýene sözünü dowam etdi: «Babyl patyşasy tarapyndan Ýahuda şäherlerine häkim goýlan Şapanyň agtygy, Ahykamyň ogly Gedalyänyň ýanyna git-de, onuň bilen bile halkyň arasynda ýaşaber ýa-da nirä gitmegi dogry hasaplasaň, şoňa-da git». Şeýleklikde, janpenalaryň baştutany oňa azyk-owkat we peşgeşler berip, ony ýola saldy. ⁶Onsoň Ýermeyä Mispadaky Ahykamyň ogly Gedalyänyň ýanyna gitdi. Mispa baryp, onuň bilen birlikde ýurtda galan halkyň arasynda ýaşady.

Ýahudanyň häkimi Gedalya

(2 Patyşalar 25:23-24)

⁷Söweş meýdanyndaky ähli goşun serkerdeleri bilen olaryň adamlary Babyl patyşasynyň Ahykamyň ogly Gedalyany häkim edip belländigi we Babyla sürgün edilmedik garyp erkekleri, aýallary, çagalary oňa tabşyrandygy barada eşitdiler. ⁸Netanýanyň ogly Ysmaýyl, Kareýanyň ogullary Ýohanan hem Ýonatan, netopaly Tanhumetiň ogly Seraýa we magakatlynyň ogly Ýazanýa dagy öz goşunlary bilen Mispadaky Gedalyanyň ýanyna geldiler. ⁹Ahykamyň ogly, Şapanyň agtygy Gedalya olara we olaryň goşunyna ant içip, şeýle diýdi: «Babyllylara gulluk etmekden gorkmaň. Ýurtta galyp, Babyl patyşasyna gulluk ediň. Şonda özüňize oňat bolar. ¹⁰Men bolsam bu ýere geljek babyllylaryň önünde size wekilçilik eder ýaly, Mispada galjak. Emma siz miweler ýygyp, şerap, ýag ýygnaň. Olary ammaryňyzda goýuň-da, eýelän şäherleriňizde ýaşaberiň». ¹¹Mowapda, ammonlaryň arasynda, Edomda we başga ýurtlarda ýaşayan ähli ýahudalar-da Babyl patyşasynyň Ýahuda ýurdunda bir topary aman galdyrandygyny, olaryň üstlerinden Şapanyň agtygy, Ahykamyň ogly Gedalyany häkim belländigini eşitdiler. ¹²Ýahudalaryň ählisi dargadylan ýerlerinden yzlaryna dolandylar. Olar Ýahuda ýurduna, Mispada ýaşayan Gedalyanyň ýanyna geldiler. Gaty köp miwe ýygnaý, boletin şerap öndürdiler.

¹³Kareýanyň ogly Ýohanan bilen söweş meýdanyndaky ähli goşun serkerdeleri Mispadaky Gedalyanyň ýanyna gelip, ¹⁴oňa: «Ammonlaryň patyşasy Bagalysyň seni öldürtmek üçin, Netanýanyň ogly Ysmaýyly iberendigini

bilýärsiňmi?» diýdiler. Emma Ahykamyň ogly Gedalya olara ynanmady. ¹⁵Onsoň Kareýanyň ogly Ýohanan Mispada Gedalya bilen gizlinlikde gepleşip: «Gel, men gidip, Netanýanyň ogly Ysmaýyly öldüreýin, muny hiç kim bilmez. Bolmasa, ol seni öldürer we ýanyňa ýygananan ähli ýahudalar dargar. Ýahudada aman galanlar hem heläk bolsunmy?» diýdi. ¹⁶Emma Ahykamyň ogly Gedalya Kareýanyň ogly Ýohana: «Sen Ysmaýyl hakda ýalan sözleýärsiň. Bu işi etme!» diýdi.

41-nji bap

Ysmaýyl Gedalyany öldürýär

¹Ýedinji aýda patyşa neslinden we patyşanyň ýolbaşçylarynyň biri bolan Elişamanyň agtygy, Netanýanyň ogly Ysmaýyl özüniň on adamy bilen Mispadaky Ahykamyň ogly Gedalyanyň ýanyna geldi. Ol ýerde bile iýip-içip otyrkalar, ²Netanýanyň ogly Ysmaýyl bilen onuň ýanyndaky on adam turup, Babyl patyşasynyň ýurduň üstünden bellän häkimi Şapanyň agtygy, Ahykamyň ogly Gedalyany gylyç bilen öldürdi. ³Ysmaýyl Mispada Gedalya bilen bile bolan ähli ýahudalary-da, ol ýerdäki babyl esgerlerini-de öldürdi.

⁴Gedalya öldürilenden bir gün geçen soň, entek muny hiç kim bilmeýärkä, ⁵Şekemden, Şilodan we Samariýadan segsen adam geldi. Olaryň sakgallary syrylgdy, eginbaşlary sal-saldy, bedenlerine ýara salnypdy, ellerinde bolsa Rebbiň öýüne getirmek üçin galla sadakasy bilen ýakymly ysly tütetgi bardy. ⁶Olary garşylamak üçin, Mispadan Netanýanyň ogly Ysmaýyl geldi. Ol aglaý-aglaý adamlaryň deňine gelip, olara: «Ahykamyň ogly Gedalyanyň ýanyna

baryň» diýdi. ⁷Olar şäheriň içine girenlerinde, Netanýanyň ogly Ysmaýyl bilen onuň ýanyndaky adamlar olary öldürip, gurruk guýa taşladylar. ⁸Ýöne olaryň arasyndan on adam: «Bizi öldürme! Biz iň meýdanda gizläp goýan bugdaýymyz, arpamyz, ýagymyz we balymyz bar» diýdi. Şeýlelikde, ol pikirinden dänip, olary ýoldaşlary bilen birlikde öldürmedi. ⁹Ysmaýyl öldüren adamlarynyň jesetleriniň baryny gurruk guýa taşlady. Muny öň Asa patyşasy Ysraýyl patyşasy Bagşadan goranmak üçin gazdyrpydy. Netanýanyň ogly Ysmaýyl ony adam jesedinden doldurdy. ¹⁰Onsoň Ysmaýyl janpenalaryň baştutany Nebuzaradonyň Mispada Ahykamyň ogly Gedalya beren halkynyň ählisini, patyşanyň gyzlaryny, umuman, ol ýerde aman galan halkyň hemmesini ýesir aldy. Netanýanyň ogly Ysmaýyl olary ýesir alyp, ammonlaryň tarapyna geçmek üçin ýola düşdi.

Ýohanan halky halas edýär

¹¹Emma Kareýanyň ogly Ýohanan we onuň ýanyndaky ähli goşun serkerdeleri Netanýanyň ogly Ysmaýylyň eden pis işlerini eşidenlerinde, ¹²adamlarynyň baryny alyp, Netanýanyň ogly Ysmaýyl bilen uruşmaga gitdiler. Olar ony Gibgondaky äpet howzuň başyndan tapdylar. ¹³Ysmaýylyň ýanyndaky adamlaryň hemmesi Kareýanyň ogly Ýohanan bilen onuň goşun serkerdelerini görenlerinde begendiler. ¹⁴Şeýlelikde, Ysmaýylyň Mispadan ýesir alan adamlarynyň bary yzyna öwürlip, Kareýanyň ogly Ýohana goşuldy. ¹⁵Emma Netanýanyň ogly Ysmaýyl sekiz adamy bilen Ýohananan gaçyp, ammonlaryň ýanyna gitdi. ¹⁶Kareýanyň ogly Ýohanan ýanyndaky

goşun serkerdeleri bilen aman galanlaryň hemmesini: esgerleri, aýallary, çagalary we köşk agtalaryny Gibgondan yzlaryna getirdi. Netanýanyň ogly Ysmaýyl Mispada Ahykamyň ogly Gedalyany öldüreninden soň, olary ýesir alypdy we Gibgona getiripdi. ¹⁷⁻¹⁸Ýurduň üstünden Babyl patyşasynyň bellän häkimi Ahykamyň ogly Gedalyany Netanýanyň ogly Ysmaýylyň öldürendigi üçin, olar babyllylardan gorkýardylar we olardan gaçmak üçin Müsüre tarap ýola düşdüler. Olar Beýtullahamyň golaýyndaky Gerut Kimhamda saklandylar.

42-nji bap

Halk Ýermeyadan Rebbiň islegini bilip bermegini soraýar

¹Onsoň goşun serkerdeleri, Kareýanyň ogly Ýohanan, Hoşaýanyň ogly Ýezanya ^a we uludan-kiçä ähli halk golaýa gelip, ²Ýermeyä pygambere şeýle diýdiler: «Haýyşymyzy berjaý etmegiňi towakga edýäris, biziň üçin, bu aman galanlar üçin Hudaýyň Rebbe dileg et. Öz gözün bilen görşün ýaly, biz köpçülikdik, indi bolsa azalyp galdyk. ³Nirä gitmelidigimizi, näme iş etmelidigimizi, goý, Hudaýyň Reb bize görkezsin». ⁴Ýermeyä pygamber olara: «Bolýar, ine, aýdýşyňyz ýaly, men Hudaýyň Rebbe dileg ederin we Reb näme jogap berse, ony size aýan ederin. Sizden hiç zadý ýaşyrmaryn» diýdi. ⁵Olar Ýermeyä ýene şeýle diýdiler: «Eger Hudaýyň Rebbiň bize bildirmek üçin saňa aýan eden her bir sözünü ýerine ýetirmesek, goý, Rebbiň Özi bize garşy hakyky we wepaly şaýat bolsun. ⁶Ýagşy bolsa-da, ýaman bolsa-da, seni ýanyna iberýän

^a 42:1 Ýezanya – Ýezanýanyň beýleki ady Azaryä. Ýrm 43:2 seret.

Hudaýymyz Rebbe gulak asarys. Işimiz oňuna bolar ýaly, biz Hudaýymyz Rebbe gulak asarys».

⁷On günden soň, Ýermeýa Rebbiň sözi aýan boldy. ⁸Onsoň ol Kareýanyň ogly Ýohanany, onuň bilen birlikde goşun serkerdelerini we uludan-kiçä tutuş halky çagyrdy. ⁹Olara şeýle diýdi: «Dilegiňizi mälim etmegim üçin meni Ysraýyl Hudaýy Rebbiň huzuryna iberdiňiz. Ol hem şeýle diýýär: ¹⁰„Eger siz şu ýurtda galsaňyz, Men sizi guraryn, ýykmaryn; bina ederin, sogrup taşlamaryn. Çünki Men siziň başyňyzdan inderen betbagtçylygyma ökünýärim. ¹¹Babyl patyşasyndan gorkmaň. Siz ondan gorkýardyňyz, emma indi ondan gorkmaň. Muny Reb aýdýandyr. Çünki sizi halas etmek we onuň elinden gutarmak üçin Men siziň bilendirin. ¹²Men onuň size rehimi iner ýaly ederin, şonda onuň size haýpy gelip, sizi öz ýurduňyza iberer“.

¹³Emma siz: „Biz bu ýurtda ýaşajak däl“ diýseňiz we Hudaýyňyz Rebbe gulak asman, ¹⁴„Ýok, biz Müsür ýurduna gitjek, ol ýerde uruş garasyny görmeris, surnaý sesini eşitmeris, çöreksiz açlyk çekmeris, biz ol ýerde ýaşarys“ diýseňiz, ¹⁵Rebbiň sözünü diňläň, eý, Ýahudanyň aman galanlary! Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Eger siz Müsüre gidip, ol ýerde ornaşmagy karar etseňiz, ¹⁶gorkýan gyljyňyz ol ýerde yzyňyzdan ýeter, gorkýan açlygyňyz Müsürde siziň ýakaňyzdan ýapyşar we siz ol ýerde ölersiňiz. ¹⁷Ornaşmak üçin Müsüre gitmegi karar eden her kes gyljydan, açlykdan we mergiden öler. Başlaryndan inderjek betbagtlygymdan hiç kim diri galmaz we hiç kim gaçyp gutulmaz“.

¹⁸Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Ýerusalim halkynyň

üstüne gahar-gazabymy döküşim ýaly, Müsüre gitseňiz, siziň üstünüze-de gaharymy dökerin. Siz nälete, howpa, utanja we gargyşa sezewar bolarsyňyz. Bu ýere gaýdyp gellersiňiz“. ¹⁹Eý, Ýahudanyň aman galanlary, Reb size: „Müsüre gitmäň“ diýip buýurdy. Bilip goýuň, bu gün muny size duýdurandyryn. ²⁰Meni Hudaýyňyz Rebbiň ýanyna iberip: „Biziň üçin Hudaýymyz Rebbe dileg et; Hudaýymyz Rebbiň aýdan ähli zatlaryny bize bildir, biz-de ýerine ýetireris“ diýeniňizde, siz uly hata goýberdiňiz. ²¹Men ony size bu gün habar berdim, emma Hudaýyňyz Rebbiň meniň üstüm bilen size aýdan sözleriniň hiç birine gulak asmadyňyz. ²²Indi bolsa bilip goýuň, gidip, ýaşajak bolýan ýeriňizde siz gyljydan, açlykdan we mergiden ölersiňiz».

43-nji bap

Halk Müsüre gitmegi karar edýär

¹Ýermeýa tutuş halka özleriniň Hudaýy Rebbiň sözlerini, olaryň Hudaýy Rebbiň öz üsti bilen iberen sözleriniň baryny doly ýetirende, ²Hoşaýanyň ogly Azarýa, Kareýanyň ogly Ýohanana we tekepbir adamlar Ýermeýa şeýle diýdiler: «Sen ýalan sözleýärsiň! Hudaýymyz Reb seni bize: „Mesgen tutmaga Müsüre gitmäň“ diýmek üçin ýollanok. ³Babyllylar bizi öldürsinler ýa-da Babyla ýesir edip äkitsinler diýip, bizi olaryň eline tabşyrmak üçin Neriýanyň ogly Baruk seni biziň üstümize küşgürýär». ⁴Şeýdip, Kareýanyň ogly Ýohanana, goşun serkerdeleriniň hemmesi we tutuş halk Ýahuda ýurdunda ýaşamak babatda Rebbe gulak asmadylar. ⁵Kareýanyň ogly Ýohanana we goşun serkerdeleri öň ähli milletlere dargadylyp, indi Ýahuda ýurduna dolanyp gelen halkyň

aman galanlarynyň baryny alyp gitdiler. ⁶Olaryň arasynda janpenalaryň baştutany Nebuzaradonyň Şapanyň agtygy Ahykamyň ogy Gedalyanyň ýanynda galdyran erkekleri, aýallary, çagalary, patyşanyň gyzlary – ähli adamlary, Ýermeýa pygamber we Neriýanyň ogy Baruk dagy hem bardy. ⁷Olar Rebbe gulak asman, Müsür ýurduna gitdiler we Tahpanhese geldiler.

⁸Onsoň Tahpanhesde Ýermeýa Rebbiň şu sözi aýan boldy: ⁹«Eliňe uly daşlar al-da, Tahpanhesde faraonyň köşgüniň girelgesindäki meýdançanyň kerpiçleriniň arasynda göm. Muny ýahudalaryň gözleriniň alnynda et. ¹⁰Onsoň olara Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär diý: „Ine, Men Babylyň patyşasy bendäm Nebukadnesary bu ýere getirip, tagtyny bu gömen daşlarymyň üstünde guraryn. Nebukadnesar öz şa çadyryny bu daşlaryň üstünde diker. ¹¹Ol gelip, Müsür ýurduny weýran eder. Ölüme höküm edilen ölüme, sürgüne höküm edilen sürgüne, gylyja höküm edilen hem gylyja berler. ¹²Men Müsür hudaýlarynyň buthanalaryny oda ýakaryn. Babyl patyşasy butlaryň käbirini ýandyrar, käbirini-de ýany bilen äkider. Bir çopan öz ýapynjasyny bürelerden nähili tämizleýän bolsa, Müsür ýurduny hem şeýle tämizlä. Soňra Babyl patyşasy ýerden sag-aman çykar. ¹³Ol Müsürdäki Gün hudaýynyň buthanasynyň dikme daşlaryny ýykar we Müsür hudaýlarynyň ähli buthanalaryny oda berer“».

44-nji bab

Rebbiň Müsürdäki Öz halkyna ýollan habary

¹Müsüriň Migdol, Tahpanhes, Memfis galalarynda we Patros welaýatynda

ýaşayan ähli ýahudalar hakda Ýermeýa Rebbiň şu sözi aýan boldy: ²⁻³«Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Siz Meniň Iýerusalim bilen tutuş Ýahuda şäherleriniň başyndan inderen betbagtçylyklarymy gördüňiz. Siziň özüňiz, ol şäherliler we ata-babalaryňyz tanamaýan başga hudaýlaryňyza ýakymly ysly tütetgi ýakmaga, olara gulluk etmäge gidip, Meniň gaharymy getirdiňiz. Şol sebäpli, ine, bu gün şäherler weýran boldy we ilatsyz galdy“. ⁴Men siziň ýanyňyza yzly-yzyna gullarym bolan pygamberlerimi iberip: „Bu nejis işi etmän, Men ony ýigrenýärin“ diýdim. ⁵Emma olar diňlemediler, gulak asmadylar, başga hudaýlara tütetgi ýakdylar, erbetliklerinden hiç dönmediler. ⁶Munuň üçin gahar-gazabym dökülip, Ýahudanyň şäherlerinde, Iýerusalim köçelerinde lowlady; olar edil bu günküsi ýaly weýran we haraba bolup ýatýrlar.

⁷Indi bolsa Ysraýylyň Hudaýy, Hökmürowan Beýik Hudaý şeýle diýýär: „Näme üçin siz öz başyňyzdan bu ägirt uly betbagtçylygy inderýärsiňiz? Özüňizden soň hiç kim galmaz ýaly, Ýahudadan erkegi, aýaly, çaga-çugany we bäbegi gyryp taşlajaksyňyzmy? ⁸Näme üçin ornaşmaga barýan ýurduňyz bolan Müsürde başga hudaýlara tütetgi ýakyp, öz eden işleriňiz bilen Meniň gaharymy getirýärsiňiz? Siz öz başyňyzdan betbagtlyk inderip, dünýäniň ähli milletleriniň arasynda özüňizi nälele we utanja sezewar edersiňiz. ⁹Ýahuda ýurdunda, Iýerusalimiň köçelerinde ata-babalaryňyzyň, Ýahuda patyşalarynyň, olaryň aýallarynyň, özüňiziň we aýallaryňyzyň eden pis işlerini unutdyňyzmy? ¹⁰Olar bu güne çenli toba etmediler, gorkmadylar, siziň we ata-babalaryňyzyň önünde

goýan kanunlaryma we parzlaryma eýermediler“.

¹¹Şonuň üçin Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Men üstüňizden betbagtlyk inderip, tutuş ýahuda halkynyň soňuna çykmak kararyna geldim. ¹²Müsüre gidip, ol ýerde ornaşmagy ýüregine düwen Ýahudanyň aman galanlaryny ýok edip taşlaryn, olaryň hemmesi Müsür ýurdunda heläk bolarlar. Olar gylyçdan we açlykdan gyr-larlar, uludan-kiçä hemmesi gylyçdan we açlykdan ölerler. Olar nälete, howpa, utanja we gargyşa sezewar bolarlar. ¹³Müsür ýurdunda ýaşaýanlary-da Men gylyç, açlyk we mergi bilen Iýerusalimi jezalandyryşym ýaly jezalandyrarın. ¹⁴Ýaşamak üçin Müsüre giden ýahudalylaryň aman galanlarynyň hiç biri-de gaçyp gutulmaz, diri galyp, Ýahuda ýurduna dolanyp barmaz. Ol ýere dolanyp barmagy näçe isleseler-de, ol ýerden gaçanlaryň diňe käbiri dolanyp barar“.

¹⁵Onsoň aýallarynyň başga hudaýlara tütetgi ýakýanyny bilýän ähli erkekler, ol ýerde duran ähli aýallar, uly jemagat – Müsür ýurdundaky Patrosda ýaşaýan tutuş halk Ýermeyä şeýle jogap berdiler: ¹⁶«Biz seniň Rebbiň adyndan aýdýan sözleriňe gulak asmarys. ¹⁷Tersine, biz ähli zady öz eden kasamymyza laýyk ederis. Asman melikesine tütetgi ýakarys we oňa içgi sadakasyny hödürleris. Biziň özümiz, ata-babalarymyz, patyşalarymyz we ýolbaşçylarymyz Ýahuda şäherlerinde, Iýerusalim köçelerinde näme eden bolsak, şony hem ederis. Şol döwürde biz bolein iýip-içerdik, gülläp öserdik, ýamanlyk garasyny görmezdik. ¹⁸Emma biz asman melikesine tütetgi ýakmagy we oňa içgi sadakasyny hödürlemegi bes edenimizden soň bar zada mätäçlik çekýäris, gylyçdan we açlykdan

heläk bolýarys». ¹⁹Aýallar ýene-de: «Hawa, biz asman melikesine tütetgi ýakyp, içgi sadakasyny hödür etdik. Emma biz onuň keşbinde kökeler bişirip, oňa içgi sadakasyny hödür edenimizde ärlerimiz mundan bihabar bolandyr öýdäňizmi?»

²⁰Onsoň Ýermeyä halka, erkeklere we aýallara, ýagny özüne jogap berýän ähli halka şeýle diýdi: ²¹«Siziň özüňiziň, ata-babalaryňyzyň, patyşalaryňyzyň, ýolbaşçylaryňyzyň, ýurduň halkynyň Ýahuda şäherlerinde we Iýerusalimiň köçelerinde tütetgi ýakanyňyzy Reb ýadyndan çykardymy? Mundan Onuň habary ýokmudyr? ²²Reb edýän pis işleriňizden we nejis zatlaryňyzdan ýaňa mundan artyk saklanyp bilmedi. Munuň üçin ýurduňyz bu günki bolşy ýaly, iltas-syz harabaçylyga öwrüldi, howpa we gargyşa sezewar boldy. ²³Siz tütetgi ýakdyňyz, Rebbe garşy günä etdiňiz, Rebbe gulak asmadyňyz, Onuň kanunlaryny, parzlaryny we permanlaryny berjaý etmediňiz. Şonuň üçinem, ine, başyňyzdan bu günki bela-beterler indi».

²⁴Ýermeyä ähli halka we aýallara ýene şeýle diýdi: «Eý, Müsür ýurdundaky ähli ýahudalylar, Rebbiň sözünü diňläň! ²⁵Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Siz aýallaryňyz bilen birlikde asman melikesine tütetgi ýakmak we oňa içgi sadakasyny hödürlemek üçin beren wadamyzy berjaý ederis diýip, agzyňyz bilen aýtdyňyz we eliniň bilen etdiňiz. Bolýar, hany beren sözüňizi ýerine ýetiriň-dä, wadaňyzy berjaý ediň-dä!“ ²⁶Ýöne, eý, Müsür ýurdunda ýaşaýan ähli ýahudalylar, Rebbiň sözünü diňläň: „Men Öz barlygymdan ant içdim, mundan beýläk tutuş Müsür ýurdunda ýahudalylar Meniň adymy agzamaz. Muny Reb aýdýandyr. Olaryň hiç biri diri Hökmürowan Rebden ant içýärin

diýmez. ²⁷Men olary ýagşylyk üçin däl-de, ýamanlyk üçin aňtaýaryn. Müsür ýurdundaky ýahudalaryň hemmesi doly gyrlyp ýok bolýança, gylçdan we açlykdan heläk bolarlar. ²⁸Gylçdan gaçyp gutulan diňe az sanly adamlar Müsür ýurdundan Ýahuda ýurduna gaýdyp gelerler. Müsüre ornaşmaga gelen ýahuda halkyndan aman galanlar şonda Meniň sözümniň ýa-da olaryň sözünini amala aşýandygyny bilerler. ²⁹Sizi bu ýerde jezalandyrmagym, özüňiz üçin bir alamat bolar, muny Reb aýdýandyr. Şonda Meniň siziň garşyňyza aýdan sözlerimiň amala aşjakdygyny bilersiňiz“. ³⁰Reb şeýle diýýär: „Ýahuda patyşasy Sidkiýany janynyň kastyna çykan düşmany Babyl patyşasy Nebukadnesaryň eline berşim ýaly, Müsür patyşasy faraon Hoprany-da janynyň kastyna çykan düşmanlarynyň eline bererin“».

45-nji bap

Baruga gelen habar

¹Ýahuda patyşasy Ýoşyýanyň ogly Ýehoýakymyň şalygynyň dördünji ýylynda Neriýanyň ogly Baruk Ýermeýanyň dilinden şu sözleri kitaba ýazyp otyrka, Ýermeýa pygamberiň oňa aýdan sözi: ²«Eý, Baruk! Ysraýyl Hudaýy Reb saňa şeýle diýýär: ³Sen: „Dat günüm! Çünki Reb derdime gaýgy-hasrat goşdy, ahyňalamdan ýaňa tapdan düşdüm, rahatlyk tapmaýaryn“ diýdiň. ⁴Reb Baruga şeýle diýýär diýip aýt: «Ine, tutuş ýer ýüzünde dikenimi ýykaryn, ekenimi sogrup taşlaryn. ⁵Neçün sen özüňe çendenaşa köp soraýarsyň? Sorama, çünki Men bütün adamzadyň başyndan betbagtlyk indererin. Muny Reb aýdýandyr. Emma nirä gitseň-de, sylag hökmünde janyňy aman saklaryn».

46-njy bap

Müsür hakyndaky pygamberlik

¹Milletler hakynda Ýermeýa pygambere Rebbiň sözi aýan boldy. ²Bu Müsür hakdadyr. Ýahuda patyşasy Ýoşyýanyň ogly Ýehoýakymyň şalygynyň dördünji ýylynda, Babyl patyşasy Nebukadnesaryň Ýewfrat derýasynyň ýakasyndaky Karkemişde Müsür patyşasy faraon Nekonyň goşunyny derbi-dagyn etjekdigi hakyndaky habardyr: ³Uly hem kiçi galkanlary taýýarlap, söweşe giriň!

⁴Atlary eýerläp, münüň, eý, atlylar!
Tuwulgaňyzy geýip, ornuňyzda duruň,
naýzalary ýiteldiň we sowutlar geýiň.

⁵Men näme görýärin?
Olar gorkup, yza çekildiler.
Batyrlary ýere çalňyp,
yzlaryna garaman gaçdylar.
Ähli tarapdan howp abanýar.
Muny Reb aýdýandyr.

⁶Ýüwrük gaçyp gutulmaz,
batyr halas bolup bilmez;
demirgazykda, Ýewfradyň kenarynda
olar büdräp ýykylarlar.
⁷Ol nämendir Nil kimin daşyp,
suwlar kimin çaykanyan?
⁸Ol Müsürdir, Nil deý joşup,
suwlar kimin çaykanyan.
Ol diýdi: «Men beýgelip, ýer
ýüzünü gaplaryn,
şäherleri ilaty bilen birlikde ýok ederin».

⁹Eý, atlar, ýel bolup uçun!
Eý, söweş arabalar, däliräp çapyň!
Eý, batyrlar, galkanly Efiopiýa we Put,

eý, eli ýaýly lutlar, orta söweşe
çykyň!

¹⁰ Bu gün Gudratygüýçli–
Hökmürowan Rebbiň günüdür;
bu gün ýagylaryndan ar
alynýan öç günüdür;
gylç olary iýip doýar, ganlaryny
içip serhoş bolar;
çünki demirgazyk ýurdunda,
Ýewfradyň kenarynda
Hökmürowan Taňry Rebbe
gurbanlyk berilýär.

¹¹ Eý, biçäre Müsür halky,
Gilgada git-de, melhem al!
Dermany köp içmegiň puçdur;
seniň derdiňe şypa ýokdur.

¹² Seniň utanjyňy milletler eşitdiler,
ýer ýüzüne doldy dady-perýadyň.
Iki urşujy biri-birine büräp,
ikisi-de birlikde ýere ýazyldy.

¹³ Babyl patyşasy Nebukadnesaryň uruş-
mak üçin Müsür ýurduna geljekdigi
barada Ýermeyä pygambere Rebbiň şu
sözi aýan boldy:

¹⁴ «Müsürde ygılan ediň, Migdolda
eşitdirin,
Memfisde we Tahpanhesde
eşitdirip, şeýle diýin:
„Taýýar boluň, ornuňyzda duruň,
gylç daşyňdakylary gyryp
gutarýar“.

¹⁵ Näme üçin öküz hudaýyň – Apys
gaçdy? ^a
Ol näme üçin durup bilmedi?
Çünki ony Reb ýer bilen ýegsan
etdi.

¹⁶ Köp esgerler büdredi,
biri-biriniň üstüne ýykylyp:
„Turuň, zalym gylçdan gaçyp, öz
halkymyza,

dogduk mekanymyza dolanalýň“
diýdiler.

¹⁷ Ol ýerde: „Müsür patyşasy faraon
bir ýañra,
ol pursady elden syppyrdy“
diýip gygyryň.

¹⁸ Ady Hökmürowan Reb bolan
Patyşa şeýle diýýär:
„Öz barlygymdan ant içýärim:
biri geler –
ol daglar içinde beýik Tabor dagy
kimindir,
deňiz ýakasyndaky Karmel
dagy deýdir.

¹⁹ Eý, Müsüriň ilaty,
goşuňy düw, sürgün edilersiň!
Memfis weýran bolar,
ilatsyz bir haraba döner.

²⁰ Müsür bir enaýyja göle bolsa-da,
demirgazykdan oňa gögeýin çozar.

²¹ Hakyna tutulan esgerleri
baga bakylan öküz kimin bolsa-da,
olar-da yza dönüp, bilelikde gaçdylar.
Öz orunlarynda durup bilmediler.
Çünki başlaryna heläkçilik
günleri,
jezalandyryljak günleri ýetip geldi.

²² Duşman goşuny bilen hüjüm
edende,
ol süýrenip gaçýan ýylan ýaly
haşşyldar.

Duşman ağaç çapýan deý
Müsüre garşy eli paltaly çozar.

²³ Gür bolsa-da, tokaýyny çaparlar,
muny Reb aýdýandyr.
Olar çekirtgelerden-de köpdür,
hasaby ýok, san-sajaksyzdyr.

²⁴ Müsür gyzlary uýada galar,
demirgazyk halkynyň eline
berler“.

^a 46:15 *Näme üçin öküz hudaýyň – Apys gaçdy?* – bu jümle käbir golýazmalarda *Näme üçin batyrlar ýere serildi?* diýip düş gelýär.

²⁵Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär: „Men Tebes şäheriniň hudaýy Amony, faraony, Müsüri, onuň hudaýlaryny, patyşalaryny jezalandyryryn. Faraona bil baglanlary ²⁶olaryň janlarynyň kastyna çykan Babyl patyşasy Nebukadnesar bilen onuň serkerdeleriniň eline tabşyryryn. Şondan soň Müsür gadymkysy ýaly ýene ilatly bolar. Muny Reb aýdýandyr“.

²⁷Gorkma, eý, gulum Ýakup, howatyrklanma, eý, Ysraýyl!
Çünki Men seni uzak ýerlerden, nesliňi sürgün edilen ýurdundan gutararyn.
Ýakup yzyna dolanyp, dynç hem asuda bolar,
indi ony hiç kim gorkuzmaz.
²⁸Gorkma, eý, gulum Ýakup, çünki Men seniň bilendirin.
Seni aralaryna dargadan milletlerimiň baryny ýok etsem-de,
seniň soňuňa çykmaryn.
Emma saňa adalatly temmi bererin,
seni jezasyz galdyrmaryn.
Muny Reb aýdýandyr».

47-nji bap

Piliştliler hakyndaky pygamberlik

¹Faraonyň Gazany ýeňmezinden öň, piliştliler hakynda Ýermeýa Rebbiň şu sözi aýan boldy: ²«Reb şeýle diýýär: „Demirgazykdan suwlar joşup, derýa kimin dolup-daşar-da, ýurdy we ondaky ähli zatlary, şäheri hem ýaşajylaryny basar. Adamlar dady-perýat ederler,

ýurduň bütin halky ahy-nala çeker.

³Daýaw atlaryň toýnak sesinden, söweş arabalarynyň takyrdysyndan, tigrirleriniň seslerinden ýaňa elleri tapdan düşen atalar öwrülip, çagalaryna ýardam bermezler.

⁴Çünki ähli piliştlileriň ýok ediljek günü geler.

Sura bilen Sidona kömek edip biljek
aman galanlaryň ählisi ýok ediler.
Reb Kaptoryň kenarynda aman galan
piliştlileri derbi-dagyn eder.

⁵Gaza saçyny ýolar,
Aşkelon sus bolar.
Eý, barja aman galanlar, haçana çenli özüňizi ýaralajak?

⁶Eý, Rebbiň gylyjy!
Sen haçana çenli köşeşjek däl?
Gynyňa gir, ynjal-da, asuda bol.

⁷Reb oňa tabşyryk berensoň,
ol nädip köşeşsin?
Ol ony ol ýere – Aşkelona, deňiz kenaryna garşy ýollady“».

48-nji bap

Mowap hakyndaky pygamberlik

¹Mowap hakynda Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan Reb şeýle diýýär:

«Nebonyň halyna waý!

Çünki ol haraba döndi.

Kirýataým ryswa bolup, basylp alyndy;
gala masgara bolup, weýran edildi.

²Indi Mowaba öwgi aýdylmaz;
Heşbonda oňa garşy dildüwşük gurdular^a:

^a 48:2 Ýewreýçe *Heşbon* we *dildüwşük gurdular* diýen sözleriň aýdylyşy meňzeşdir.

„Geliň, millet bolmaz ýaly, ony
ýok edeliň“ diýdiler.
Eý, Madmen, seniň sesiň
gapylar^a,
gylýç seni kowalar.
³ Horonaýymdan dady-perýat
eşidilýär:
„Harabaçylyk, uly weýrançylyk!“
⁴ Mowap derbi-dagyn boldy,
balalarynyň perýady eşidildi.
⁵ Aglaý-aglaý Luhyt ýolundan
çykýarlar,
olar Horonaýym eňnide
weýrançylyk perýadyny
eşidýärler.
⁶ Gaçyň! Janyňzy halas ediň,
çöldäki ýylgyn kimin boluň.
⁷ Eý, Mowap, öz eden işleriň üçin,
hazynaňa bil baglanyň üçin
tutularsyň.
Ruhanylary hem emeldarlary
bilen
Kemoş^b sürgün ediler.
⁸ Rebbiň aýdyşy ýaly,
ähli şähre heläkleýji döküler,
bir şäher-de gutulmaz,
jülge ýok bolar, düzlük berbat
bolar.
⁹ Mowap topragyna duz dökün,
ol hökman weýran ediler;
onuň şäherleri-de ýumrulyp,
ol ýerde hiç kim ýaşamaz.
¹⁰ Nälet bolsun Rebbiň işine ýaltalyk
edýäne,
Onuň gylýjyny gan dökmekden
saklaýana!
¹¹ Mowap ýaşlygyndan rahat ýaşady,
ol hiç haçan sürgün edilmedi.
Çaýkalmadyk al-elwan şerap deý
ol gapdan-gaba boşadylmady.

Şeýdip, tagamy özünde galdy,
özünüň hoşboý ysyny ýitirmedi.
¹² Emma ony gapdan-gaba boşatjak
adamlary iberjek günlerim geler. Mu-
ny Reb aýdýandyr. Ony dökerler, onuň
gaplaryny boşadarlar, küzelerini bö-
lek-bölek ederler. ¹³ Ysraýyl halky bil
baglan Beýtelinden nähili utanan bolsa,
Mowap-da öz hudaýy Kemoşdan utanar.
¹⁴ Siz nädip: „Biz edermen hem güýçli
urşujdyrys“ diýip bilýärsiňiz?
¹⁵ Mowap weýran ediler,
şäherleri basylyp alnar.
Saýlama ýigitleri öldürilmek üçin
iberildi.
Muny ady Hökmürowan Reb bolan
Patyşa aýdýar.
¹⁶ Mowabyň heläkçiligi golaýlap
gelyär,
onuň muşakgaty gyssanyp
gelyär.
¹⁷ Eý, onuň töwereginde ýaşayanlar,
onuň adyny tanaýanlar, oňa ýas
tutup:
„Wah, gudratly hasa, şöhratly taýak
nädip döwüläýdi!“ diýiň.
¹⁸ Eý, Dibon galasynda ýaşayan
halk,
şan-şöhratdan düş-de, gurak
ýerde otur,
çünki Mowaby weýran ediji
seniň üstüne çozup,
galalaryňy weýran eder.
¹⁹ Eý, Arogerde mesgen tutan,
ýoluň ýakasynda dur-da, seret.
Gaçan erkekden we gutulan
aýaldan:
„Näme boldy?“ diýip sora.
²⁰ Mowap masgara boldy,
ol derbi-dagyn edildi.

^a 48:2 Ýewreýçe *Madmen* we *sesiň gapylar* diýen sözleriň aýdylyşy meňzeşdir.

^b 48:7 *Kemoş* – mowaplaryň hudaýy.

Perýat et we agla!

Mowabyň weýran bolandygyny

Arnonda yglan et.

²¹Tekizlikdäki şäherlere – Holona, Ýahsa, Meýpagada; ²²Dibona, Nebo, Beýtdiblataýyma; ²³Kirýataýyma, Beýtgamula, Beýtmegona; ²⁴Keriyota, Bosra we Mowabyň uzakdaky we golaýdaky ähli galalaryna höküm geldi. ²⁵Mowabyň güýç-kuwwaty gaçdy, gudraty kesildi. Muny Reb aýdýandyr. ²⁶Ony serhoş ediň, sebäbi ol Rebbe tekepbirlik etdi. Mowap öz gusugynda togalanar, ol ile masgara bolar. ²⁷Siz ysraýyl halkynyň üstünden gülmediňizmi? Eýsem, ol ogrular bilen bile tutuldymy? Näme ol hakda gürrüň edeniňizde, başyňyzy ýaýkaýarsyňyz?

²⁸Eý, Mowabyň ilyty,

şäherleri taşlap, gaýada ýaşan.

Höwürtesini kert gaýalaň

üstünde

ýasan gögerçin kimin boluň.

²⁹Biz Mowabyň tekepbirligi,

onuň çensiz gedemligi,

badyhowalygy, buýsanjaňlygy,

kalbynyň ulumsylygy barada

eşitdik.

³⁰Men onuň bihaýadygyny

bilýärim.

Onuň öwünmeleri boş, işleri

puçdur.

Muny Reb aýdýandyr.

³¹Şol sebäpli Mowap üçin ahy-nala

çekerin,

bütün Mowaba dady-perýat

ederin,

Kirharaset halky üçin ýas

tutaryn.

³²Eý, Sibmanyň üzüm agajy!

Saňa Ýasere aglan agymdan-da

köp aglaryn.

Seniň şahalaryň deňze,

Ýazer deňzine ýetdi.

Heläkleýji tomus miweleriňi,
üzüm hasylyňy weýran etdi.

³³Mowabyň bol miweli

baglaryndan,

ekin meýdanlaryndan

şatlyk we begenç zym-zyýat

boldy.

Üzüm sokusyndan akýan şeraby

kesdim.

Hiç kim şowhun bilen üzüm

depelemez;

şowhun bar, ýöne şatlyk

şowhuny däl.

³⁴Olar seslerini Heşbondan Elgala we Ýahasa çenli, Sogardan Horonaýyma we Eglat Şelişiýa çenli eşitdirdiler; Nimrim suwlary-da gurady. ³⁵Men Mowapda seždegälerde gurbanlyk hödür edeni we öz hudaýlaryna tütetgi ýakany ýok ederin. Muny Reb aýdýandyr. ³⁶Bu sebäpden ýüregim Mowap üçin gargy tüýdük kimin ahy-nala çekýär. Kirharaset halkynyň gazanan baýlyklary dargady, şonuň üçin hem ýüregim tüýdük kimin inleýär. ³⁷Her kimiň saç-sakgaly syryldy; ähli eller ýaralanan we ähli billere jul oralan. ³⁸Mowabyň ähli üçeklerinden we meýdançalaryndan diňe agy sesi gelyär. Çünki Men Mowaby halanmaýan gap kimin döwdüm. Muny Reb aýdýandyr. ³⁹Wah, ol nähili weýran boldy! Adamlar perýat edýärler. Wah, Mowap utançdan yzyna öwrülýär! Mowap töweregindäkileriň barysy üçin gülki we howp boldy.

⁴⁰Reb şeýle diýýär:

„Serediň! Duşman bürgüt kimin

uçup,

ganatlaryny Mowaba tarap

ýaýýar.

⁴¹Şäherler ele salnar, galalar

basylyp alnar.

Şol gün Mowabyň

urşujylarynyň ýüregi

- dogranda sanjy tutýan aýalyň
ýüregi kimin bolar.
- ⁴² Mowap Rebbe garşy
baş galdyrandygy üçin,
halk bolmakdan mahrum bolar.
- ⁴³ Eý, Mowabyň ilaty,
seniň öňünde howp,
gorp we duzak dur!
Muny Reb aýdýandyr.
- ⁴⁴ Howpdan gaçan gorpa ýykylar,
gorpdan çykan duzaga düşer,
çünki Meniň Mowap halkyny
jezalandyrjak günlerim gelýär.
Muny Reb aýdýandyr.
- ⁴⁵ Gaçanlar Heşbon kölegesinde
mejalsyz durdular.
Çünki Heşbondan ot, Sihon
galasynyň ortasyndan ýalyn
çykyp,
mowaplylaryň maňlaýyny,
pitneçileriň süýr depesini ýakyp
ýandyrar.
- ⁴⁶ Dat gününe, eý, Mowap!
Kemoş halky ýok edildi,
ogullaryň sürgün edildi,
gyzlaryň ýesir alyndy.
- ⁴⁷ Emma ahyrky günlerde Men
Mowabyň
öňki abadançylygyny gaýtaryp
bererin“.
- Muny Reb aýdýandyr.
Ine, Mowabyň jezasy şu ýerde
gutarýar».

49-njy bap

Ammonlar hakyndaky pygamberlik

- ¹ Reb ammonlar barada şeýle diýýär:
«Ýsraýylyň ogullary ýokmy?
Onuň mirasdary ýokmy?
Onda näme üçin Milkom Gady
eýeläp,
halky onuň şäherlerinde ýaşaýar?»

- ² Reb şeýle diýýär:
«Ammonlaryň Raba şäherine
uruş nagralaryny eşdirjek
günlerim geler.
Raba bir harabaçylyk üýşmegi
bolar,
obalary oda ýakylar.
Onsoň Ýsraýyl özüni eýelänleri
eýelär.
Muny Reb aýdýandyr.
- ³ Ahy-nala çek, eý, Heşbon!
Çünki Aý galasy weýran boldy!
Eý, Rabanyň obalary, perýat ediň,
jul guşanyp, ýas tutuň,
ekin meýdanlaryňyzda ikiýana
ylgaň.
Çünki ruhanylarydyr
ýolbaşçylary bilen
birlikde Milkom sürgün ediler.
- ⁴ Eý, biwepa gyz, neçün güýjüne
buýsanýaň?
Seniň güýjün gaçar.
Sen hazynalaryňa buýsanyp:
„Meniň üstüme kim çozar?“ diýdiň.
- ⁵ Ine, daş-töweregiňdäkileriň baryndan
üstüne howp indererin. Muny Gudraty-
güýçli–Hökmürowan Reb aýdýandyr. Siz
dargadylarsyňyz, her adam çem gelen
ýere gaçar; gaçanlary hiç kim ýygnamaz.
- ⁶ Emma mundan soňra Men ammonlaryň
öňki abadançylygyny gaýtaryp bererin.
Muny Reb aýdýandyr».

Edom hakyndaky pygamberlik

- ⁷ Edom hakda Hökmürowan Reb şeý-
le diýýär:
«Teýman şäherinde indi paýhas
ýokmy?
Danalarda maslahat galmadymy?
Olaryň akyldarlygy küteldimi?
- ⁸ Eý, Dedanyň ilaty, gaçyň,
yzyňyza öwrüliň, bukularda
gizleniň!

- Men Ysawy jezalandyran
wagtymda,
onuň başyndan betbagtlyk
indererin.
- ⁹ Eger üzümçiler bagyňa girse,
birki salkym üzüm
galdyrmazlarmy?
Gije öýüňe ogrular girse,
özlerine gereğini
ogurlamazlarmy?
- ¹⁰ Emma Ysawy çuw ýalaňaç edip,
Men eşigini sypyrarın,
onuň gizlin ýerini äşgär ederin,
ol özüni gizläp bilmez.
Onuň tohum-tiji,
dogan-garyndaşlary,
goňşulary heläk bolar, özi-de
ýok bolar.
- ¹¹ Ýetimleriňi taşla, olary diri
saklaryn.
Dul hatynlaryň hem Maňa bil
baglasyn».
- ¹² Reb şeýle diýýär:
«Jeza käsesinden içmäge laýyk
bolmadyklar içenlerinden soň,
heý-de, sen içmän, jezasyz
galarmyň?
Ýok, jezasyz galmarsyň,
jeza käsesinden hökman içersiň.
- ¹³ Çünki Öz barlygymdan ant içýäriň,
Bosra howpa, masgaraçylyga,
harabaçylyga, nälete sezewar
bolar».
- Muny Reb aýdýandyr.
- ¹⁴ Men Rebden bir habar eşitdim,
milletler arasyňa çapar ýollandy:
«Edoma çozmak üçin toplanyň,
söweşe aýaga galyň».
- ¹⁵ «Men seni milletler arasynda
kiçelderin,
ynsanlar arasynda ýigrenje
duçar ederin.
- ¹⁶ Düşen howpuň we tekepbir
ýüregiň
seni aldawa saldy.
Eý, gaýanyň jaýrygynda ýaşayan,
belent depeleriň çür başyny
eýelän!
Sen höwürtgäňi bürgüt kimin
belent uçutlarda gursaň-da,
Men seni ol ýerden aşak düşürerin.
Muny Reb aýdýandyr.
- ¹⁷ Edom howpa öwrüler, ol ýerden geçýän
her kes aňk-taňk bolup, onuň betbagtlyk-
laryna sykylyk çalar. ¹⁸ Edil Sodomyň,
Gomoranyň we olaryň goňşularynyň
ýer bilen ýegsan bolşy ýaly, ol ýerde
ýeke adam galmaz, hiç ynsan ýaşamaz.
Muny Reb aýdýandyr.
- ¹⁹ Men arslan kimin Iordan
jeňnelinden
ýap-ýasyl öri meýdana çykaryn.
Edomlary duýdansyz ol
meýdandan çykararyn.
Öz saýlanymy üstlerinden
baştutan belläriň.
Çünki Maňa meňzeş kim bar?
Menden hasabat sorajak kim?
Garşyma çykjak çopan kim?
- ²⁰ Munuň üçin Rebbiň Edom
hakdaky kararyny,
Teyman ilatyna niýetlän
maksadyny eşidiň:
Hakykatdan hem sürüleriniň iň
kiçisi-de dargadylar,
sürüleri olaryň kysmatyndan
ýaňa dowla düşerler.
- ²¹ Ýykylýanlaň gürpüldisinden ýaňa
ýer ýüzi sarsar,
gykylyklarynyň sesi Gyzyly
deňze^a çenli eşidiler.

^a 49:21 Gyzyly deňiz – ýewreýçe *Gamyş deňzi*.

²² Ine, duşman bürgüt kimin ýokary
uçar,
ganatlaryny Bosranyň üstüne
ýaýar.
Şol gün Edom urşujlarynyň
ýüregi
dogranda sanjy tutýan aýalyň
ýüregi kimin bolar».

Damask hakyndaky pygamberlik

²³ Damask hakynda pygamberlik:
«Hamat we Arpat utandy,
erbet habary eşidip, gorkudan
titreşdi,

tolkun atýan deňiz kimin
ikiýana alakjap yrandylar.

²⁴ Damask mejalsyz galdy,
gaçjak bolup öwrülende,
ony gorky gaplady.

Çaga dogurýan aýal kimin
ony sanjy we agyry tutdy.

²⁵ „Wah, neçün şatlygymyň mekany
bolan

bu şöhratly şäher abat
galmady?!“

²⁶ Munuň üçin ýaş ýigitleri
meýdançalarda heläk bolar,
onuň ähli urşujlary ol gün
dymdyrylar.

Muny Hökmürowan Reb aýdýandyr.

²⁷ Damask diwaryny oda ýakaryn,
ot Benhadadyň galalaryny
ýakyp ýok eder».

Kedar we Hasor hakyndaky pygamberlik

²⁸ Babyl patyşasy Nebukadnesaryň ba-
syp alan Kedar we Hasor patyşalyklary
hakynda Reb şeýle diýýär:

«Turuň, Kedara hüjüm ediň,
gündogar halkyny ýok ediň.

²⁹ Olaryň çadyrlary, sürüleri
ellerinden alnar,

perdeleri, gap-gaçlary we
düýeleri talanar;
halk: „Ähli tarapdan howp
abanýar!“ diýip gygyrar».

³⁰ «Eý, Hasoryň ilaty!

Gaçyň, uzaklara gidiň,
bukularda gizleniň!

Muny Reb aýdýandyr.

Çünki Babyl patyşasy

Nebukadnesar

siziň garşyňyza karar kabul etdi,
siziň garşyňyza dildüwşük
gurady.

³¹ Turuň, asuda we howpsuz
ýaşayan

halkyň üstüne hüjüm ediň.

Muny Reb aýdýandyr.

Olaryň ne derwezeleri, ne-de
kiltleri bar,

olar ýeke ýaşayarlar.

³² Olaryň düýeleri talanyp,
köp mallary olja alnar.

Saç-sakgallaryny gyrkan bu
adamlary

Men çar tarapyň ýeli bilen
dargadaryn,

her ýandan başlaryna betbagtlyk
indererin.

Muny Reb aýdýandyr.

³³ Hasor şagallaryň sürenine
we ebedi harabaçylyga öwrüler.

Ol ýerde-de ýeke adam galmaz,
hiç bir ynsan ýaşamaz».

Eýlam hakyndaky pygamberlik

³⁴ Ýahuda patyşasy Sidkiýanyň şa-
lygynyň başlarynda Eýlam hakynda
Ýermeýa pygambere Rebbiň şu sözi
aýan boldy: ³⁵ «Hökmürowan Reb şeýle
diýýär: „Men Eýlamyň kuwwatynyň
gözbaşy bolan ýaýy döwerin. ³⁶ Asma-
nyň dört ujundan dört ýeli Eýlamyň
başyndan inderip, olary bu ýelleriň çar

tarapyna dargadaryn. Eýlamyň sürgün edilenleriniň aýak basmadyk ýurdy gal-maz. ³⁷Men Eýlamy duşmanlarynyň, janyňyň kastyna çykanlaryň önünde gorka salaryn. Lowlaýan gazabym bi-len başlaryndan betbagtlyk indererin. Muny Reb aýdýandyr. Olary бүтинleý ýök edýänçäm, yzlaryndan gylyç sala-ryn. ³⁸Men tagtymy Eýlamda bina edip, onuň patyşalaryny we ýolbaşçylaryny ol ýerden ýök ederin. Muny Reb aýdýan-dyr. ³⁹Ýöne ahyrky günlerde Eýlamyň öňki abadançylygyny gaýtaryp bererin. Muny Reb aýdýandyr“».

50-nji bap

Babyl hakyndaky pygamberlik

¹Babyl hakda, babyllylaryň ýurdy hakda Rebbiň Ýermeyä pygamberiň üsti bilen aýdan sözi: ²«Milletler arasynda yglan ediň,

olara eşitdirin, bir baýdak dikiň.

Hiç zady gizlemän, şuny jar ediň:

„Babyl basylyp alyndy,

Bel hudaýy utanja galdy,

Merodak hudaýy bölek-bölek edildi.

Onuň heykelleri masgara boldy, nejis butlary parçalandy“.

³Çünki demirgazykdan bir millet oňa garşy çykar, ol onuň ýurduny harabaçylyga öwrer,

onda hiç kim ýaşamaz.

Ynsan-da, haýwan-da ondan gaçyp gider».

⁴«Şol günlerde, şol döwürde ysraýyl we ýahuda halklary bile gelerler, özleriniň Hudaýy Rebbi agtaryp,

aglaý-aglaý gelerler.

Muny Reb aýdýandyr.

⁵Olar ýüzlerini Siona ^a tarap

öwürp,

oňa gidýän ýoly sorarlar.

„Geliň, unudylmajak ebedi äht arkaly

Reb bilen birleşeliň“ diýerler.

⁶Meniň halkym ýiten goýundyr, olary çopanlary azaşdyrdylar, daglarda entetdiler, olar dagdan daga çykyp, öz agyllaryny unutdylar.

⁷Kim tapsa iýdi olary.

Duşmanlary diýdiler: „Biz ýazykly däl,

sebäbi olar hakykat örüsi bolan

Rebbe garşy,

atalarynyň umydy bolan Rebbe garşy günä etdiler“.

⁸Babyldan gaçyp gutulyň, babyllylaryň ýurdundan çykyň, süriniň önüni çekýän erkeç kimin boluň.

⁹Demirgazyk ýurdundan beýik milletler toplumyny Men Babylyň garşysyna örüzerin, olar oňa garşy nyzama durarlar, şol ýerde ony ele salarlar. Oklary mergen ýigidiň oky kimin bolar, hiç biri boş geçmez.

¹⁰Babyllylaryň ýurdy talaňa salnar, ony talanlaryň bary oljadan doýar.

Muny Reb aýdýandyr.

¹¹Eý, mirasymy talaýan babyllylar, siz şatlanýarsyňyz, galkynyňarsyňyz,

^a 50:5 *Sion* – bu Iýerusalim şäheriniň beýleki ady. Sözlüğe seret.

otlagdaky öküzçe deý
 bökjekleýäňiz,
 aýgyr atlar kimin kişneýärsiňiz.
¹² Emma siziň ene ýurduňyz utanja
 galar,
 göbek ganyňyz daman ýeri aýak
 astyna salnar.
 Ine, ol milletler içinde iň
 ähmiýetsizi bolup:
 çöllüğe, gurak ýere we çola
 ýurda öwrüler.
¹³ Ol Rebbiň gazabyndan ýaňa
 ilatsyz galyp,
 bütinleý harabalyga öwrüler.
 Babyldan geçenler onuň
 ýaralaryna
 haýran bolup sykylyk çalarlar.
¹⁴ Eý, kemaňçylar,
 Babylyň daş-töwereginde
 nyzama duruň.
 Oňa ok atyň, oky gaýgyрмаň,
 çünki ol Rebbe garşy günä etdi.
¹⁵ Töwerek-daşdan oňa gygyryşyň,
 ol boýun egdi; onuň minaralary
 ýykyldy,
 diwarlary ýer bilen ýegsan boldy.
 Bu Rebbiň öjüdir, ondan aç
 alyň.
 Özi näme eden bolsa, oňa hem
 şony ediň.
¹⁶ Ekin ekeni, orak döwri orakçyny
 Babyldan ýok ediň.
 Zalym gyljyň zarbyndan gaçyp,
 her kim öz halkyna tarap
 öwrülsin,
 her kim öz ýurduna gaçsyn.
¹⁷ Ysraýyl arslanlar kowalap
 dargadan
 goýun sürüsine meňzeýär.
 Ony ilki Aşur patyşasy ýuwutdy,

Babyl patyşasy Nebukadnesar
 soňra onuň süňklerini gemirdi».
¹⁸ Munuň üçin Ysraýyl Hudaýy Hök-
 mürowan Reb şeýle diýýär: «Men Aşur
 patyşasyny jezalandyryşym ýaly, Babyl
 patyşasy bilen onuň ýurduny-da şeýle
 jezalandyrарын.
¹⁹ Ysraýyly ýene öz örüsine
 getirerin,
 ol Karmelde, Başanda otlap,
 Efraýym dagyndaky Gilgatda
 gerk-gäbe doýar.
²⁰ Men aman galdyranlarymy
 bagyşlaryn.
 Şol günlerde, şol döwürde
 Ysraýylyň ýazygy agtarylar,
 ýöne onuň hiç bir ýazygy bolmaz,
 Ýahudanyň günäleri agtarylar,
 ýöne ondan hiç zat tapylmaz.
 Muny Reb aýdýandyr.
²¹ Merataýym ^a ýurduna we Pekot ^b
 halkyna hüjüm et.
 Olary öldür, aman galanlary
 bütinleý ýok et,
 özüňe buýruşym ýaly et.
 Muny Reb aýdýandyr.
²² Ýurtda uruş galmagaly, uly
 weýrançylyk bar!
²³ Babyl milletler arasynda nähili
 weýran boldy!
 Bütin dünýäni tokmaklan nähili
 döwölüp parçalandy!
²⁴ Men saňa duzak gurdum, eý,
 Babyl ýurdy,
 sen bilmän oňa düşdüň.
 Rebbe garşy çykandygyň üçin,
 sen tapyldyň hem tutuldyň.
²⁵ Gudratygüýçli–Hökmürowan Reb
 babyllylaryň ýurdunda etmeli
 işiniň bardygy üçin,

^a 50:21 *Merataýym* – bu söz *goşa gozgalaň* diýmegi aňladýar.

^b 50:21 *Pekot* – bu söz *jeza* diýmegi aňladýar.

Reb gorhanasyny açyp,
gazap bilen ýaraglaryny
çykardy.

²⁶ Babyła her tarapdan hüjüm ediň,
onuň ammarlaryny açyp,
ony galla üýşmekleri kimin
üýşüriň,
ony bütinleý ýok ediň;
ondan hiç zat galmasyn.

²⁷ Öküzleriniň ählisini öldüriň, olar
soýulmaga äkidilsin.
Waý olaryň halyna!
Çünki olaryň günü doldy, jeza
pursady geldi.

²⁸ Babyldan gaçyp gutulanlar
Hudaýymyz Rebbiň öjüni,
Onuň ybadathanasynyň öjüni
Sionda yglan edýärler,
Olaryň seslerini eşidiň!

²⁹ Ok atýanlary, kemaňçylaryň
baryny
Babylyň garşysyna çagyryň!
Onuň töwerek-daşynda düşelge
guruň,
hiç kim ol ýerden gaçyp
gutulmasyn.
Eden işine görä onuň almytyny
beriň,
ähli edenlerini onuň özüne ediň.
Ol Rebbe, Ysraýyl Mukaddesine
garşy küpürlük etdi.

³⁰ Munuň üçin onuň ýaş ýigitleri meý-
dançalarda heläk bolar, ähli urşujylary ol
gün dymdyrylar. Muny Reb aýdýandyr.

³¹ Eý, tekepbir, Men saňa garşydyryn,
muny Gudratygüýçli–Hökmürowan Reb
aýdýandyr. Çünki seniň günüň doldy,
seni jezalandyrjak wagtyň gelip ýetdi.

³² Tekepbir бүдрәп ýykylar, ony hiç kim
galdyrmaz. Men onuň şäherlerini oda
ýakaryn, daş-töweregindäki ähli zady
ot ýakyp ýandyrar».

³³ Hökmürowan Reb şeýle diýýär:
«Ysraýyl bilen ýahuda halky-da
ejir çekýär,
ýesir alanlaryň bary olary berk
saklaýar,
azat etmekden boýun gaçyrýar.

³⁴ Emma Ysraýylyň Penakäri
güýçlüdir,
Onuň ady Hökmürowan
Rebdir.
Ol Ysraýylyň işini derňäp, ýurda
rahatlyk berer,
emma Babylyň ilatyna
biynjalyk berer».

³⁵ «Babyllylara garşy gylyç insin!
Babyl ilatyna, ýolbaşçylarydyr
akyldarlaryna garşy gylyç insin!
Muny Reb aýdýandyr.

³⁶ Galp pygamberleriň depesinden
gylyç insin!
Olar akmak bolarlar.
Urşujylarynyň depesinden gylyç
insin!
Olar tapdan düşerler.

³⁷ Atlarynyň, söweş arabalarynyň
depesinden,
aralaryndaky ähli keseki
esgerleriň üstünden gylyç
insin!
Olar heleý ýaly bolarlar.
Hazynalaryna garşy gylyç
insin!
Olar talaňa salnarlar.

³⁸ Babyl butlar ýurdudyr,
gorkunç butlar olary dälireder.
Goý, onuň suwlary gurasyn,
olar takyrap galsyn!

³⁹ Munuň üçin ol ýerde wagşy
haýwanlar,
şagallardyr düýeguşlar mesgen
tutarlar.
Mundan beýläk onda ynsan
ýaşamaz,

nesiller boýy hiç kim aýak
basmaz.

- ⁴⁰ Edil Sodomyň, Gomoranyň,
olaryň goňşularynyň ýer bilen
ýegsan bolşy ýaly,
ol ýerde-de ýeke adam galmaz,
hiç bir ynsan ýaşamaz».

Muny Reb aýdýandyr.

- ⁴¹ Reb şeýle diýýär:
«Ine, demirgazyk ýurtdan bir
halk gelýär,
ýeriň aňry ujundan bir beýik millet,
köp patyşalar aýaga galýar.

- ⁴² Olar ýaýdyr naýza bilen
ýaraglanan,
özleri hem rehimsiz hem
zalymdyrlar.
Olar atlara atlanan, sesleri deňiz
ýaly güwleýär.
Olar bir adam ýaly söweşe
taýýar bolup,
seniň garşyňa nyzama durdular,
eý, Babyl gyzy!

- ⁴³ Babyl patyşasy olar hakdaky
habary eşidende,
elleriniň ysgyny gaçdy.
Dogurýan aýal kimin
çekýär dert-azarlary.

- ⁴⁴ Men-Reb arslan kimin Iordan
jeňnelinden
ýap-ýaşyl öri meýdana çykaryn.
Edomlary duýdansyz ol
meýdandan çykararyn.
Öz saýlanymy üstlerinden
baştutan bellärin.
Çünki Maňa meňzeş kim bar?
Menden hasabat sorajak kim?
Garşyma çykjak çopan kim?
- ⁴⁵ Munuň üçin Rebbiň Babyl
hakdaky kararyny,

babyllylaryň ýurduna niýetlän
maksadyny eşidiň:

Hakykatdan hem sürüleriniň iň
kiçisi-de dargadylar,
sürüleri olaryň kysmatyndan
ýaňa dowla düşerler.

- ⁴⁶ Babyl ele salnanda boljak
galmagaldan ýer ýüzi sarsar;
gykylyklarynyň sesleri
milletleriň arasyndan
eşidiler».

51-nji bab

¹Reb şeýle diýýär: «Men Babylyň,
ýagny Lebkaмаýyň ^a ilatynyň garşy-
syna heläkleyji ýel turzaryn.

² Babyla gelmişekleri ýollaryn,
ony sowrup, ýurduny boş
goýarlar.

Betbagtlyk günü ony
her tarapdan gurşarlar.

³ Kemançy ýaýyny gursun,
sowudyny geýip taýýar bolsun.
Babylyň ýaş ýigitlerini
gaýgyрмаň,
ähli goşunyny bütinleý ýok ediň.

⁴ Öldürilenler babyllylar ýurdunda,
ýaralylar onuň köçelerinde
ýazylsyn.

⁵ Olaryň ýurdy Ysraýyl
Mukaddesine garşy
günälerden doly bolsa-da,
özleriniň Hudaýy Hökmürowan
Reb
Ysraýyl bilen Ýahudany terk
etmedi.

⁶ Babyldan gaçyň,
her kim janyňy halas etsin!
Onuň ýazygy sebäpli heläk
bolmaň,

^a **51:1 Lebkaмаý** – bu Babylyň beýleki ady. Lebkaмаý *Meniň garşyma baş galdyrýanla-
ryň ýüregi* diýmegi aňladýar.

çünki bu Rebbiň öç aljak
 wagtydyr,
 Babylyň almytyny berjek Oldur.
⁷ Babyl Rebbiň elinde bütün
 dünýäni
 serhoş edýän altyn pyýala
 kimindi.
 Milletler onuň şerabyndan içdiler,
 munuň üçin akylyndan
 azaşdylar.
⁸ Babyl duýdansyz ýykylyp kül
 boldy,
 onuň üçin perýat ediň!
 Ýarasyna melhem çalyň,
 belki-de, şypa tapar.
⁹ Biz Babyla şypa berjek bolduk,
 ýöne ol şypa tapmady!
 Ony taşlaň, gideliň!
 Her kim öz ýurduna gitsin!
 Onuň agyr hökümi göklere ýetdi,
 bulutlara çenli beýgeldi.
¹⁰ Reb bizi aklady,
 geliň, Hudaýymyz Rebbiň işini
 Sionda yglan edeliň.
¹¹ Oklary ýiteldiň,
 sagdaklary dolduryň!
 Reb madaýlaryň patyşalarynyň ruhu-
 ny oýardy; Onuň maksady Babyly ýok
 etmekdir, Reb Öz öjüni – ybadathana-
 synyň öjüni alar.
¹² Babyl galasyna garşy tugy
 galdyryň;
 gözegçiligi güýçlendirin,
 sakçylar goýuň,
 bukulary taýynlaň; çünki Reb
 Babyl ilatyna
 garşy niýetlänini we aýdanyny
 ýerine ýetirdi.
¹³ Eý, bol suwlar ýakasynda,
 baý hazynaly ýerde ýaşayan
 halk!
 Seniň soňuň geldi,
 ömür tanapyň kesildi!»

¹⁴ Hökmürowan Reb Özünden ant
 içdi:
 «Seni çekirtge sürüsi kimin
 esgerler bilen dolduraryn,
 olar saňa garşy ýeňiş nagrasyny
 çekerler».
¹⁵ Ýeri Öz gudraty bilen ýaradan
 Rebdir.
 Ol paýhasy bilen dünýäni
 berkarar etdi,
 akyly bilen gökleri ýaýdy.
¹⁶ Ol gürlände, şaglaýar gökdäki
 suwlar,
 göterilýär ýeriň uçlaryndan
 bulutlar.
 Ýagyş üçin ýyldyrymlar
 çakdyrýar,
 ammarlaryndan şemal
 öwürdirýär.
¹⁷ Her bir adam akmak hem
 akylsyzdyr,
 her zergär ýasan butlaryndan
 uýada galar,
 olar ýasalandyr, olarda jan
 ýokdur.
¹⁸ Bular biderekdir, masgarabazlaň
 işidir;
 jezalandyranymda olar ýok
 bolarlar.
¹⁹ Emma Ýakubyň paýy beýle dälidir,
 çünki ähli zatlary ýaradan
 Hudaýdyr,
 Ysraýyl tiresi Onuň mirasydyr,
 Onuň ady Hökmürowan Rebdir.
²⁰ «Sen Meniň gürzim – uruş
 ýaragysyň,
 Men seniň bilen milletleri
 gyrarın,
 seniň bilen patyşalyklary
 weýran ederin.
²¹ Seniň bilen atlary we
 çapyksuwarlaryny gyrarın,

- seniň bilen söweş arabalaryny
we arabaçysyny gyrarın.
- ²² Seniň bilen erkekleri hem aýallary,
garrylardyr ýaşlary,
oglanlardyr gyzlary gyrarın.
- ²³ Seniň bilen çopany we sürüsini,
daýhany we ýer sürýän
öküzlerini,
ýolbaşçylary we häkimleri
gyrarın.
- ²⁴ Sionda gözüňiziň alnynda Babyl ýur-
dunyň we ähli babyllylaryň eden hemme
ýamanlyklaryny özlerine gaýtaryp be-
rerin. Muny Reb aýdýandyr.
- ²⁵ Men saňa garşydyryn,
eý, weýran edýän dag!
Bütin dünýäni ýykan dag!
Muny Reb aýdýandyr.
- Elimi saňa garşy uzadyp,
seni gaýalardan aşak togalaryn,
seni ýanan daga öwrerin.
- ²⁶ Senden burç daşyny,
binýat daşyny almazlar,
sen ebedilik haraba bolarsyň».
- Muny Reb aýdýandyr.
- ²⁷ Ýurtda baýdak dikiň,
milletler arasynda surnaý çalyň,
milletleri Babyl bilen uruşmaga
taýýarlaň.
- Ararat, Minni we Aşkenaz
patyşalyklaryny
Babylyň garşysyna çagyryň,
onuň garşysyna serkerde belläň,
üstüne çekirtge sürüsi kimin
atlar ýollaň.
- ²⁸ Milletleri, ýolbaşçylary,
häkimleri bilen birlikde
madaý patyşalaryny we olaryň
gol astyndaky ähli ýurtlary
Babylyň garşysyna söweşe toplaň.
- ²⁹ Ýurt titräp, lerzana gelýär!
Çünki Babyl ýurduny ilatsyz
haraba öwürmek baradaky
- Rebbiň niýeti amala aşýar.
- ³⁰ Babylyň batyrlary söweşmekden
el çekdi,
öz berkitmelerinde otyrlar,
olaryň güýji gaçyp,
heleý ýaly boldular, ýaşayan
ýerlerine ot berildi,
derwezeleriniň kiltleri döwüldi.
- ³¹ Çapar üstüne çapar,
habarçy üstüne habarçy ylgaşyp,
Babyl patyşasyna şu habary
ýetirdiler:
- «Şäher doly basylyp alyndy,
³² geçelgeler ele salyndy,
gamyşly batgalyklara ot berildi,
urşujylara gorky aralaşdy».
- ³³ Ysraýyl Hudaýy Hökmürowan
Reb şeýle diýýär:
- «Döwek wagty harman ýeri
nähili tapbatlanýan bolsa,
Babyl gyzy-da şeýle ediler.
Ýene az salymdan onuň oruljak
wagty geler.
- ³⁴ Babyl patyşasy Nebukadnesar
bizi çenedi,
bizi owradyp ýenjip,
boş gaba öwürdi.
Aždarha kimin ýuwutdy bizi,
garnyny nāz-nygmatdan doýrup,
soňra bizi gusup taşlady.
- ³⁵ Sionyň ilaty: „Maňa we ysraýyl
doganlaryma
edilen zorluk Babylyň başyna
gelsin!“ diýer.
- Iýerusalim: „Dökülen ganymyzyň
huny,
goý, babyllylardan soralsyn!“
diýer».
- ³⁶ Munuň üçin Reb şeýle diýýär:
- «Men seniň hakyňy alyp bererin,
seniň öjüňi alaryn,
Babyl deňzini takyradaryn,
çeşmesini guradaryn.

- ³⁷ Babyl daş üýsmeklerine,
 şagallar sürenine öwrüler,
 howp we ryswaçylyga dönüp,
 ol ýerde hiç kim ýaşamaz.
- ³⁸ Babyl halky arslan deý arlar,
 arslan çagasy kimin hyňranar.
- ³⁹ Işdäleri açylan wagty bolsa,
 Men olara meýlis guraryn.
 Şatlanyp, ebedi uka gitsinler,
 hiç wagt oýanmasynlar diýip,
 olary serhoş ederin.
 Muny Reb aýdýandyr.
- ⁴⁰ Olary guzy, goç, geçi kimin
 soýulmaga ibererin.
- ⁴¹ Wah! Şeşak ^a basylyp alyndy!
 Wah! Bütün dünýäniň şöhraty
 ele salyndy!
 Babyl milletler arasynda howpa
 öwrüldi!
- ⁴² Babyly deňiz basdy;
 äpet tolkunlar ony büredi.
- ⁴³ Onuň şäherleri weýran boldy,
 ýurdy hiç kim ýaşamaýan,
 hiç bir ynsan geçmeýän
 gurak bir çöle döndi.
- ⁴⁴ Babyl hudaýy Beli jezalandyrarın,
 ýuwudanyňy gusdurarın,
 milletler gaýdyp oňa tarap
 eňmezler,
 Babylyň diwary ýykylar.
- ⁴⁵ Eý, halkym, ol ýerden çyk,
 Rebbiň gahar-gazabyndan
 hemmähiz janyňyzy halas ediň.
- ⁴⁶ Ýurtda eşidiljek myş-myşlara
 ýüregiňiz tapdan düşmesin,
 gorkmaň.
 Bir ýyl bir habar geler,
 soňraky ýyl başga bir habar.
 Ýurtda zorluk höküm sürüp,
 bir şanyň başga bir şa
 garşydygy hakda

- gep-gürrüňler ýaýrar.
- ⁴⁷ Munuň üçin Meniň Babylyň
 butlaryny
 jezalandyrjak günlerim geler.
 Onuň tutuş ýurdy utanja galar,
 jesetleri ýurduň ortasynda ýere
 serler.
- ⁴⁸ Onsoň demirgazykdan gelen
 ýok ediji oňa hüjüm edende,
 asman, ýer we olardaky ähli zat
 Babylyň başyna gelen zatlara
 şatlanyp gygyryşar.
 Muny Reb aýdýandyr.
- ⁴⁹ Eý, Ysraýylyň öldürilenleri!
 Tutuş ýer ýüzüniň öldürilenleri
 üçin
 Babyl-da öz gezeginde heläk
 bolar.
- ⁵⁰ Eý, gylyçdan gaçyp gutulanlar,
 gidiň, saklanmaň!
 Rebbi uzak ýurtda ýatlaň
 Iýerusalim hakda oýlanyň.
- ⁵¹ Biz käýinç eşidenimizde utandyk.
 Gelmişekler Rebbiň öýüniň
 mukaddes ýerlerine girdiler,
 şonda ýüzümizi ryswalyk örtidi.
- ⁵² «Onuň butlaryny jezalandyrjak
 günlerim geler,
 onuň bütün ýurdunda ýaralylyr
 iňlär.
 Muny Reb aýdýandyr.
- ⁵³ Babyl göklere çyksa-da,
 galasyny belent ýerde
 berkitse-de,
 Men üstüne ýok edijini
 ýollaryn».
- ⁵⁴ Babyldan gykylyk sesi eşidilýär,
 ol ýerden weýrançylyk sesi
 gelýär!
- ⁵⁵ Çünki Reb Babyly weýran edýär,
 şowhunyny basyp ýatyrýar.

^a 51:41 **Şeşak** – bu Babylyň beýleki ady.

Tolkunlary bol suw deý güwleýär,
galmagally sesleri eşidilýär.

⁵⁶ Babylyň garşysyna heläkleýji
çykdy,
onuň batyr ýigitleri ele salyndy,
ýaýlary bölek-bölek boldy,
çünki Reb öç alýan Hudaýdyr;
onuň etmişiniň almytyny berer.

⁵⁷ Men onuň ýolbaşçylaryny,
akylدارlaryny,
häkimlerini, serkerdelerini,
urşujylaryny serhoş ederin.
Olar ebedi uka gidip
oýanmazlar.

Muny ady Hökmürowan Reb bolan
Patyşa aýdýar.

⁵⁸ Hökmürowan Reb şeýle diýýär:
«Babylyň galyň diwarlary ýer
bilen ýegsan bolar,
onuň belent derwezeleri ýakylar,
halklar biderek ýere zähmet
çekerler,
milletleriň der döken zähmeti
oda taşlanar».

⁵⁹ Bu Ýahuda patyşasy Sidkiýanyň paty-
şalygynyň dördünji ýylydy. Mahseýanyň
agtygy, Neriýanyň ogly Seraýa patyşa-
nyň baş dolandyryjysydy. Ol Sidkiýa
bilen bile Babyla barýarka, Ýerme-
ýa pygamber oňa şu sözi tabşyrypdy.

⁶⁰ Ýermeýa Babylyň başyna geljek ähli
betbagtlyklary, Babyla degişli bu sözle-
riň baryny bir kagyza ýazdy. ⁶¹ Ýermeýa
Seraýa şeýle diýdi: «Babyla baranynda,
bu sözleriň ählisini halka okap berme-
gi unutma. ⁶² Onsoň şeýle diý: „Ýa Reb,
bu ýeri ýok etjekdigiňi, onda ynsan-da,
haýwan-da ýaşamajakdygyny, ýurduň
ebedilik harabaçylyga öwrüljekdigiňi
Özüň aýtdyň“. ⁶³ Bu kagyzdaky ýazylan-
lary okap bolanyndan soň, ony bir daşa
baglap, Ýewfrat derýasynyň ortasyna
at. ⁶⁴ Soňra şeýle diý: „Babyl-da şeýdip

suwa batar, onuň başyndan inderjek bet-
bagtlygymdan ýaňa, indi ol hiç haçan
galyp bilmez“».

Ýermeýanyň sözleri şu ýerde gutarýar.

52-nji bab

İýerusalimiň synmagy

(2 Patyşalar 24:18-20; 25:1-17)

¹ Sidkiýa patyşa bolanda, ýigrimi bir
ýaşyndady. Ol İýerusalimde on bir ýyl
patyşalyk etdi. Onuň ejesi Hamutal
libnaly Ýermeýanyň gyzydy. ² Sidkiýa
hem Ýehoýakym ýaly Rebbiň nazarynda
ýigrenji işleri etdi. ³ Rebbiň İýerusalime
we ýahuda halkyna garşy bolan gahary
tutaşýardy. Ol şonuň üçin olary Öz hu-
zuryndan kowdy.

Sidkiýa Babyl patyşasyna garşy uruş
turuzdy. ⁴ Sidkiýanyň patyşalygynyň
dokuzynjy ýylynyň onunjy aýynyň onu-
na Babyl patyşasy Nebukadnesar tutuş
goşuny bilen İýerusalime hüjüm edip,
onuň garşysynda düşelge gurdy. Olar
İýerusalime girmek üçin, daş-töweregin-
de ýapgyt gurdular. ⁵ Şeýdip, Sidkiýanyň
patyşalygynyň on birinji ýylyna çenli
İýerusalim gabawda durdy. ⁶ Dördünji
aýyň dokuzyna şäherde açlyk güýjap,
ýurduň ilaty iýmäge çörek tapmady.
⁷ Galanyň diwarynyň bir bölegi düşman
tarapyndan ýykyldy. Babyllylar galanyň
daş-töweregini gabasalar-da, ähli esger-
ler gije patyşanyň bagynyň ýolundan, iki
diwaryň arasyndaky derwezeden çykyp,
Araba düzlüğine tarap gaçyp gitdiler.
⁸ Emma babyllylaryň goşuny patyşanyň
yzyndan kowup, Ýeriho düzlüginde
yzyndan ýetdi. Patyşanyň ähli goşuny
onuň ýanyndan gaçyp, dagaşyp gitdiler.
⁹ Onsoň babyllylar patyşany tutup, Hamat
ýurdundaky Ribla getirdiler. Şol ýerde
Babyl patyşasy oňa höküm çykardy.

¹⁰Babyl patyşasy Sidkiýanyň ogullaryny onuň gözünüň alnynda öldürdi. Riblada Ýahudanyň ähli ýolbaşçylaryny-da öldürdi. ¹¹Ol Sidkiýanyň gözlerini oýdurdy we zynjyr bilen baglap, Babyla alyp gitdi. Ol ony ölýänçä zyndanda saklady.

¹²Babyl patyşasy Nebukadnesaryň patyşalygynyň on dokuzynjy ýylynyň başynjy aýynyň onuna şanyň janpenalarynyň baştutany hem emeldary Nebuzaradon Iýerusalime geldi.

¹³Nebuzaradon Rebbiň öýüni, patyşanyň köşgüni we Iýerusalimiň ähli jaýlaryny oda berdi, ol uly jaýlaryň ählisini ýakdy.

¹⁴Babyllylaryň janpenalarynyň baştutany bilen gelen goşun Iýerusalimiň daş-töweregindäki diwarlaryň ählisini ýykdy. ¹⁵Janpenalaryň baştutany Nebuzaradon halkyň garyplaryny, şäherde aman galanlary, Babyl patyşasynyň tarapyňa geçen gaçgaklary we aman galan senetkärleri ýesir edip äkitdi. ¹⁶Emma janpenalaryň baştutany Nebuzaradon ýurduň garyp-gasarlarynyň käbirlerini üzümçilik we dayhançylyk bilen meşgullansynlar diýip goýup gaýtdy.

¹⁷Babyllylar Rebbiň öýündäki бүрүнç сүтүнleri, şeýle hem ol ýerdäki arabalary we бүрүнç howzy parçalap, ähli бүрүнji Babyla alyp gitdiler. ¹⁸Olar ybadathana hyzmaty üçin ulanylýan gazanlary, pilçeleri, ätişgirleri, legenleri, ýakymly ysly tütetgi ýakmak üçin ulanylýan gaplary we beýleki бүрүнç gap-gaçlaryň baryny alyp gitdiler. ¹⁹Janpenalaryň baştutany bulardan başga-da okaralary, maňňallary, legenleri, gazanlary, cyradanlary, gaplary, käseleri alyp gitdi. Ol altýndan ýasalan zatlary altyny üçin, kümüşden ýasalan zatlary hem kümşi üçin alyp gitdi. ²⁰Süleyman patyşanyň Rebbiň öýi üçin ýasan iki сүтүни, bir howzy we howzuň aşagyndaky on iki sany бүрүнç

өкүзи üçin sarp edilen бүрүнjiň agramy çäksizdi. ²¹Bir сүтүниň beýikligi on sekiz tirsekdi. Töwereginiň aýlawy on iki tirsekdi. Galyňlygy dört barmak bolup, içi boşdy. ²²Сүтүниň depesinde-de bir sany бүрүнç täç bardy. Bir täjiň beýikligi baş tirsekdi we täjiň daş-töweregine aýlanan narlardyr örme zynjyrlar hem tutuş бүрүнçden ýasalandy. Beýleki ikinji сүтүн-de narlar bilen bezelip, edil birinjä meňzeşdi. ²³Her hataryň töwereginde jemi yüz nar bardy we ýerden diňe togsan altysy görnüp durdy.

Ýahuda halky Babyla sürgün edilýär (2 Patyşalar 25:18-21)

²⁴Baş ruhany Seraýa bilen ikinji ruhany Sepanyňany hem-de üç sany gapy sakçysyny janpenalaryň baştutany Babyla ýesir edip äkitdi. ²⁵Ol şäherde galan esgerleriň baştutany edip bellenen bir harby serkerdäni, şäherden tapylan patyşanyň ýedi sany maslahatçysyny, ýurduň ilatyny goşuna ýazýan serkerdäniň mürzesini we ýurduň ilatynyň altmyş sany baştutanyny alyp gitdi. ²⁶Janpenalaryň baştutany Nebuzaradon olary tutup, Ribla galasyndaky Babyl patyşasynyň ýanyna getirdi. ²⁷Hamat ýurdunyň Ribla galasynda Babyl patyşasy olary öldürdi. Şeýdip, ýahuda halky öz ýurdundan sürgün edildi.

²⁸Nebukadnesaryň ýesir edip getiren halky, ine, şulardan ybarat: patyşalygynyň ýedinji ýylynda üç müň ýigrimi üç ýahudany; ²⁹Nebukadnesaryň patyşalygynyň on sekizinji ýylynda Iýerusalimden sekiz yüz otuz iki adamy; ³⁰ýigrimi üçünji ýylynda janpenalaryň baştutany Nebuzaradon ýahudalardan ýedi yüz kyrk baş adamy ýesir edip äkitdi. Olar jemi dört müň alty yüz adamdyr.

**Ýehoýakynyň ýesirlikden
boşadylmagy**

(2 Patyşalar 25:27-30)

³¹Ýahuda patyşasy Ýehoýakynyň sürgünliginiň otuz ýedinji ýylynda Ewilmerodak Babyla patyşa boldy. Ol şol ýylyň on ikinji aýynyň ýigrimi başynda Ýahuda patyşasy Ýehoýakyna

ýagşylyk edip, ony tussaglykdan boşatdy. ³²Ol Ýehoýakyn bilen mähirli söhbet etdi we ony Babyla sürgün edilen beýleki şalardan ileri tutdy. ³³Şeýdip, Ýehoýakyn tussaglykdaky geýimlerini çykardy. Ol galan ömrüniň ähli günlerinde patyşanyň saçagyndan naharlandy. ³⁴Onuň gündelik eklenji tä ölýänçä Babyl patyşasy tarapyndan berildi.

